

Міністерство внутрішніх справ України
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ ДЛЯ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ТА КРИМІНОЛОГІЇ

**ЗАПОБІГАННЯ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПОЛІЦІЇ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ,
УЧИНЮВАНИМ ДІТЬМИ**

Методичні рекомендації

Колектив авторів

Дніпро
2024

УДК 343.91-053.6

З-33

*Рекомендовано до друку
Науково-методичною радою Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ
(протокол № 3 від 15 листопада 2023 р.)*

РЕЦЕНЗЕНТИ:

доктор юридичних наук, доцент **Віта МОРОЗ** – завідувач навчально-наукової лабораторії з дослідження проблем протидії організованим злочинності та корупції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

кандидат юридичних наук, доцент **В'ячеслав ГАРКУША** – прокурор Дніпровської спеціалізованої прокуратури у військовій та оборонній сфері Південного регіону.

З-33 Запобігання підрозділами Національної поліції кримінальним правопорушенням, учинюваним дітьми : метод. рекомендації / Кол. авт.: В. П. Савенко, С. В. Корогод, А. Г. Чорна та ін. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2024. 136 с.

ISBN 978-617-8035-72-3

Методичні рекомендації підготовлено за ініціативи авторського колективу кафедри кримінального права та кримінології та наукової лабораторії соціологічних та кримінально-правових досліджень Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ із метою надання науково-обґрунтованих рекомендацій щодо виокремлення напрямів запобігання кримінальним правопорушенням, вчинених дітьми, підрозділами Національної поліції, а також щодо підвищення ефективності застосування даних заходів.

У межах методичних рекомендацій, на досягнення їх мети авторами визначено кримінологічну характеристику злочинності неповнолітніх, причини та умови злочинності неповнолітніх, виокремлено правові засади, ресурси, форми та методи які застосовуються Національною поліцією щодо запобігання кримінальним правопорушенням вчинених дітьми, систематизовано заходи запобігання кримінальним правопорушенням, вчинених дітьми, підрозділами Національної поліції.

Можуть бути використанні як навчальний матеріал у навчальному процесі ЗВО України з особливими умовами навчання для оволодіння знаннями, напрацювання навиків майбутніх поліцейських (курсантів) та діючих поліцейськими (у межах підвищення кваліфікації) щодо вжиття заходів запобігання кримінальним правопорушенням, вчинених дітьми, підрозділами Національної поліції.

ISBN 978-617-8035-72-3

© Автори, 2023

© ДДУВС, 2024

ЗМІСТ

Передмова	4
Розділ 1. Особливості запобігання підрозділами Національної поліції кримінальним правопорушенням, учинюваним дітьми,	7
1.1. Кримінологічна характеристика злочинності неповнолітніх.....	7
1.2. Причини та умови злочинності неповнолітніх.....	10
1.3. Кримінальні правопорушення, що вчиняються дітьми: види, причини вчинення та наслідки вчинення.	17
1.4. Правові засади, ресурси, форми та методи, що застосовуються Національною поліцією щодо запобігання кримінальним правопорушенням, учинюваним дітьми.....	23
1.5. Заходи запобігання підрозділами Національної поліції кримінальним правопорушенням, учинюваним дітьми	34
1.6. Запобігання поліцією кримінальним правопорушенням, учинюваним агресивними молодіжними групами (субкультурами) (на прикладі діяльності ЧВК «Редан» та інших спільнот)	45
Розділ 2. Запобігання кримінальним правопорушенням, вчинених дітьми, підрозділами національної поліції	49
Реферат	49
Програма дослідження.....	50
Висновки	105
Додатки.....	109
Список використаних джерел	122
Рекомендована література	132

ПЕРЕДМОВА

Повномасштабна збройна агресія росії проти України спричинила найбільшу гуманітарну катастрофу в Європі з часів Другої світової війни, і 8 мільйонів українців були змушені виїхати за кордон, близько 6 мільйонів були переселені всередині країни¹; 2,3 мільйона дітей стали біженцями², тисячі дітей були примусово депортовані на територію Росії, за статистикою Генеральної прокуратури України, станом на 05 квітня 2023 року загинуло 467 дітей, 944 отримали поранення³.

Водночас зтяжність/пролонгованість військового стану викликає певні обмеження щодо осіб, які дотримуються законності та породжує в осіб, які схильні до неправомірної (девіантної) поведінки думку про безкарність їх діянь, відволікання правоохоронних органів на ліквідацію наслідків збройної агресії. Така сукупність факторів призводить також до підвищення рівня протиправності (злочинності) серед неповнолітніх особливо тих осіб, які досягли свідомого віку, умовно 15-16 років та залишились без належної опіки батьків та осіб, що їх замінюють. У зв'язку з цим питання запобігання злочинності серед неповнолітніх є завданням всієї системи правоохоронних органів в цілому та поліції зокрема.

Після Революції Гідності урядом у 2015 році було активізовано роботу щодо напрацювання програмних документів спрямованих на розробку концепції захисту неповнолітніх та втягнення їх в протиправну діяльність, так у 2017 році було сформовано Міжвідомчу координаційну раду з питань правосуддя щодо неповнолітніх⁴. Основне завдання цього допоміжного органу Кабінету Міністрів України – усунення перешкод, які заважають утвердженню в країні доброзичливого правосуддя щодо дітей. 18 грудня 2018 року Кабінет Міністрів України затвердив Національну стратегію реформування системи юстиції щодо дітей на період 2018-2023 років (надалі –

¹ URL : <https://data.unhcr.org/en/documents/details/98163>.

²Перун В. За кордоном перебуває понад 2,3 млн. українських дітей-біженців. URL : https://lb.ua/society/2022/07/04/522113_kordonom_perebuvaie_ponad_23 mln.html.

³ Ювенальні прокурори: 459 дітей загинуло внаслідок збройної агресії РФ в Україні. URL : https://t.me/pgov_gov_ua/8932.

⁴What the DEJURE Foundation is doing to establish a child-friendly justice system? URL : <http://en.dejure.foundation/news/what-dejure-foundation-do-to-establish-child-friendly-justice-system>.

Стратегія)⁵. Основними напрямками реалізації Стратегії є:

- запобігання дитячій злочинності;
- захист прав неповнолітніх, притягнутих до відповідальності за вчинення адміністративних правопорушень;
- захист прав дітей у кримінальному процесі: досудове розслідування; судовий розгляд; винесення вироків неповнолітнім і виконання вироків; ресоціалізація неповнолітніх.

Із метою реалізації Стратегії Кабінет Міністрів України Постановою від 27 листопада 2019 року №1335-р затвердив рішення «Про затвердження плану заходів з реалізації Національної стратегії реформування системи юстиції щодо дітей на період до 2023 року».

21 січня 2019 року Міністерство юстиції України та Генеральна прокуратура України видали спільний наказ №172/510 «Про реалізацію пілотного проекту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення»⁶, що затвердив порядок реалізації цього проекту на основі системи безоплатної правової допомоги. Наразі пілотний проєкт завершено та розроблено проєкт Закону України №5617 «Про юстицію, дружню до дитини⁷, який має запровадити всі напрацьовані новели для більш індивідуалізованого та зваженого прийняття рішень щодо притягнення дитини до відповідальності, а також захисту прав дитини в контакті з законом.

Законопроектом передбачено регулювання таких нагальних питань, як: особливості виведення дитини з кримінального провадження, умови відновного примирення (медіації), гарантії учасників відновного примирення (медіації) у кримінальному провадженні, порядок проведення відновного примирення (медіації) і правових наслідків проходження примирення (медіації), відшкодування шкоди при проведенні відновного примирення (медіації), порядок виконання угоди про виведення дитини з кримінального провадження та правові наслідки проходження відновного примирення (медіації),

⁵ Про схвалення Національної стратегії реформування системи юстиції щодо дітей на період до 2023 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1027-р. Урядовий кур'єр офіційне видання від 22.12.2018. № 243.

⁶ Про реалізацію пілотного проекту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення»: наказ Міністерства юстиції України, Генеральної прокуратури України від 21.01.2019 № 172/5/10 // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0087-19#Text>.

⁷Проект Закону про юстицію, дружню до дитини // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72137.

виконання інших відновних заходів, передбачених угодою про виведення дитини з кримінального провадження.

За минулі десять років в Україні було розпочато кілька реформ, а саме:

- запроваджені Єдині стандарти навчання фахівців у сфері правосуддя щодо неповнолітніх;
 - проведено дослідження щодо збору даних;
 - вивчено питання щодо створення Єдиного реєстру психологів;
 - розроблені та прийняті Методичні рекомендації щодо допиту (опитування) дитини слідчими та ювенальними поліцейськими, а також розроблені відповідні рекомендації для суддів та прокурорів;
- розпочато роботу над створенням інструментарію оцінки ризиків, який застосовуватимуть ювенальні поліцейські⁸.

Ці реформи дають можливість запровадити міжнародні стандарти у захисті дітей та протидії втягненню дітей в протиправну діяльність.

Та попри значні зрушення на шляху розвитку ювенальної юстиції нагальними залишаються питання винайдення ефективних заходів запобігання вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень неповнолітніми (дітьми) та розробки методичних рекомендацій спрямованих на удосконалення превентивної діяльності поліції спрямованої на мінімізацію ювенальної криміналізації. У зв'язку з цим у межах науково-практичних рекомендацій нами зроблено спробу акумулювати форми, методи та засоби запобігання вчинення кримінальних правопорушень неповнолітніми особами на виокремити особливості діяльності відповідних підрозділів поліції у цій сфері, як суб'єкту наділеного найширшими повноваженнями у цій сфері та розробити відповідні рекомендації для діяльності поліції.

Можуть бути використанні як навчальний матеріал в начальному процесі ЗВО України з особливими умовами навчання для оволодіння знаннями, напрацювання навиків майбутніх поліцейських (курсантів) та діючих поліцейських (у межах підвищення кваліфікації та спеціалізації) щодо вжиття заходів щодо запобігання вчинення кримінальних правопорушень неповнолітніми особами.

⁸ Аналіз системи правосуддя щодо неповнолітніх, які перебувають у конфлікті з законом, в Україні: звіт за результатами дослідження. Т. Бугаєць, Д. Кобзін, Б. Неткова, Н. Пашко, А. Черноусов, С. Щербань за заг. ред. О. Калашник. КИЇВ : 2023.

РОЗДІЛ 1

ОСОБЛИВОСТІ ЗАПОБІГАННЯ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ, УЧИНЮВАНИМ ДІТЬМИ,

1.1. Кримінологічна характеристика злочинності неповнолітніх

Під злочинністю неповнолітніх слід розуміти протиправну діяльність осіб віком від 14 до 18 років, що призвела до вчинення злочину. У зарубіжній кримінології для характеристики даного виду злочинності часто використовується інший термін – «делінквентність».

Дедалі частіше кримінологи говорять про окрему галузь кримінологічних знань – ювенальну (від лат. *juvenalis* – юнацький) кримінологію, яка вивчає злочинність неповнолітніх, її причини й умови, психологічні особливості неповнолітніх правопорушників і заходи протидії їх злочинам. Як в свою чергу йде мова про формування наукової думки щодо формування нової підгалузі права – Ювенального права, предметом правового регулювання якого є суспільні відносини, які виникають за участю дітей.

Примітка.

Згідно зі ст. 1 Закону України «Про охорону дитинства» та ст. 6 Сімейного кодексу України визначає, що дитина – це особа віком до 18 років (повноліття). Тому нижче ми будемо ототожнювати терміни «неповнолітня особа» та «дитина».

Емпіричні дані показують, що найчастіше діти вчиняють такі види злочинів: крадіжки, грабежі, розбої, хуліганство, незаконне заволодіння транспортними засобами, звалтування, злочини у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, тілесні ушкодження. Однак останніми роками спостерігається збільшення кількості тяжких злочинів, учинених з особливою жорстокістю.

Офіційні статистичні дані свідчать про те, що майже 40 % неповнолітніх скоюють злочини разом із дорослими, майже 70 % у складі організованої групи недалеко від місця проживання чи навчання, майже 20 % вчиняють суспільно небезпечні дії у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння.

До основних факторів та загальних тенденцій, що зумовлюють сучасний стан злочинності неповнолітніх може бути віднесено:

1) помітне зростання кількості насильницьких злочинів і злочинів, скоєних за обтяжуючих обставин;

2) зростання рівня вживання наркотичних та інших токсичних речовин і, як наслідок, кількість злочинів, пов'язаних із наркотиками;

3) підвищення рівня жорстокості дитячої злочинності. Багато в чому це пов'язано з тим, що досить часто агресивна та кримінальна поведінка позитивно відображається у засобах масової інформації, створюючи заплутану картину прийнятних суспільних норм у межах певних молодіжних субкультур.

Значною проблемою для України є стрімке зростання бродяжництва та дитячої безпритульності, викликане в тому числі збройною агресією і небажанням неповнолітніх евакуюватися в безпечну місцевість, залишення їх на прифронтових територіях призводить до втягнення їх у злочинну діяльність – крадіжки, грабежі, мародерство, контрабанда та ін.

Нижче доцільно навести основні елементи кримінологічної характеристики *особистості неповнолітнього злочинця*, а саме якості та риси характеру, які вирізняють у своїй більшості неповнолітнього злочинця від законослухняних однолітків. Наразі/зокрема потрібно мати уявлення про загальновікові особливості дітей та підлітків, обумовлені процесами фізіологічного і внутрішнього становлення особи.

За соціально-демографічною структурою співвідношення хлопців і дівчат серед злочинців є приблизно 15:1. Як і серед дорослих злочинців, більшість неповнолітніх на момент вчинення злочину ніде не працювали і не навчалися.

Для неповнолітніх правопорушників характерними є такі риси морально-психологічної та емоційно-вольової сфери: «скептичність і байдужість щодо інших, відсутність інтелектуальних інтересів, емоційна нестійкість, дуже низький рівень законослухняної поведінки, жорстокість, підозрілість, тривожність, депресивність, низький самоконтроль, гіперзбудженість, фрустрація і низька самооцінка»⁹.

Дуже поширеними є орієнтація на зовнішню підтримку і тенденція перекласти відповідальність за вчинки на інших. Це обумовлює домінування таких особистісних рис, як емоційна напруга, невпевненість у собі, підвищена чутливість до думок оточуючих, а також залежність від їх впливу.

На жаль, більшість дітей, які вчинили злочини, не засвоїли у родині уроків моралі, а тому, як правило, неспроможні передбачати негативні наслідки своїх вчинків.

Емпіричні дослідження психологів свідчать про те, що, наприклад,

⁹ Аналіз системи правосуддя щодо неповнолітніх, які перебувають у конфлікті з законом, в Україні: звіт за результатами дослідження. Т. Бугаєць, Д. Кобзін, Б. Неткова, Н. Пашко, А. Черноусов, С. Щербань за заг. ред. О. Калашник. Київ : 2023.

вбивцям властивий високий рівень фізичної агресії, крадіям – непрямой агресії, хуліганам – дратівливості й вербальної агресії, а гвалтівникам – підозрілості.

Як стверджують аналітики «щороку збільшується питома вага підлітків із розладами психіки і поведінки. Доволі розповсюдженою є поведінка, характерна для соціопатів – агресивних, вельми імпульсивних осіб, які мають незначну чи не мають жодної поваги до суспільних цінностей. Їм притаманне супер-его: неспроможність до відчуття провини та каяття. Соціопати зростають у сім'ях, де батьки виявляли насилля, не визначали норми поведінки, були непослідовними у своїх діях. Єдиним авторитетом для таких дітей є сила»¹⁰.

У кримінологічній літературі виокремлюють типологію неповнолітніх злочинців, Зокрема М. В. Корнієнко, Б. В. Романюк, І. М. Мельник поділяють їх на такі групи:

«1) особи, які в цілому мають позитивну спрямованість і вчинюють злочини через легковажність, невідповідність до правильного виходу зі складної ситуації, а також через випадковий збіг обставин;

2) особи, яких до злочину приводить ситуація, але які характеризуються нестійкою соціальною спрямованістю;

3) особи з негативною спрямованістю, що не досягла рівня усталення, і з передкримінальним досвідом;

4) особи, які характеризуються сформованою, антисоціальною спрямованістю і мають кримінальний досвід»¹¹.

Характеристика злочинності серед неповнолітніх, її причин і заходів попередження повинна розглядатися у взаємозв'язку із злочинністю осіб молодого віку (від 18 до 35 років). Суттєво значущі показники тут співпадають або бувають схожими. Звичайно, ступінь зрілості, як і засвоєння правил поведінки, змінюються відповідно до віку. Однак зазначені раніше особливості юнацької психології у тому чи іншому ступені продовжують проявлятися протягом декількох років і після досягнення особою повноліття. Звідси відносно поширення «змішаних» злочинів, у яких беруть участь і неповнолітні, і особи молодого віку.

Кримінологічні дослідження показують деяку динаміку

¹⁰ Аналіз системи правосуддя щодо неповнолітніх, які перебувають у конфлікті з законом, в Україні: звіт за результатами дослідження. Т. Бугаєць, Д. Кобзін, Б. Неткова, Н. Пашко, А. Черноусов, С. Щербань за заг. ред. О. Калашник. КІІВ : 2023.

¹¹ Курс кримінології : Особлива частина : підруч. : у 2 кн. / Корнієнко М. В., Романюк Б. В., Мельник І. М. та ін. ; за ред. О. М. Джужі. Київ : Юрінком-Інтер, 2001. 182 с.

злочинності неповнолітніх. Так, ними зазначено, що «динаміка злочинності осіб молодого віку виявляє у цілому тенденцію до збільшення. Ці особи складають відносно значну частку як у злочинності у цілому, так і в окремих видах злочинів порівняно з неповнолітніми. Співвідношення осіб чоловічої і жіночої статі складає 9:1, не досягаючи, однак, величини відповідного показника злочинності дорослих. Освітній рівень осіб молодого віку, які вчиняють злочини, як і у неповнолітніх злочинців, знижений: за вибірковими даними від 50 % до 75 % з них мають освіту нижче 8 класів і, відповідно, низький культурний рівень. Серед злочинців віком від 18 до 24 років домінує частка тих, хто працює, і зменшується частка тих, хто навчається, порівняно із структурою злочинності неповнолітніх. Меншою є і частка осіб, які не навчалися і не працювали на момент злочину. Молодими людьми віком 14-25 років вчиняється близько 50% злочинів в Україні»¹².

Кримінологічні дослідження підтверджують тісний зв'язок між злочинністю неповнолітніх і молодих дорослих, які притягують до злочинної діяльності осіб більш молодих вікових категорій.

Зв'язок між злочинністю неповнолітніх і молодіжною злочинністю має двосторонній характер. З одного боку, злочинність неповнолітніх є резервом молодіжної злочинності у цілому, а з іншого, неповнолітні копіюють зразки молодіжної злочинності у своїй злочинній діяльності. Однак у них є і відміни. Молодіжна злочинність більш агресивна, ніж злочинність неповнолітніх.

1.2. Причини та умови злочинності неповнолітніх

На злочинність неповнолітніх передусім впливають загальні криміногенні фактори (на макрорівні), які є наслідком глибинних політичних, соціально-економічних, морально-психологічних суперечностей. Стратифікація суспільства, яка набула особливо катастрофічних рис в останні роки, соціально-економічна нерівність, відсутність реальних можливостей задоволення матеріальних і нематеріальних потреб, бідність, вимушена трудова міграція, смерть батьків, розпад сімей та ін.

Що стосується причин та умов даного виду злочинності, то необхідно виокремити як обставини, що породжують делінквентність у

¹² Кримінологія : підручник / О. М. Джужа, В. В. Василевич, В. В. Черней, С. С. Чернявський та ін. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В. В. Чернея ; за наук. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Джужі. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. 612 с.

сфері формування особистості, так і ті чинники, які пов'язані з конкретною несприятливою ситуацією. Зазначимо, що безпосередньою причиною злочинної поведінки неповнолітніх є антисуспільна мотивація (спрямованість) конкретної особи.

Саме на мікрорівні проблеми в сім'ї, у школі, серед найближчого оточення поєднані з проблемами перехідного віку і здоров'я, призводять до появи серед неповнолітніх великої групи ризику. Кримінологічні дослідження вказують на те, що «кримінологи різних країн схиляються до думки, що важко точно визначити кількість дітей схильних до вчинення злочинів. Приблизний склад групи ризику – майже 25 % всіх неповнолітніх до 17 років. Саме такі діти найчастіше мають проблеми із законом. До групи ризику входять безпритульні діти, яких в Україні налічується близько 150-160 тис., хоча офіційна статистика повідомляє про 12 тисяч у 2021 р. За даними міжнародної організації HealthRight International, поширення ВІЛ серед вуличних дітей та молоді в Україні сягає рівня епідемії. Згідно вибіркового опитування дітей, що живуть чи працюють на вулиці, 96 % із них зловживають алкоголем, 22 % – є ін'єкційними наркоманами, 65 % дівчата погоджуються на статеві стосунки за винагороду»¹³.

Як підтверджують дослідження українських і західних кримінологів, важливим є емоційний зв'язок дитини з батьками або одним із них. Якщо немає емоційного контакту і прив'язаності у сім'ї, у поведінці неповнолітніх розвиваються різного роду відхилення від норми.

Навіть негативні макроекономічні впливи можуть нівелюватися правильним вихованням. Згуртовані родини, яким притаманні послідовні дії батьків стосовно дітей, ефективний контроль, міцні емоційні зв'язки, можуть подолати несприятливі соціальні умови. Діти, які виховуються у таких родин, мають відносно невеликі шанси перетворитися на правопорушників.

І навпаки, у зовнішньо благополучній і матеріально забезпеченій родині можуть зростати егоїстичні, бездушні до почуттів інших неповнолітні, які демонструють зневагу до морально-етичних і правових норм суспільства, оскільки саме таку поведінку вони спостерігали у своїй сім'ї.

Як вважають окремі дослідники «агресивна поведінка дітей нерідко пов'язана з насильством у родині з боку батьків. Адже дуже часто вона є першим кроком, який призводить до скоєння злочинів.

¹³ Аналіз системи правосуддя щодо неповнолітніх, які перебувають у конфлікті з законом, в Україні: звіт за результатами дослідження. Т. Бугаєць, Д. Кобзін, Б. Неткова, Н. Пашко, А. Черноусов, С. Щербань за заг. ред. О. Калашник. КІІВ : 2023.

Статистика свідчить, що 70 % батьків, які жорстоко поводитися з дітьми, у дитинстві зазнавали саме такого поводження. Практичні працівники спостерігають, що неповнолітні злочинці здебільшого відрізнялися також і жорстоким поводженням із тваринами. Зниження порогу чутливості, бажання отримати насолоду від спостереження страждань «братів наших менших» є серйозним індикатором, що вказує на високу ймовірність повторення такої поведінки щодо людей. Переважна більшість родин, в яких жили неповнолітні правопорушники, мала ворожу атмосферу: у них переважали брехня, лайки, безчинства, а матеріальний рівень та рівень культури й освіти батьків був низьким»¹⁴.

Великою проблемою до цього часу залишається створення державою гідних умов життєдіяльності дітям-сиротам та дітям, позбавлених батьківського піклування.

Також до формування антисоціальної мотивації може призводити низка негативних факторів у системі загальноосвітньої школи і професійно-технічних закладів, які є найважливішими інститутами виховання дитини. До таких негативних факторів належать:

- відсутність індивідуального підходу до кожного учня як через обтяженість педагогічних працівників, так і низькі фахові здібності деяких із них;
- сприймання педагогами учнів та їх батьків як джерела отримання додаткового заробітку і внаслідок цього несправедливе оцінювання знань учнів (меркантильний або корупційний підхід);
- відсутність програм, розрахованих на неоднакові здібності дітей.

Ці фактори багато в чому пов'язані з приниженням ролі і місії вчителя в суспільстві, з відсутністю адекватного матеріального стимулювання його роботи.

Очевидним фактором впливу на формування правосвідомості дитини та генератором її поведінки є соціум, тобто коло осіб з якими дитина проводить своє дозвілля. Що стосується неповнолітніх правопорушників, то саме беззмістовне, бездіяльне проведення вільного часу в групі однолітків або старших товаришів разом із пляшкою спиртного, цигарками призводить до того, що такий спосіб життя стає звичкою, потім формує відповідні потреби. Велика кількість дітей, яких можна назвати дітьми вулиці, є тим сприятливим фактором, який збільшує їх втягнення у проституцію, насилля, вживання

¹⁴ Дідківська Г. В. Криміногенність сім'ї як фактор злочинності неповнолітніх : монографія. Київ : Центр учбов. л-ри, 2016. 204 с.

(розповсюдження) наркотиків, торгівлю людьми, трудову експлуатацію.

Особливою криміногенністю відзначаються приміські зони, де близькість до зразків матеріального успіху наштовхується на недостатність доступу до законних засобів його досягнення, що призводить до агресії, до формування сталих підліткових груп кримінальної спрямованості.

Макросередовище може негативно впливати на формування особистості дитини через засоби масової інформації. Інтенсивність інформаційних впливів збільшилася за короткий проміжок часу. Однак найбільш потужні джерела надання інформації (телебачення, газети, радіо, не кажучи вже про Інтернет) у тандемі з рекламними агенціями почали концентруватися на досить вульгарних, примітивних, часом жорстоких зразках масової культури. Деякі з них безпосередньо пропагують насильство, розбещеність. Оскільки для підліткового віку є характерним наслідування поведінки дорослих, то щоденне споглядання і сприйняття саме такої інформації багато в чому утворює перекручений світогляд дитини. На жаль, поки що державою фактично не контролюється продаж та масове вживання неповнолітніми алкогольних напоїв, а також тютюнопаління. Неefективно використовуються запобіжні можливості окремих норм Закону України «Про захист суспільної моралі» від 20 листопада 2003 р.

Чинники, які обумовлюють злочинність неповнолітніх, тобто негативний розвиток особи підлітка, його криміналізацію вироблені загальною кримінологією і до них слід віднести:

«1. Негативний вплив у сім'ї. Сім'я – це перша соціальна структура, в якій обертається людина, і в якій значною мірою проходить її формування як особистості. Психологи вважають, що вже у п'ять років характер людини сформований принаймні на три чверті, з урахуванням успадкованих моментів. Однак, риси характеру і біологічна спадщина ще не визначають майбутню криміналізацію особи. Дуже важливо, яку систему соціальних цінностей, а на їх фундаменті – і потреб вибудує для себе юний громадянин. Численні дослідження показують, що у своїй переважній більшості неповнолітні злочинці мали неблагополучну, занедбану сім'ю. Ця занедбаність на практиці буває досить різноплановою. Часто це загальна атмосфера неповаги батьків одне до одного, до дітей, оточуючих, образливі вирази на адресу близьких людей, биття дітей, жорстокість стосовно них, демонстративна байдужість, зайнятість батьків власними проблемами, дух цинізму і зажерливості, і, зрозуміло, пияцтво одного чи обох батьків. Таким чином, неблагополучною може бути як сім'я, в якій панує злиденність, так і та, яка матеріально забезпечена. Саме цим можна пояснити, коли щодня

32 дитини (на рік 12 тис.) виявляються сиротами при живих батьках (соціальне сирітство). В цілому родинної опіки позбавлено з різних причин 2,5 мільйона дітей. Відзначимо і такий негативний фактор, як неповна сім'я, в основному – материнська. Мати вимушена працювати, і діти залишаються без її впливу та нагляду. Зрозуміло, йдеться про ті випадки, коли й сама мати характеризується позитивно. Але так буває не завжди. Як результат – до 40 % неповнолітніх злочинців – з неповних сімей, до 5 % взагалі не мали батьків»¹⁵.

Примітка. Потрібно констатувати, що кількість сімей, які розпадаються, зростає. У нашій країні у 1980-ті роки кількість розлучень на 1000 шлюбів складала 261, а у 2020 – вже 362, тобто одне розлучення на 2,8 шлюби. Неповні сім'ї у 1980-х роках у відсотках до загальної кількості сімей становили в Україні 15,3 %. Це значно вище, ніж у країнах Західної Європи (Англія – 8,4 %, ФРН – 6,2 %, Італія – 8,1 %, Франція – 4,3 %). Все це призводить до того, що дитина почуває себе у сім'ї непотрібною, чужою, стає жорстокою, шукає контактів поза родиною і на противагу їй, переносить свій негативний досвід і накопичену озлобленість на оточуючих, тим самим висловлюючи помсту суспільству за своє занедбане дитинство.

2. Істотний вплив на формування особи неповнолітнього покликані здійснювати заклади загальної середньої освіти, заклади професійної (професійно-технічної) освіти тощо. Однак вони далекі від того, чого від них очікують. На жаль, частина вчителів має низький рівень культури і професійної підготовки. Такі вчителі не користуються авторитетом у учнів. Часто-густо вони перебувають під пресом вимог про благополучні показники. Все це породжує формалізм у роботі, відмову від індивідуального підходу. Доповнюють картину невисока зарплата вчителів, відсутність бажання у частини учнів одержувати реальні знання. При цьому кращі вчителі переходять до елітних шкіл (ліцеїв, гімназій).

Не можна не назвати відсутність у школі нової концепції освіти і виховання учнів. Все це відчужує дитину від школи, вона втрачає до неї інтерес, багато хто ходить туди лише за примусом. Як вірно зазначають дослідники поведінки дітей «багатьох школярів охопив бум збагачення, всю свою увагу вони приділяють купівлі та продажу, потягу до легких заробітків. Їх поведінка балансує на межі злочинного. Кумирами серед підлітків стають удачливі бізнесмени, які розбагатіли будь-якою ціною,

¹⁵ Кримінологічні проблеми попередження злочинності неповнолітніх у великому місті : досвід конкретно-соціологічного дослідження : монографія [Текст] / [Голіна В. В., Ємельянов В. П., Воднік В. Д. та ін.] ; за заг. ред. В. В. Голіни, В. П. Ємельянова. Х. : Право, 2006. – 292 с.

і повії, бажано валютні. При цьому успіх у житті, як правило, не пов'язується з необхідністю набуття знань. У вкрай скрутному становищі опинилася система професійної (професійно-технічної) освіти. Значна кількість закладів професійної (професійно-технічної) освіти ліквідована або злита з іншими закладами освіти, не забезпечена достатнім фінансуванням. Між тим, там перебувають десятки тисяч дітей з неблагополучних сімей, таких, які вимагають постійного нагляду. Культурне дозвілля, розвиток творчих здібностей, спорт все більше втрачають своє виховне значення, тому що комерціалізуються, не мають виховного спрямування»¹⁶.

3. Однією з причин злочинності неповнолітніх є їх незайнятість. Зазначимо, що традиційні чинники цієї незайнятості, коли сім'я або достатньо забезпечена, щоб утримувати неповнолітнього або фактично втратила свій соціальний статус і не в змозі контролювати його поведінку, доповнені нині чітко означеним безробіттям молоді. Щорічно тисячам випускників закладів загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти не вдається працевлаштуватись, і багато підприємств відмовляються брати на роботу підлітків. Керівництво закладів професійної (професійно-технічної) освіти прямо попереджає учнів, що роботою вони забезпечені не будуть. Не можуть знайти постійної роботи і більшість «відсіяних» зі шкіл. Як результат – до половини неповнолітніх злочинців ніде не вчилися і не працювали.

4. Говорити про виховний вплив на працюючих підлітків безпосередньо на виробництві сьогодні не доводиться, хоча в деяких місцях профспілки намагаються цим займатися. Для підприємств, багато з яких перебуває у важкому економічному стані, головне завдання сьогодні – вижити і зберегти кістяк кваліфікованих працівників. На жаль, неповнолітнім відмовляють у прийомі на роботу. І це незважаючи на те, що в ч. 2 ст. 7 Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» записано: «Держава забезпечує працездатній молоді надання першого робочого місця на строк не менше двох років після закінчення або припинення навчання у закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої і вищої освіти, завершення професійної підготовки і перепідготовки, а також після звільнення зі строкової військової або альтернативної (невійськової) служби».

¹⁶Кримінологічні проблеми попередження злочинності неповнолітніх у великому місті : досвід конкретно-соціологічного дослідження : монографія / Голіна В. В., Ємельянов В. П., Воднік В. Д. та ін. ; за заг. ред. В. В. Голіни, В. П. Ємельянова. Харків : Право, 2006. 292 с.

5. Підлітки, які не відчувають інтересу до себе в сім'ї та школі тягнуться до неформальних угруповань, до однолітків, з якими проводять більшу частину дозвілля. У підлітковому віці властиве підвищене прагнення до спілкування з однолітками, що полегшує їх соціалізацію. Знайшовши для себе референтну групу, підліток дуже дорожить своїм становищем у ній. Однак часто-густо він не в змозі критично осмислити ситуацію. Груба сила, цинізм, нахабність, знущання над слабшими, які іноді пропонує йому така група, сприймаються ним як еталон поведінки, яку потрібно наслідувати. Авторитетами тут є особи, які вже досягли повноліття, раніше судимі («мають ходку»). Накопичувана внутрішня негативна напруга шукає виходу, розрядки. Звідси хуліганство, вандалізм, згвалтування, так звана «досудова злочинність».

Якщо розглядати злочинні угруповання неповнолітніх, то треба зазначити, що вони змінюють орієнтацію з насильницької на корисливу і агресивно-корисливу. Відходять у минуле «ідеологічні» розборки, протистояння, набіги, «прикордонні» сутички, уся та боротьба, під час якої задовольнялися вовчі інстинкти. Ситуація швидко «перевиховує» делінквентів. За ті ж самі вбивства, насильства, погрози зараз можна «заробити» непогані гроші. І тут роль дорослих щодо втягнення підлітків у злочинну діяльність простежується особливо яскраво. Колишні угруповання підлітків кількістю у 50–100 чоловік, із своїми ознаками розрізнення, черепами, металевими відзнаками тощо втрачають сенс. Створюються мобільні гурти по 10–20 осіб, які «працюють» під керівництвом дорослих, хоча у багатьох випадках вони виявляють і власну ініціативу: охорона більш «авторитетних» злочинців, обкладення «податками», знищення за «замовленням» торгівельних наметів, спекулятивна діяльність тощо. Як і раніше, ці групи нерідко мають дисципліновану, скуту страхом розправи організацію, конспірацію, створюють у потрібних випадках алібі, збирають для допомоги засудженим і їх сім'ям касу грошей («общак») і навіть мають озброєння. Частина гуртів має гастролерський характер: угони автомашин, крадіжки в сільській місцевості та інших містах.

6. Чималі вади є і в роботі правоохоронних органів щодо запобігання злочинам, що вчиняються дітьми. У процесі реформування правоохоронних органів замість підрозділів кримінальної поліції у справах дітей були створені підрозділи ювенальної превенції, проте їх чисельність була суттєво скорочена. На сьогоднішній день в системі ювенальної превенції, тобто профілактики правопорушень, працює близько тисячі триста працівників. Іноді спостерігаються небажання працівників утруднювати себе напруженою роботою, відсутність

активності у виявленні підлітків, яких потрібно ставити на облік, невміння вести індивідуальну запобіжну роботу, її формалізм. Нерідко відсутня необхідна взаємодія правоохоронних органів у цій сфері. Що ж до служби в справах неповнолітніх, то її працівники сьогодні не в змозі широко займатися запобіжною роботою: не вистачає кадрів та фінансування. Все це призводить до того, що неповнолітній правопорушник утверджується у своїй безкарності, вважає, що відповідати повинен хто завгодно за його гріхи, тільки не він особисто.

Як вірно зазначають дослідники «треба сказати, що поліція (ювенальна превенція та інші служби) значною мірою опинилася сам на сам зі злочинністю неповнолітніх. Інші державні органи, які працюють з молоддю, тільки розгортають свою роботу, громадські організації, (інспекція в справах неповнолітніх на громадських засадах, наставники, громадські вихователі тощо) у багатьох місцях припинили своє існування. До мінімуму понизилось позашкільне правове виховання неповнолітніх. Дійсність же переконує частину підлітків у «доцільності» правового нігілізму, у тому, що порушувати закон вигідніше, ніж його дотримуватися»¹⁷.

1.3. Кримінальні правопорушення, що вчиняються дітьми: види, причини вчинення та наслідки вчинення.

Проблема дослідження злочинів, що вчиняються неповнолітніми, та ефективності їх запобігання завжди була і буде актуальною. Від того як здійснюються заходи по недопущенню злочинів дітей, залежить стан і тенденції злочинності у майбутньому. До даного виду злочинності належать кримінально карані діяння, вчинені особами у віці з 14 до 18 років, які мають певні відмінності від дорослих, що пояснюється віком злочинців, який знаменує соціально-психологічні особливості цієї категорії осіб та їх статус у суспільстві.

Згідно зі ст. 1 Закону України «Про охорону дитинства» та ст. 6 Сімейного кодексу України, «дитина – це особа віком до 18 років (повноліття). Малолітньою вважається дитина до досягнення нею чотирнадцяти років. Неповнолітньою вважається дитина у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років»¹⁸. Відповідно до статей 34 та 35

¹⁷ Кримінологія : підруч. / О. М. Джужа, В. В. Василевич, В. В. Черней, С. С. Чернявський та ін. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В. В. Чернея ; за наук. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Джужі. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. 612 с.

¹⁸ Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 № 2402-III. Дата оновлення: 27.03.2018. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>.

Цивільного кодексу України повну цивільну дієздатність має фізична особа, яка досягла вісімнадцяти років (повноліття). У разі реєстрації шлюбу дитиною, яка не досягла повноліття, вона набуває повної цивільної дієздатності з моменту реєстрації шлюбу. У разі припинення шлюбу до досягнення повноліття, набута дитиною повна цивільна дієздатність зберігається. У разі визнання шлюбу недійсним з підстав, не пов'язаних з протиправною поведінкою неповнолітньої особи, набута нею повна цивільна дієздатність зберігається. Повна цивільна дієздатність може бути надана дитині, яка досягла шістнадцяти років і працює за трудовим договором, а також неповнолітній особі, яка записана матір'ю або батьком дитини. Повна цивільна дієздатність також може бути надана дитині, яка досягла шістнадцяти років і яка бажає займатися підприємницькою діяльністю. Повна цивільна дієздатність, надана фізичній особі, поширюється на всі цивільні права та обов'язки.

Разом із поняттям «злочинність неповнолітніх» вживається також термін «підліткова злочинність», але це не виправдано, оскільки підліток – це дівчинка чи хлопчик у віці від 12 до 16 років. За підлітковим віком іде юність, але поняття «юнацька злочинність» також буде неточним, бо юнацький вік не закінчується у 18 років. Іноді вживається термін «дитяча злочинність», але таким поняттям можна умовно позначити діяння у віці до 15–16 років, оскільки злочини, які вчиняють особи у віці 17–18 років аж ніяк не назвеш дитячими. У Законі України «Про охорону дитинства» використовується поняття «діти у конфлікті із законом», але на жаль визначення цього терміну в законі не передбачено. Відповідно до ст. 1 даного закону «дитина, яка перебуває у складних життєвих обставинах» – дитина, яка потрапила в умови, що негативно впливають на її життя, стан здоров'я та розвиток у зв'язку з інвалідністю, тяжкою хворобою, безпритульністю, перебуванням у конфлікті із законом, залученням до найгірших форм дитячої праці, залежністю від психотропних речовин та інших видів залежності, насильством та жорстоким поводженням у сім'ї, ухилянням батьків, осіб, які їх замінюють, від виконання своїх обов'язків, обставинами стихійного лиха, техногенних аварій, катастроф, воєнних дій чи збройних конфліктів тощо, що встановлено за результатами оцінки потреб дитини.

Зазначимо, що для злочинності неповнолітніх характерна підвищена латентність, оскільки багато злочинів, що ними вчиняються, сприймаються дорослими як пустощі, викликані недостатньою соціальною зрілістю (крадіжки у сім'ї, сусідів, у закладі освіти, хуліганські бійки, відбирання грошей та речей у молодших тощо). Через

те, що цьому не надається належного значення, або через небажання «виносити сміття з хати», про такі дії, як правило, не повідомляються в органи Національної поліції. Тому більш реальним є облік тяжких насильницьких та насильницько-корисливих злочинів, які вчиняють неповнолітні (убивства, тілесні ушкодження, згвалтування, хуліганства, крадіжки, грабежі та розбійні напади).

Стан злочинності неповнолітніх багато в чому залежить від стану боротьби з нею і ставлення працівників правоохоронних органів до обліку її проявів. Тому у схожих за багатьма демографічними, економічними, територіальними та іншими показниками регіонах можуть бути значні розбіжності у показниках вказаної злочинності.

Вивчаючи злочинність неповнолітніх, потрібно також мати на увазі/маємо зважати на те, що серед їх окремих груп є відмінності. Ось чому значно відрізняється злочинність неповнолітніх у віці 14–15 років і 16–17 років. Є відмінності (як кількісні, так і якісні) у злочинах, що вчиняють учні загальноосвітніх шкіл, технікумів, професійних училищ, працюючі, і без певних занять.

Примітка.

«Протягом 2016–2021 рр. в Україні спостерігається поступове зменшення кількості злочинів, що вчиняються неповнолітніми та молоддю. У 2016 р. неповнолітніми та за їх участю було вчинено – 8781, з них – особливо тяжких – 131, 2380 – тяжких, 2998 – середньої тяжкості, 905 – невеликої тяжкості. У 2021 р. неповнолітніми та за їх участю було вчинено – 6130, із них – особливо тяжких – 45, 765 – тяжких, 603 – середньої тяжкості, 159 – невеликої тяжкості. Частка злочинів, що вчиняються неповнолітніми, у структурі всієї злочинності в середньому становить до 8 %. 80 % злочинів неповнолітні вчиняють неподалік від місця проживання, навчання чи роботи. Показники мають певні коливання в різні роки. У 2016 р. у сільській місцевості було вчинено – 6242, за межами населених пунктів – 1448, у громадських місцях – 2373; у 2021 р. у сільській місцевості було вчинено – 465, за межами населених пунктів – 16, у громадських місцях – 458¹⁹. У структурі злочинів, що вчиняють неповнолітні, переважають злочини проти власності 166 у 2021 р.; у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення – 257»²⁰.

¹⁹ Єдиний реєстр судових рішень. Офіційний сайт Генеральної прокуратури України. URL : <https://erdr.gov.ua/erdr/erdr.web.system.LoginPage.cls>.

²⁰ Аналіз системи правосуддя щодо неповнолітніх, які перебувають у конфлікті з законом, в Україні: звіт за результатами дослідження. Т. Бугаєць, Д. Кобзін, Б. Неткова, Н. Пашко, А. Черноусов, С. Щербань за заг. ред. О. Калашник. Київ : 2023.

Частіше всього неповнолітні вчиняють злочини у вільний від навчання час (з 15.00 до 24.00). Цікаво відзначити, що «пік» злочинних проявів припадає на 20.00–23.00. До 7 % злочинів вчиняються у навчальний час, коли підлітки повинні бути на заняттях; до 10 % – в період виробничої практики та інших. Зокрема, 18–20 % злочинів вчиняються у вихідні та святкові дні. Протягом року «пік» злочинних проявів припадає на канікули, що пов'язано з послабленням соціального контролю за неповнолітніми.

У процесі дослідження злочинності неповнолітніх були виявлені певні закономірності. Наразі/також/до того ж, ці злочини охоплюють групу найбільш суспільно небезпечних діянь, що посягають на життя і здоров'я громадян і власність. Зв'язок злочинності неповнолітніх і дорослих осіб має двосторонній характер. Злочинність неповнолітніх плавно переходить у молодіжну. Характер зв'язку злочинності неповнолітніх з іншими віковими групами змінюється залежно від виду посягань: загальнокримінальна злочинність неповнолітніх тісніше пов'язана з корисливою злочинністю молоді та дорослих, ніж із насильницькою. Це пояснюється тим, що насильницька злочинність проявляється в них у різних сферах життєдіяльності: у неповнолітніх – це дозвілля, у дорослих – побут або виробництво.

Найбільш небезпечною тенденцією у злочинності неповнолітніх є збільшення випадків вчинення корисливих злочинів із застосуванням насильства. Часто крадіжки переростають у грабіж, чи у розбійний напад. Предметом усіх видів корисливо-насильницьких злочинів проти власності, як правило, є товари підвищеного попиту, які досить легко реалізуються, гроші та коштовності, предмети антикваріату, вироби з хутра та шкіри, відео- та радіоапаратура, комп'ютерна техніка, мобільні телефони, транспортні засоби.

Формування антисуспільної спрямованості неповнолітніх простежується в процесі їх спілкування та діяльності. Цьому може сприяти процес соціалізації. Соціалізація здійснюється під впливом ряду факторів, які умовно поділені на три групи: 1) макрофактори (суспільство, держава, планета, космос); 2) мезофактори (етнокультурні умови, тип мешкання, місце і умови проживання і розвитку людини); 3) мікрофактори (сім'я, дитячий садок, школа, позашкільне середовище, релігійні установи, товариство однолітків, трудовий колектив, громадські об'єднання тощо). Усі ці фактори на кожну конкретну людину впливають по-різному. Динаміка її розвитку і впливу залежить від рівня розвитку суспільства, науки і техніки та індивідуальних якостей особистості.

Особливістю злочинності неповнолітніх є вчинення злочинів у

складі групи. Сьогодні під час/за умови вчинення злочинів неповнолітніх зросла їх суспільна небезпека, через те, що члени злочинних груп надають один одному психологічну підтримку, кожен почуває себе в групі більш впевнено, а це в свою чергу сприяє прийняттю рішень про вчинення більш тяжких злочинів. У групі швидше йде процес передачі кримінально досвіду, якщо ним володіє один член групи, то незабаром його використовують інші. Зростає жорстокість під час/за умови вчинення злочинів корисливо-насиленницької спрямованості. При розбійних нападах на житло злочинці використовують вогнепальну та холодну зброю, потерпілим наносяться тяжкі тілесні ушкодження, чиниться психологічне насильство.

Відомо, що джерела формування кримінальних груп підлітків знаходяться у сімейному неблагополуччі, незадовільному стані у первинному навчальному колективі, у заформалізованості виховної роботи з ними. Усе це вони прагнуть компенсувати вільною поведінкою «на вулиці» у середовищі таких же занедбаних або відвернутих однолітків. Це пов'язано з їх психофізіологічними властивостями. Підліток, особливо соціально-неблагополучний, завжди відчуває потяг до сили, а об'єднання в групи це почуття посилює. Підвищені імпульсивність і ситуативність групових злочинів, які вчиняються неповнолітніми, обтяжують їх наслідки. Легкість швидкого неформального об'єднання, звичка до групового спілкування, підвищений інтерес до конфліктних ситуацій, потреба в самореалізації, прагнення до оригінальності, нестійкість ідейних, моральних та правових переконань багаторазово збільшують небезпечність протиправних антигромадських дій неповнолітніх.

Частка групових злочинів серед неповнолітніх у 3-4 рази/утричі-четверо більша за аналогічні показники дорослої злочинності і досягає 80 % у загальній злочинності молоді. Питома вага групової злочинності вища під час вчинення крадіжок, грабежів, розбійних нападів, зґвалтувань, ніжча – при умисних вбивствах та тяжких тілесних ушкодженнях. У груповій злочинності неповнолітніх переважають нестійкі, короточасні об'єднання. Але, за нашими підрахунками, майже половину з них можна оцінити як такі, що орієнтовані та тривалу діяльність. Злочинна діяльність групи стає тривалішою, як за часом (не завжди всі учасники групи діють одночасно), так і у просторі (учасники групи діють самотійно в різних місцях); зросли можливості приховування злочинів та слідів, захисту їх членів групи від правоохоронних органів, надання допомоги затриманим. Загальною закономірністю таких груп є постійний

розвиток від первинного об'єднання (типу випадкових груп) до груп більш високого рівня (організованих угруповань та злочинних організацій). У процесі/за умови довгострокового функціонуванні група набуває все більшої організованості, її злочинна діяльність стає більш суспільно небезпечною. На окремих етапах розвиток злочинної групи може припинитися або сповільнюватися. Діяльність такої групи припиняється у разі викриття та арешту її учасників, або коли більшість учасників виходить з групи у зв'язку з виїздом в іншу місцевість.

Примітка.

За результатами соціологічного дослідження встановлено, що «останнім часом відбувається процес зміцнення груп неповнолітніх з протиправною поведінкою. Приблизно 40 % з них мають різновіковий, змішаний склад учасників, що посилює орієнтацію на тривалу злочинну діяльність. Майже 2/3 злочинних груп існували до трьох місяців, від трьох до одного року – 1/4, і понад один рік тільки 6 %. Більшість груп існує від 1 до 6 місяців. Але за цей період вони встигають вчинити в середньому 7 злочинів на групу, поки не почнеться їх переслідування правоохоронними органами. Притягнення до кримінальної відповідальності може привести до розпаду лише частини таких груп (членів яких заарештовано, направлено до спеціальних навчально-виховних установ)»²¹.

Формуванню злочинних груп неповнолітніх передують стихійне утворення дозвільних груп, що внаслідок низки негативних факторів (бездоглядність, бродяжництво, кримінальний вплив дорослих, запущеність виховної роботи, відсутність корисних занять тощо) переростають у асоціальні, а згодом й у злочинні. Це зумовлено антисуспільним способом задоволення своїх потреб при обмежених інтересах, невмінні організувати свій вільний час і т.п. У процесі переростання асоціальних груп у злочинні відбуваються важливі зміни: збільшується кількість учасників, зростає відсоток осіб із більш негативною характеристикою (раніше судимі, непрацюючі); склад групи стає різноманітним; з числа осіб із більш кримінальною спрямованістю висувається лідер, який усе частіше використовує авторитарні методи управління групою. Внаслідок цього група стає згуртованою і, перетворившись в організоване об'єднання (формування), переходить до вчинення тяжких злочинів.

На певному етапі формування злочинної групи у ній з'являється

²¹ Аналіз системи правосуддя щодо неповнолітніх, які перебувають у конфлікті з законом, в Україні: звіт за результатами дослідження. Т. Бугаєць, Д. Кобзін, Б. Неткова, Н. Пашко, А. Черноусов, С. Щербань за заг. ред. О. Калашник. Київ : 2023.

фігура лідера, який виступає у ролі її керівника. За появи лідера група стає згуртованішою, її діяльність активізується і набуває все більш суспільно небезпечного характеру. Одночасно створюється функціональна структура групи, що визначається її особовим складом та об'єктами злочинних посягань. Група є/перетворюється на/стає психологічно цілісним формуванням. Доки вона вчиняє злочини, залишається не викритою, тенденція до інтеграції її членів переважає. Якщо злочинна група терпить невдачу і виникла загроза її викриття, то збільшується можливість її розпаду, виникають внутрішні конфлікти між членами групи. Такі групи створюються, як правило, не одразу, не на порожньому місці. Спочатку вони носять так званий передкримінальний характер, все більше культивуючи аморалізм, фонові прояви. В такому разі можна вести мову про групу кримінального ризику. Її члени балансують на грані вчинення серйозних (тяжких і особливо тяжких) злочинів. Причому, на відміну від попередніх років, такі групи, як правило, мають корисливу спрямованість (раніше вони носили значною мірою хуліганський характер).

1.4. Правові засади, ресурси, форми та методи, що застосовуються Національною поліцією щодо запобігання кримінальним правопорушенням, учинюваним дітьми

Національна стратегія реформування системи юстиції щодо дітей на період до 2023 року, затверджена Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 1027-р від 18 грудня 2018 року визначила цілу низку проблем, які існують у цій сфері. До них віднесено і «відсутність чітких положень щодо процесуальних прав дітей, які не досягли віку кримінальної відповідальності», і «недостатню ефективність участі захисника неповнолітнього підозрюваного, обвинуваченого в досудовому розслідуванні». Але серед зазначених проблем у кримінальному процесі стосовно дітей в Україні найбільшою залишається відсутність спеціалізації – кримінальний процес залишається орієнтованим на дорослих та не має ні специфічних процедур, ані спеціалістів, які можуть його зробити чутливішим до особливостей дітей. У зазначеному Розпорядженні наголошено на «відсутності єдиних стандартів спеціалізованого навчання захисників, які залучаються для надання правової допомоги»; «відсутності обов'язкового спеціального навчання слідчих, прокурорів у провадженнях щодо неповнолітніх»; «недостатньому рівні правової

визначеності статусу педагога, психолога, лікаря, представника служби у справах дітей, відсутності критеріїв їхнього вибору та залучення». Тобто фактично всі, з ким зустрінеться дитина в разі потрапляння до системи кримінальної юстиції, імовірніше/найімовірніше, не матимуть ані спеціального навчання, ані навичок для ефективної роботи з неповнолітніми.

Саме для вирішення цих проблем Національна стратегія реформування системи юстиції щодо дітей на період до 2023 року пропонує забезпечити обов'язкове спеціальне навчання слідчих, які здійснюють досудове розслідування, та прокурорів, які виконують нагляд за додержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва в провадженнях щодо неповнолітніх; запровадити єдині стандарти навчання захисників, які залучаються для надання правової допомоги дитині, котра є підозрюваною чи обвинуваченою; єдиний підхід до допиту дітей незалежно від їхнього статусу в кримінальному провадженні (підозрюваний, обвинувачений, свідок, потерпілий тощо), зокрема з використанням таких спеціальних методик, як «Зелена кімната»; правову визначеність статусу педагога, психолога, лікаря, представника служби у справах дітей, критеріїв їхнього вибору та залучення.

Усі ці завдання наразі перебувають на стадії виконання – більшість із них ще потребує додаткової роботи для досягнення поставлених цілей. Тому на сьогодні система кримінальної юстиції продовжує працювати з дітьми тими інструментами, які є наявними.

Далі доцільно розглянути *систему суб'єктів, які наділені повноваженнями щодо запобігання кримінальним правопорушенням, вчиненим дітьми, з'ясувати їх форми та методи роботи.*

На передовій цього процесу перебувають органи Національної поліції – саме її працівники та працівниці першими контактують як із дітьми-порушниками, так і з дітьми-жертвами або свідками злочинів. У 2020 році поліцією зареєстровано майже 3 400 злочинів, скоєних стосовно дітей, з яких 2 200 – розкриті та направлені до суду; дітьми було скоєно майже 4 400 злочинів (майже половина з яких – тяжкі та особливо тяжкі). У 2020 році поліцейські розшукали 14 659 зниклих дітей. Переважна більшість із них самостійно залишали домівки через непорозуміння з рідними. Крім того, в поліції сьогодні є три приймальники-розподільники для дітей (ПРД). У 2020 році в них перебувало 16 дітей, за 6 місяців 2021 року – 11 дітей. Водночас слід розуміти, що офіційна статистика не відображає реальної картини злочинності неповнолітніх – значна кількість навіть тих правопорушень, які були виявлені, залишається поза статистикою.

Примітка.

У результаті аналізу емпіричної бази встановлено, що «на сьогодні з поля зору випадає багато тих кримінальних проваджень, де справа до суду не дійшла. Наприклад, є дрібні крадіжки з торговельних закладів, де товар поцупили на малу суму; відповідальність за це межує між адміністративною та кримінальною, тож у таких випадках органи прокуратури не завжди погоджуються з порушенням кримінального провадження. Бо коли воно на межі, стоїть питання, чи доцільно дитину притягувати до кримінальної відповідальності в майбутньому якщо наразі ціна питання – 50, 40, 30 гривень. З точки зору гуманності це добре і правильно, але з точки зору того, яким чином захистити в таких випадках права потерпілих, які висновки для себе цей неповнолітній правопорушник зробить, то тут є великі запитання, тому що ніби в тих випадках його не притягують і до адміністративної відповідальності за статтею 151 Кодексу про адмінправопорушення. Тобто в таких випадках буває, що перевірку за таким фактом просто припиняють або ж кримінальне провадження, якщо воно навіть і було порушене, закривають без будь-яких правових наслідків для особи, яка вчинила (правопорушення) і без будь-якого відновлення прав потерпілої особи, тому, на мою думку, буде правильним/доцільним, щоб чинне законодавство України передбачало процес медіації, примирення, на стадії досудового розслідування»²².

До набуття чинності Законом України «Про Національну поліцію» поліцейські повноваження щодо роботи з дітьми виконували підрозділи Кримінальної міліції у справах неповнолітніх (КМСН). Питання підпорядкування КМСН завжди було непростим – спочатку їх віднесли до кримінального блоку, згодом – до блоку громадської безпеки. Відповідно до наказу МВС України №123 від 27 листопада 2015 року «Про затвердження положення про Департамент превентивної діяльності Національної поліції України», у структурі Департаменту діє Управління ювенальної превенції. Варто зазначити, що й після набуття чинності згаданим вище законом статус самої поліції превентивної діяльності ще й досі не є чітко визначеним в законодавстві.

Отже/наразі на сьогодні створено Департамент превентивної діяльності, у складі якого створено Управління ювенальної превенції, наказом МВС № 1044 «Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України» визначено основні завдання та повноваження ювенальної превенції. Серед завдань Управління є «піклування», запобігання та припинення

²² Там само.

домашнього насильства, превентивна робота з дітьми, які можуть бути втягнуті в злочинну діяльність. Але водночас ювенальна поліція не згадується в законі «Про Національну поліцію», її структура, функції, права та обов'язки також не мають чіткого законодавчого визначення. Положення про управління ювенальної превенції відсутнє, що суттєво зменшує ефективність та стабільність роботи служби, як того вимагають міжнародні стандарти. Певним чином це відбивається й на кількості «дитячих» поліцейських, яка залишається недостатньою для України.

Основним документом, яким керуються працівники ювенальної превенції, є Інструкція з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України №1044 від 19 грудня 2017 року²³.

Завданнями «підрозділів ювенальної поліції, які зазначені в ньому, є:

- профілактична діяльність, спрямована на запобігання вчиненню дітьми кримінальних і адміністративних правопорушень, виявлення причин і умов, які цьому сприяють, вжиття в межах своєї компетенції заходів для їхнього усунення;

- ведення профілактичного обліку дітей, схильних до вчинення правопорушень і проведення з ними заходів індивідуальної профілактики;

- участь у встановленні місцезнаходження дитини в разі її безвісного зникнення чи отримання даних для цього в межах кримінального провадження, відкритого за фактом її безвісного зникнення;

- вжиття заходів щодо запобігання та протидії домашньому насильству, вчиненому дітьми та стосовно них, а також жорстокому поводженню з дітьми; вжиття заходів щодо запобігання дитячій бездоглядності, зокрема здійснення поліцейського піклування щодо неповнолітніх осіб;

- провадження діяльності, пов'язаної із захистом права дитини на здобуття загальної середньої освіти; – взаємодія з іншими підрозділами НПУ, органами державної влади та місцевого самоврядування з питань забезпечення прав та законних інтересів дітей;

- здійснення в межах компетенції досудового розслідування

²³ URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18#Text>.

кримінальних проступків у формі дізнання»²⁴.

Найрозповсюдженою роботою, що виконується ювенальною поліцією, є виявлення адміністративних порушень і складання адміністративних протоколів – це розглядається як захід реагування та профілактики. Як показало дослідження, на думку представників поліції, покаране правопорушення має менше шансів на повторення, а, відповідно, адміністративну практику вважають і заходом профілактичного впливу. Однак слід зазначити, що сама адміністративна практика стосується не лише та й не стільки неповнолітніх, а, насамперед, дорослих – батьків або тих, хто скоїв правопорушення стосовно дітей. Більшість дітей найчастіше отримують попередження.

Примітка.

На практиці дітей, які вчинили правопорушення, потрібно доставляти до суду, щоб прийняли рішення про накладення того чи іншого виду стягнення на них. Відносно таких правопорушників співробітники ювенальної превенції складають протоколи та доставляють їх в суд. Це також один із методів не лише примусу, а й профілактики. Найпоширенішим стягненням, що застосовуються до неповнолітніх порушників, є попередження. Найпоширенішими правопорушеннями є вчинення булінгу – ст. 173-4 КУпАП, дрібне хуліганство – ст. 173, розпивання спиртних напоїв – ст. 178, паління в заборонених місцях – ст. 175-1.

До основних повноважень, що мають «ювенальні поліцейські» згідно з наказом, належать:

- планування і реалізація профілактичних заходів у дитячому середовищі щодо попередження негативних явищ серед дітей;
- контроль за дотриманням суб'єктами підприємницької діяльності вимог законодавства щодо заборони продажу неповнолітнім особам алкогольних, слабоалкогольних напоїв і тютюнових виробів, а також щодо дотримання обмежень перебування дітей у нічний час у закладах, в яких провадиться діяльність у сфері розваг, та закладах громадського харчування;
- вжиття заходів для запобігання і припинення стосовно дитини будь-яких протиправних діянь;
- притягнення до адміністративної відповідальності дітей віком від 16 до 18 років, які вчинили адміністративні правопорушення, а також батьків або осіб, що їх замінюють, які не виконують

²⁴ Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 19.12.2017 № 1044. Офіційний вісник України. 2018. № 45. Стор. 116. Ст. 1589.

передбачених законодавством обов'язків щодо забезпечення необхідних умов життя, навчання та виховання неповнолітніх дітей;

- унесення до підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності обов'язкових для розгляду подань про необхідність усунення причин та умов, що призводять до вчинення дітьми адміністративних і кримінальних правопорушень;

- участь у профілактичних заходах щодо запобігання дитячій бездоглядності та правопорушенням серед дітей;

- сприяння у межах компетенції веденню обліку дітей шкільного віку відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2017 року № 684 «Про затвердження Порядку ведення обліку дітей шкільного віку та учнів»;

- затримування і тримання не більше 8 годин у спеціально відведених для цього приміщеннях дітей, які залишилися без нагляду, на період до передання їх батькам, законним представникам або до влаштування їх до закладів відповідно до законодавства. Інформація про дитину обов'язково вноситься до журналу обліку доставлених, відвідувачів і запрошених відповідного органу поліції із зазначенням часу доставлення та вибуття;

- проведення ознайомлювальних, попереджувальних і виховних бесід з дітьми та їх батьками, законними представниками, членами сім'ї з метою усунення причин і умов, які сприяли вчиненню адміністративного чи кримінального правопорушення дитиною;

- відвідування дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах, за місцем їх проживання разом із службою у справах дітей для з'ясування умов проживання;

- виклик дітей та їх батьків, інших законних представників під час провадження у справі про адміністративне правопорушення, учинене дитиною;

- залучення дітей до участі в просвітницько-профілактичних чи корекційних програмах;

- інформування відповідних місцевих органів державної влади щодо батьків, інших законних представників, які не виконують обов'язки щодо виховання дітей, жорстоко з ними поводяться чи вчиняють стосовно дітей домашнє насильство;

- ініціювання перед службами у справах дітей, відділами охорони здоров'я місцевих органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування питання про направлення дитини до відповідного закладу для надання необхідної медичної, психологічної допомоги;

– участь у судовому розгляді за участю неповнолітнього обвинуваченого відповідно до статей 496, 500 Кримінального процесуального кодексу України;

– вжиття заходів індивідуальної профілактики з дітьми, схильними до вчинення правопорушень»²⁵.

– Поліцейські підрозділів ЮП здійснюють такі заходи індивідуальної профілактики з дітьми, які перебувають на профілактичному обліку в поліції:

– проводять ознайомлювальні, попереджувальні та виховні бесіди з дитиною за місцем проживання, навчання або роботи не рідше одного разу на місяць;

– проводять ознайомлювальні, попереджувальні бесіди з батьками дитини, її законними представниками, членами сім'ї з метою усунення причин і умов, що спонукали дитину до/спричинили вчинення адміністративного чи кримінального правопорушення;

– складають план заходів з індивідуальної профілактики на основі вивчення матеріалів характеристик, індивідуально-психологічних особливостей дитини;

– відвідують за місцем проживання дитину для з'ясування умов проживання, а також чинників, що можуть негативно впливати на неї та спонукати до вчинення адміністративних і кримінальних правопорушень;

– вживають інших профілактичних заходів, передбачених законодавством.

Цей документ також важливий тим, що дає визначення поліцейським заходам, що мають бути використані правоохоронцями задля захисту дітей. Зауважимо, що деякі з них не є такими, які здійснюються виключно працівниками ювенальної поліції, – до цієї роботи можуть залучатися й інші підрозділи Національної поліції, такі як патрульна поліція, дільничні тощо. Як показали результати дослідження, ювенальні поліцейські скаржаться, що результати роботи, що проводиться ними з дітьми на етапах досудового розслідування, не використовуються в повному обсязі під час судових розглядів. Це може свідчити про низьку взаємодію між ювенальною превенцією та пробацією.

«Поліцейське піклування про неповнолітніх осіб» – це «превентивний поліцейський захід», який застосовується щодо дитини,

²⁵ Інструкція з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України : затв. наказом МВС України від 19.12.2017 № 1044. *Офіційний вісник України*. 2018. № 45. Стор. 116. Ст. 1589.

котра «залишилася без догляду». Він здійснюється «з метою забезпечення її прав і свобод та передбачає передання її батькам, законним представникам або органам опіки та піклування». Найчастіше необхідність у таких діях виникає, коли поліція отримує повідомлення про вчинення домашнього насильства дитиною та стосовно неї. Слід зазначити, що поліцейський у такому випадку повинен провести оцінку ризиків, за результатами якої може бути винесений терміновий заборонний припис, та негайно поінформувати службу у справах дітей про виявлену дитину для організації її соціального захисту. І хоча порядок проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства (наказ Міністерства соціальної політики України, Міністерства внутрішніх справ України №369/180 від 13 березня 2019 року²⁶ розроблений та затверджений, на практиці він, на жаль, не є широко вживаним. Як показали результати дослідження, ювенальна поліція частіше розраховує на інших суб'єктів – на соціальний захист, освіту, громадські організації, сподіваючись, що там будуть спеціалісти, які володіють відповідними методиками. Це також призводить до того, що в різних регіонах та навіть містах оцінка ризиків проводиться за різними критеріями, про що повідомили респонденти інтерв'ю.

Примітка.

Спеціальної методики оцінки ризиків на сьогоднішній день не існує, однак основний критерій оцінки ризиків – це повторюваність вчинення правопорушень дитиною, котра перебуває на обліку. Якщо вона стоїть на обліку за крадіжку, але разом з тим під час перебування на обліку її затримують за вчинення правопорушень адміністративних, вона втікає з дому, виявляють її в місцях, тобто, пізно ввечері в тих місцях, де вона не повинна бути, то працівник ЮП індивідуально підходячи до цього підобліковця, визначаємо за відповідними ризиками як того, що схильний до вчинення повторних злочинів.

Іншим заходом запобігання вчинення дітьми кримінальних правопорушень відповідно до Наказу є «профілактика адміністративних і кримінальних правопорушень серед дітей». Метою цієї діяльності поліції є виявлення та усунення причин і умов, що призводять до вчинення дітьми адміністративних і кримінальних правопорушень.

Заходи, спрямовані на всіх дітей, які навчаються в тих же навчальних закладах, це – лекції, флешмоби, інтерактивні заняття,

²⁶ Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства: наказ Міністерства соціальної політики України, Міністерства внутрішніх справ України №369/180 від 13 березня 2019 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0333-19#Text>.

воркшопи для дітей тощо, ну й інша, скажімо так, сторона цієї роботи, це робота з дітьми, які схильні до девіантної поведінки. Вона потребує не загальних профілактичних заходів, а вже більше заходів, спрямованих на індивідуальну роботу з цими дітьми. Тобто профілактика з дітьми, які перебувають на профілактичних обліках у поліції. Ще один напрямок превентивної роботи – це взаємодія з громадськістю, робота в громадах, робота з громадськими організаціями, недержавними структурами, вони нас об'єднують в роботі і в сфері загальної профілактики, і індивідуальної. Тому що індивідуальна робота передбачає не тільки роботу поліцейського, а й психолога, й роботу соціальних служб, забезпечення змістовного дозвілля дитини, тобто зміни її поведінки в напрямку позитивному через зайнятість у вільний від навчання час. То в цих сферах ми без органів державної влади, самоврядування, освіти й громадськості ніяк, тому я би це виокремив, як і в законі про Нацполіцію взаємодія з громадськістю виокремлена. За цим напрямком працює не лише ювенальна поліція, а й патрульна поліція – оскільки її працівники пройшли відповідне навчання та регулярно відвідують школи з лекціями та заняттями в рамках проєкту «Шкільний поліцейській», працюючи за спеціально розробленою методикою за підтримки міжнародних партнерів. Але, на жаль, охоплення цими заходами залишається недостатнім – на це вказали, в першу чергу, самі діти, які скоїли правопорушення.

Саме ювенальна поліція здійснює профілактичний облік дітей, що є фактично взяттям на облік, занесенням інформації про дитину до відповідних баз даних. Ця діяльність сприяє системній роботі з дитиною та в разі якісного її виконання дозволяє відслідковувати життєві обставини дитини та результативність роботи з нею.

Взяттю на «профілактичний облік підлягає дитина:

- 1) засуджену до покарання, не пов'язаного з позбавленням волі;
- 2) звільнену за рішенням суду від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру без поміщення до школи або професійного училища соціальної реабілітації для дітей, які потребують особливих умов виховання;
- 3) звільнену зі спеціальної виховної установи;
- 4) яка вчинила домашнє насильство в будь-якій формі (дитина-кривдник), передбачене ст. 173-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення, а також щодо якої винесено терміновий заборонний припис чи виданий обмежувальний припис;
- 5) яку впродовж року два та більше разів було притягнуто до адміністративної відповідальності;

б) яка впродовж року два та більше разів самовільно залишала сім'ю, навчально-виховний заклад чи спеціальну установу для дітей;

7) яка вчинила булінг (цькування) учасника освітнього процесу»²⁷.

Згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ № 488 від 25 червня 2020 року, «підставами для взяття дитини на профілактичний облік є вирок (постанова) суду, що набув(-ла) чинності, про застосування до дитини покарання, не пов'язаного з позбавленням волі, або рішення суду про звільнення дитини від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру, окрім випадків, коли дитину направляють до школи або професійного училища соціальної реабілітації для дітей, які потребують особливих умов виховання. На профілактичний облік також беруться діти, звільнені зі спеціальних виховних установ; діти, про яких є матеріали, що підтверджують факт вчинення ними домашнього насильства. Також профілактичному обліку підлягають діти, які впродовж року два та більше разів притягалися до адміністративної відповідальності, або впродовж року два та більше разів самовільно залишали сім'ю, навчально-виховний заклад чи спеціальну установу для дітей.

Такий облік триває допоки дитині виповниться 18 років або до моменту, коли закінчиться термін покарання, призначений судом. Також дитина знімається з обліку в разі, якщо суд призначає покарання у вигляді позбавлення волі або призначає їй тримання під вартою. В інших випадках (залишення сім'ї, адміністративна відповідальність, булінг) облік триває впродовж року, якщо інцидент не повторювався»²⁸.

Згідно з даними, отриманими за запитом від Національної поліції, «станом на 1 липня 2021 року на профілактичному обліку в органах поліції стояло 1 844 дитини, з яких 469 дівчат та 1 375 хлопців. Серед них лише 17 дітей вчинили кримінальні правопорушення, перебуваючи на обліку. Але ефективність профілактичного обліку проти повторення дитячих правопорушень не є однозначно доведеною – на це вказують досить відмінні дані в різні роки. Наразі у 2019 році з 3 671 дитини, які стояли на обліку, 68 вчинили злочин повторно. У 2020 році з 1 800

²⁷ Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 19.12.2017 № 1044. Офіційний вісник України. 2018. № 45. Стор. 116. Ст. 1589.

²⁸ Про затвердження Змін до Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: наказ МВС від 25.06.2020 № 488.

дітей, що перебували на обліку, злочин вчинили»²⁹.

Профілактична робота поліції щодо дітей на сьогодні включає такі форми діяльності:

- проведення ознайомлювальних, попереджувальних і виховних бесід із дитиною за місцем проживання, навчання чи роботи не рідше одного разу на місяць;

- проведення ознайомлювальних, попереджувальних бесід із батьками дитини, її законними представниками, членами сім'ї з метою усунення причин і умов, що спонукали до вчинення адміністративного чи кримінального правопорушення;

- складання плану заходів з індивідуальної профілактики на основі вивчення матеріалів характеристик, індивідуально-психологічних особливостей дитини;

- відвідування дитини за місцем її проживання для з'ясування умов мешкання, а також чинників, що можуть негативно впливати на неї та спонукати до вчинення адміністративних і кримінальних правопорушень.

Дуже важливим ресурсом для якісного виконання всіх видів робіт із дітьми, які вимагають професійного досвіду та навичок, є міжсекторальна співпраця, зокрема взаємодія з соціальними службами та громадськими організаціями, оскільки індивідуальна чи групова корекційна та профілактична робота з дітьми має здійснюватися саме цими структурами. Сьогодні на практиці якість такої роботи в кожному випадку залежить від бажання конкретного ювенального поліцейського допомогти дітям та від готовності шукати відповідних спеціалістів, налагоджувати з ними контакти та залучати до співпраці. Окремим ризиком та приводом додаткової уваги в цьому випадку стають персональні дані дитини, які фактично залишають замкнену інформаційну систему МВС та переходять до інших організацій.

²⁹ Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за 2019–2021 роки. URL : <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalnopravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2>.

1.5. Заходи запобігання підрозділами Національної поліції кримінальним правопорушенням, учинюваним дітьми

Заходи запобігання кримінальним правопорушенням вчиненим неповнолітніми слід виокремити в дві групи:

- *заходи індивідуальної профілактики*
- *заходи загальної профілактики.*

Під загальною профілактикою адміністративних і кримінальних правопорушень серед дітей розуміють діяльність підрозділів ювенальної превенції у межах визначеної компетенції, яка спрямована на виявлення та усунення причин і умов, що призводять до вчинення дітьми адміністративних і кримінальних правопорушень, а також на позитивний вплив на поведінку окремих дітей на території України, в окремому регіоні, у сім'ї, за місцем проживання.

Загальні профілактичні заходи підрозділів ювенальної превенції спрямовані на особистість дитини, середовище, яке її формує, а також на умови, обставини та ситуації, що призводять до вчинення дитиною адміністративних і кримінальних правопорушень.

Працівники підрозділів ювенальної превенції здійснюють такі *заходи «загальної профілактики»:*

- проводять ознайомлювальні, попереджувальні та виховні бесіди з дитиною за місцем проживання, навчання, роботи;
- відповідно до компетенції організують надання допомоги дитині у вирішенні питань, що пов'язані з працевлаштуванням, організацією дозвілля, установами соціально корисних контактів, вибором життєвих цілей, а також залучення дитини до соціально корисних занять трудового, спортивного, творчого, самодіяльного характеру;
- відвідують за місцем проживання дитину для з'ясування умов проживання, а також чинників, які можуть негативно впливати на неї та спонукати до вчинення адміністративних і кримінальних правопорушень;
- сприяють у вирішенні соціальних проблем дитини, зокрема конфліктних ситуацій у сім'ї, а саме щодо батьків, законних представників, які не займаються вихованням дітей чи вчиняють стосовно них насильство в сім'ї, застосовують заходи впливу згідно із законодавством, ініціюють перед службами у справах дітей, відділами охорони здоров'я місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування питання щодо спрямування дитини до відповідного

закладу для надання необхідної медичної, психологічної допомоги»³⁰.

Заходи індивідуальної профілактики здійснюються щодо дитини, яка схильна до вчинення адміністративних правопорушень або вчинила кримінальне правопорушення, була засуджена до покарання, не пов'язаного з позбавленням волі, звільнена зі спеціальної виховної установи.

Із метою здійснення заходів індивідуальної профілактики щодо дитини поліцейський підрозділу ЮП заводить обліково-профілактичну справу (далі – ОПС) та вносить відомості про взяття на профілактичний облік до відповідної інформаційної підсистеми бази даних, що входить до єдиної інформаційної системи МВС, дітей, щодо яких поліцейські ЮП здійснюють профілактичну роботу.

Взяттю на профілактичний облік підлягає дитина:

1) засуджену судом до покарання, не пов'язаного з позбавленням волі;

2) звільнену за рішенням суду від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру без поміщення до школи або професійного училища соціальної реабілітації для дітей, які потребують особливих умов виховання;

3) якій оголошено повідомлення про підозру в учиненні кримінального правопорушення;

4) звільнену зі спеціальної виховної установи;

5) яка не досягла 18 років і вчинила домашнє насильство у будь-якій формі (дитина-кривдник);

6) яку впродовж року два і більше разів було притягнуто до адміністративної відповідальності;

7) яка впродовж року два і більше разів самовільно залишала сім'ю, навчально-виховний заклад чи спеціальну установу для дітей.

Підставами «для взяття дитини на профілактичний облік є:

– вирок (постанова) суду, що набрав(ла) законної сили, про застосування до дитини покарання, не пов'язаного з позбавленням волі;

– рішення суду про звільнення дитини від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру, крім випадків, коли дитину направляють до школи або професійного училища соціальної реабілітації для дітей, які потребують особливих умов виховання;

– письмове повідомлення слідчого, прокурора про вручення дитині повідомлення про підозру в учиненні кримінального

³⁰ Інструкція з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України : затв. наказом МВС України від 19.12.2017 № 1044. *Офіційний вісник України*. 2018. № 45. Стор. 116. Ст. 1589.

правопорушення;

- довідка про звільнення зі спеціальної виховної установи для дітей;

- матеріали, які підтверджують факт вчинення дитиною домашнього насильства (копія термінового заборонного чи обмежувального припису, рішення суду щодо адміністративного провадження за статтею 173-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення);

- рапорт поліцейського підрозділу ЮП про дитину, яка впродовж року два і більше разів притягувалася до адміністративної відповідальності, з долученням копій постанов суду про притягнення до адміністративної відповідальності;

- рапорт поліцейського підрозділу ЮП щодо виявлення дитини, яка впродовж року два і більше разів самовільно залишала сім'ю, навчально-виховний заклад чи спеціальну установу для дітей, із долученням витягів з Єдиного обліку заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події щодо зареєстрованих фактів безвісного зникнення дитини.

За наявності підстав для взяття дитини на профілактичний облік поліцейський підрозділу ЮП у триденний строк виносить постанову про взяття на профілактичний облік дитини та заведення обліково-профілактичної справи (додаток 1), яку затверджує начальник територіального (відокремленого) підрозділу ГУНП.

ОПС реєструється в журналі реєстрації обліково-профілактичних справ дітей, взятих на профілактичний облік (додаток 2), що ведеться в електронній формі.

ОПС містить: прізвище, ім'я, по батькові, дату народження дитини, адресу її проживання, а також документи, передбачені у пункті 6 цього розділу.

Під час заведення ОПС поліцейський підрозділу ЮП зобов'язаний повідомити дитину, її батьків чи інших законних представників про взяття дитини на профілактичний облік, провести ознайомлювальну бесіду і роз'яснити умови перебування на обліку в поліції, за результатами якої дитина та її батьки чи інші законні представники ставлять свій підпис у повідомленні (додаток 3).

Про взяття дитини на профілактичний облік і заведення ОПС поліцейський підрозділу ЮП письмово повідомляє відповідний центр соціальних служб для сім'ї, дітей і молоді, а про дитину, узятую на профілактичний облік відповідно до підпунктів 5 або 7 пункту 2 цього

розділу – також відповідну службу у справах дітей»³¹.

До ОПС долучаються «такі документи:

– постанова про взяття на профілактичний облік дитини та заведення ОПС;

– копія повідомлення дитини, її батьків, інших законних представників про взяття дитини на профілактичний облік;

– матеріали, що містять відомості про підстави взяття на профілактичний облік;

– характеристики з місця проживання, навчання або роботи дітей;

– копія повідомлення для відповідної служби у справах дітей про взяття дитини на профілактичний облік;

– план заходів індивідуальної профілактики (додаток 4), до якого можуть вноситися корегування за умов зміни інформації про дитину;

– копія постанови про оголошення в розшук дитини, яка перебуває на профілактичному обліку, як такої, що безвісти зникла або переховується від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду чи ухиляється від відбуття кримінального покарання;

– постанова про зняття (зміну) з профілактичного обліку дитини та закриття обліково-профілактичної справи (додаток 5);

– інші документи щодо проведеної профілактичної роботи з дитиною та її результатів»³².

Поліцейський підрозділу ЮП вносить інформацію до відповідної інформаційної підсистеми бази даних, що входить до єдиної інформаційної системи МВС, про взяття на профілактичний облік та зняття з профілактичного обліку дітей, щодо яких заведено ОПС.

Відомості про дитину (прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, адреса проживання, номер і дата заведення ОПС, категорія обліку) поліцейський підрозділу ЮП протягом доби після заведення ОПС вносить до електронної картки інформаційної підсистеми. Категорія обліку проставляється відповідно до розмежувань, зазначених у довіднику електронної картки.

Якщо категорія профілактичного обліку дитини змінюється, поліцейський підрозділу ЮП упродовж доби вносить відповідні корективи до електронної картки.

На автоматизованому обліку дитина перебуває лише з однією

³¹ Там само.

³² Там само.

категорією обліку, ступінь пріоритетності якої визначається поліцейським підрозділу ЮП за принципом – кримінальне правопорушення поглинає адміністративне правопорушення.

Якщо однією з категорій є «домашнє насильство», зберігаються дві категорії обліку.

У разі зміни дитиною, яка перебуває на профілактичному обліку, місця фактичного проживання поліцейський ЮП повідомляє про це орган поліції, на території обслуговування якого проживатиме дитина. Після одержання відповідної інформації щодо прибуття дитини до нового місця проживання поліцейський ЮП надсилає до органу поліції, на території обслуговування якого проживатиме дитина, ОПС для подальшого здійснення заходів індивідуальної профілактики щодо дитини. Після одержання інформації про отримання ОПС та взяття дитини на облік за новим місцем проживання поліцейський ЮП вносить відповідну інформацію до журналу реєстрації ОПС дітей, взятих на профілактичний облік.

У разі переїзду дитини за кордон або на тимчасово окуповану територію, якщо з моменту переїзду минув рік, профілактичний облік автоматично припиняється.

Ведення ОПС контролюють:

– начальник підрозділу превентивної діяльності територіального (відокремленого) підрозділу ГУНП або його заступник – один раз на квартал;

– начальник підрозділу ЮП ГУНП – один раз на півроку.

Профілактичний облік дітей із заведенням ОПС триває строком один рік з моменту взяття на облік, якщо інше не передбачено вироком суду, який набрав законної сили.

Підставами для зняття дитини з «профілактичного обліку є:

1) досягнення нею 18-річного віку;

2) закінчення строку покарання, визначеного вироком суду;

3) набрання законної сили вироком суду щодо призначення покарання у вигляді позбавлення волі;

4) рішення суду про визнання дитини в установленому законом порядку померлою чи безвісно відсутньою або отримання офіційного документа про смерть дитини;

5) відсутність випадків вчинення домашнього насильства впродовж року після останнього такого факту;

6) відсутність випадків вчинення адміністративного та/або кримінального правопорушення впродовж року з моменту взяття на

облік;

7) відсутність випадків самовільного залишення сім'ї, навчально-виховного закладу чи спеціальної установи для дітей упродовж року з моменту взяття на облік;

8) письмове повідомлення слідчого, прокурора про зняття з дитини підозри в учиненні кримінального правопорушення;

9) обрання стосовно дитини, яка перебуває на обліку, запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою»³³.

За наявності підстав для зняття дитини з профілактичного обліку поліцейський підрозділу ЮП протягом однієї доби:

– виносить постанову про зняття (зміну) з профілактичного обліку дитини та закриття ОПС, яку затверджує начальник територіального (відокремленого) підрозділу ГУНП;

– вносить відповідні корективи до електронної картки інформаційної підсистеми бази даних, що входить до єдиної інформаційної системи МВС, із обранням підстави зняття (зміни) відповідно до довідника електронної картки;

– письмово повідомляє батьків, законних представників, інші органи і служби, які раніше були інформовані про взяття дитини на профілактичний облік.

Закриті ОПС зберігаються в територіальних (відокремлених) підрозділах ГУНП протягом двох років, після чого знищуються. Після знищення ОПС працівники, які виконали цю роботу, затверджують факт знищення підписами в акті, а в журналі реєстрації ОПС узятих на профілактичний облік дітей роблять відмітки про знищення справ із зазначенням номера акта і дати його реєстрації.

Види процесуальних документів, що складаються в процесі застосування заходів запобігання вчинення кримінальних правопорушень неповнолітніми.

Працівники ЮП при складенні процесуальних документів користуються нормами КПК, КУпАП, Наказ МВС від 19.12.2017 № 1044 «Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції» та Наказ МВС від 05.11.2015 Інструкції 1376 «Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції».

Основні документи які складають працівники ЮП:

– постанова про взяття на профілактичний облік дитини;

³³ Там само.

- повідомлення дитини, її батьків, інших законних представників про взяття дитини на профілактичний облік;
- постанова про зняття (зміну) з профілактичного обліку дитини.

Примітка.

У разі вчинення адміністративного правопорушення неповнолітньою особою віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років протокол про адміністративне правопорушення складається стосовно одного з батьків неповнолітньої особи або особи, яка їх замінює, відповідно до частини третьої статті 184 КУпАП. Також вчинення неповнолітньою особою віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років адміністративних правопорушень, передбачених статтями 44, 51, 121-127, частинами першою, другою і третьою статті 130, статтею 139, частиною другою статті 156, статтями 173, 174, 185, 190-195 КУпАП, протокол про адміністративне правопорушення складається стосовно цієї особи. Про затримання неповнолітнього обов'язково повідомляють його батьків або осіб, які їх замінюють. У протоколі про адміністративне затримання зазначаються час, дата повідомлення, кого повідомлено і в який спосіб. Особливістю ЮП є розкриття злочинів вчинених неповнолітніми, та малолітніми особами. Норми КПК України визначені ст.226, 227, 354,378,410, та главою 38 цього кодексу. Особливість складання процесуальних документів полягає у тому що при їх складанні повинен бути присутній, законний представник.

ЗРАЗКИ ДОКУМЕНТІВ

Додаток 3.
до Інструкції з організації роботи
підрозділів ювенальної превенції
Національної поліції України
(пункт 5 розділу III).

ПОВІДОМЛЕННЯ

_____ 20__ року
Повідомляємо, що дитину _____

у зв'язку з _____
взято на профілактичний облік _____ ВП
ГУНП _____
області строком на _____
Індивідуально-профілактичну роботу з дитиною проводитиме
поліцейський ЮП _____ ВП
_____ (службовий телефон _____).

(назва органу поліції) (П. І. Б. поліцейського).

Під час перебування на профілактичному обліку необхідно:

- дотримуватися вимог законодавства України;
- у разі виїзду за межі місця фактичного проживання на строк понад один місяць або у разі його зміни повідомляти про це поліцейського підрозділу ЮП органу поліції за місцем перебування на обліку;
- за необхідності та за вимогою з'являтися до відділу, відділення територіального органу поліції.

Інформуємо, що:

1. Обробка персональних даних дитини (П. І. Б., дата народження, адреса проживання, номер та дата заведення ОПС, категорія обліку) здійснюється з дотриманням вимог Закону України «Про захист персональних даних» та з метою виконання обов'язку уповноважених підрозділів Національної поліції України щодо ведення обліку правопорушників, які не досягли 18 років, з метою проведення з ними профілактичної роботи.

2. Володільцем зазначених персональних даних є Міністерство внутрішніх справ України.

3. Відповідно до статті 8 Закону України «Про захист персональних даних» Ви маєте право:

- на доступ до своїх персональних даних, що містяться у відповідній базі персональних даних;
- на захист своїх персональних даних від незаконної обробки та випадкової втрати, знищення, пошкодження у зв'язку з умисним приховуванням, ненаданням чи несвоєчасним їх наданням, а також на захист

від надання відомостей, що є недостовірними чи ганьблять честь, гідність та ділову репутацію фізичної особи;

– отримувати не пізніше як за тридцять календарних днів з дня надходження запиту, крім випадків, передбачених Законом України «Про захист персональних даних», відповідь про те, чи зберігаються персональні дані у відповідній базі персональних даних, а також отримувати зміст персональних даних, які зберігаються;

– застосовувати засоби правового захисту в разі порушення законодавства про захист персональних даних та інші права, визначені статтею 8 Закону України «Про захист персональних даних».

Ознайомлені:

_____	_____	20__	_____	_____
року			(підпис)	(П. І. Б. дитини)
_____	_____	20__	_____	_____
року			(підпис)	(П. І. Б. батьків або осіб, що їх замінюють)

Додаток 4.
до Інструкції з організації роботи
підрозділів ювенальної превенції
Національної поліції України
(пункт 6 розділу III).

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник _____

_____ 20__ року

ПЛАН
заходів індивідуальної профілактики

_____ (П. І. Б. дитини)

з _____ 20__ р. по _____ 20__ р.

№ з/п	Захід	Поліцейський, який здійснив профілактичну роботу	Відмітка про виконання
1	2	3	4

_____ (посада, звання, П. І. Б., підпис особи,

_____ що склала план)

_____ 20__ року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник _____

_____ 20__ року

ПОСТАНОВА

**про зняття (зміну) з профілактичного обліку дитини
та закриття обліково-профілактичної справи**

на _____

м. _____ 20__ року
Я, _____

ГУНП _____ області _____ поліції _____,
розглянувши матеріали на _____

(П. І. Б., число, місяць, рік народження, місце проживання дитини)

ВСТАНОВИВ:

(підстави для зняття (зміни) з профілактичного обліку)

На підставі підпункту(ів) _____ пункту 10 розділу III Інструкції з
організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції
України, затвердженої наказом МВС від 19 грудня 2017 року № 1044,

ПОСТАНОВИВ:

Зняти з профілактичного обліку / змінити профілактичний облік

(П. І. Б., число, місяць, рік народження дитини)

із закриттям / без закриття обліково-профілактичної справи та
направленням її до архіву.

(посада, звання, П. І. Б., підпис особи,

що склала постанову)

_____ 20__ року

1.6. Запобігання поліцією кримінальним правопорушенням, учинюваним агресивними молодіжними групами (субкультурами) (на прикладі діяльності ЧВК «Редан» та інших спільнот)

Як зазначалось у попередніх підрозділах, найбільший негативний вплив на неповнолітнього має соціальне середовище, у якому він знаходиться та спілкується (коло спілкування в високим рівнем криміногенності – наявність осіб, які притягувались до кримінальної відповідальності, або схильних до вчинення злочинів).

Аналітичні дані вказують на те, що більшість – 73 % неповнолітніх, які вчиняють кримінальні правопорушення 70 % часу проводять в колі друзів, однокласників, компаній по інтересам. Переважна більшість кримінальних правопорушень, які вчиняються неповнолітніми вчиняються неповнолітніми, які проводять 70 % часу на вулицях у відповідних компаніях, тобто як зазначають ЗМІ яких виховує вулиця. Однак така статистика була характерна до появи та розвитку міжнародної мережі інтернет. Сьогодні через мережу інтернет створюються різні соціальні групи по інтересам, зокрема спільноти, що схильні до вчинення кримінальних правопорушень, що долучають до свого загалу неповнолітніх, які в міру свого низького рівня загальної грамотності та обізнаності а також освіти і культури не розуміють ступінь негативних наслідків, що можуть настати для суспільства та конкретних осіб від їх протиправної поведінки, а вступають до цих груп з метою самовиразитись.

Усе це призводить сьогодні до створення агресивно налаштованих молодіжних груп, які схильні та вчиняють кримінальні правопорушення пов'язані з посяганням на життя, здоров'я громадян їх та державну і комунальну власність: влаштування масових безпорядків з нанесення побоїв громадянам, пошкодження комунального майна, викрадення споживчих товарів із закладів торгівлі, підпалів автомобілів та ін. Прикладом створення та діяльності таких молодіжних агресивних груп через мережу інтернет є молодіжний рух з організованими конфліктами так званої «Приватної військової компанії «Редан»», що активізував свою протиправну діяльність в Україні в лютому 2023 в період активних бойових дій спрямованих на захист території України від військового вторгнення росії. Саме таку субкультуру ПВК «Редан» було створено в росії з метою дестабілізації суспільства в Україні, відволікання правоохоронних органів від захисту територіальної цілісності України на погашення так званих конфліктів всередині країни та дискредитації України та міжнародному рівні з метою відвернення країн партнерів від допомоги Україні.

Примітка.

ПВК «Редан» – це не військова компанія, а агресивна молодіжна субкультура, прихильники аніме, що влаштовують масові бійки. Молоді люди одягають футболки та світшоти із зображенням павуків і цифри 4, що є відсилкою до аніме Hunter x Hunter. «Редан» з'явився у росії у вересні 2022 року. Учасники з рф спілкуються в пабліку у соціальній мережі «ВКонтакте». Широкої популярності «редани» набули у лютому 2023 року, коли представники субкультури почали влаштовувати масові бійки з футбольними фанатами у московських торгових центрах. За дуже короткий час існування ПВК «Редан» рух встиг дістатися України, сутички фіксували у декількох містах нашої країни. Учасників субкультури вже помітили у Харкові, Києві, на Закарпатті, в Івано-Франківську, Одесі, Вінниці, Львові, Дніпрі та Полтаві. Наприклад, у Харкові затримали 257 осіб, які планували влаштувати масові бійки, в інших великих містах поліцією було теж затримано велику кількість молоді, яка збиралась у центральній частині міста і планувала вчиняти масові безпорядки. За оперативною інформацією поліції та СБУ пропаганда насильства серед українських підлітків за допомогою створення таких груп – це російська інформаційно-психологічна спецоперація з метою дестабілізації ситуації в нашій державі. Провокування масових бійок серед молоді і підлітків – це спроба російських пропагандистів провести чергову інформаційно-психологічну операцію та використати дітей для дестабілізації внутрішньої ситуації в Україні і такі спроби можуть мати місце в майбутньому³⁴.

Із урахуванням наявності все нових організаційних форм втягнення неповнолітніх в злочинну діяльність а саме – створення молодіжних груп з метою вчинення кримінальних правопорушень і дестабілізації правопорядку в Україні нижче необхідно систематизувати передумови (причини), що впливають на їх формування а також визначити найбільш раціональні та ефективні форм (способи, засоби) їх запобіганню.

Передумови (причини) формування агресивних молодіжних груп кримінального спрямування:

- низький рівень свідомості та прогаліни у виховані дитини батьками;
- відсутність належного виховного впливу на неповнолітнього батьками та рідними особами, а саме відсутність: спілкування з дитиною з приводу правил поведінки в суспільстві, привиття відчуття поваги до інших осіб, культури спілкування, рівності людей у своїх правах незалежно від національності, релігії, власних переконань;

³⁴ Що таке ПВК «Редан» та як воно пов'язане з аніме та росією. URL : <https://chas.news/current/scho-take-pvk-redan-ta-yak-vono-povzane-z-anime-ta-rosieyu>.

– здійснення агресії щодо дитини в сім'ї – образи, погрози застосування фізичної сили, застосування фізичної сили, обмеження свободи пересування (примусове закривання в приміщенні), приниження та ін.;

– привиття батьками (особливо батьком) культури переваги сили над словом в конфліктних ситуаціях, що виникають у неповнолітнього в середовищі його спілкування;

– розбещення фінансами, тобто неконтрольоване виділення кишенькових коштів на потреби дитини, що зводяться до маніпулювання ним цими коштами та витрачання їх на придбання заборонених речей (наркотичних засобів, кастетів, предметів нанесення тілесних ушкоджень, зброї, вибухових засобів);

– неконтрольоване використання інтернет контенту з метою розваг (проглядання заборонених роликів в яких пропугуються насильницькі дії щодо людей або тварин);

– відсутність контролю за реєстрацією та активною участю неповнолітніх в соціальних групах інтернет мережі, які пропугують насильницькі дії щодо людей або тварин, порушення публічного порядку, вчинення корисливих злочинів та правопорушень та ін. протиправних діянь;

– відсутність або неналежна якість моніторингу відповідними органами виконавчої влади (Мінцифри, Кіберполіції, аналітичних підрозділів СБУ та ін.) мережі інтернет з метою виявлення, ліквідації сайтів, на яких розміщується доступних для неповнолітніх будь-який контент який в тій чи іншій мірі з прямими умислом або завуальовано пропагує насильницькі дії щодо людей та тварин та вчинення інших протиправних діянь).

– відсутність дієвих заходів відповідальності до даних вищевказаних суб'єктів та ефективних процедур притягнення їх до відповідальності;

– низька якість реалізації превентивних заходів спрямованих на не допущення формування агресивного молодіжного середовища, які мають застосовувати уповноважені суб'єкти – ювенальна поліція, відділи соціальної та молодіжної політики органів виконавчої влади та місцевого самоврядування;

– особистісні соціально-фізіологічні та психологічні характеристики неповнолітньої особи, які мають схильність до агресивної поведінки (вади здоров'я які зумовлюють агресивну поведінку неповнолітнього визвану зовнішніми подразниками – його образа іншою особою, зроблення йому зауваження, вказування на його фізіологічні вади; взривний характер; здатність накопичування злості; високий рівень порогу заздрості; розмова на болючу тему для неповнолітнього, наприклад, про втрату рідних, та ін.).

Серед заходів запобігання поліцією кримінальним правопорушенням вчинюваним агресивними молодіжними групами можна виділити наступні:

– проводити бесіди з батьками та рекомендувати їм звертати увагу на контент, який «споживає» дитина, і знати її інтереси;

– рекомендувати разом з дитиною пройти базовий курс кібербезпеки й обговорити його;

– рекомендувати батькам у яких складна комунікація з підлітками звернутись до практичного психолога закладу освіти, або, наприклад, до фахівців проєкту Міністерства освіти і науки України та UNICEF «Поруч», де можна отримати безкоштовну допомогу з метою формування нових життєвих цінностей, розвитку вольових якостей, поліпшення взаємин дитини з батьками та ровесниками;

– здійснювати профілактичні заходи спрямовані на роз'яснювання неповнолітнім негативних наслідків неконтрольованого використання інтернет контенту з метою розваг (проглядання заборонених роликів в яких пропагуються насильницькі дії щодо людей або тварин, інших атиосоціальних явищ);

– здійснювати роз'яснювальні бесіди серед неповнолітніх з метою розпізнавання ними ознак соціальних груп в інтернет мережі, які пропагують насильницькі дії щодо людей або тварин, порушення публічного порядку, вчинення корисливих злочинів та правопорушень, сектанського спрямування та ін. протиправних діянь;

– здійснювати моніторинг мережі інтернет з метою виявлення, ліквідації сайтів, на яких розміщується доступних для неповнолітніх будь-який контент який в тій чи іншій мірі з прямими умислом або завуальовано пропагує насильницькі дії щодо людей та тварин та вчинення інших протиправних діянь);

– вжиття превентивних заходів спрямованих на не допущення формування агресивного молодіжного середовища, які мають полягати в відвідуванні місць відпочинку молоді (кафе, барів, нічних клубів) виявляти групи молоді які мають схильність до агресивної поведінки, здійснювати спостереження за їх поведінкою, проводити роботу по роз'ясненню їм законодавства а у випадку вчинення порушення вживати заходів по притягненню до адміністративної чи кримінальної відповідальності;

– проводити роботу в освітніх закладах з молоддю щодо роз'яснення їм ознак соціальних груп, які мають ознаки секти або груп, які за сутністю своєї діяльності є радикально налаштовані проти правопорядку, роз'яснювати ступінь відповідальності з участь в таких групах і персональну відповідальність їх учасників.

РОЗДІЛ 2

ЗАПОБІГАННЯ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ, УЧИНЕНИМ ДІТЬМИ

РЕФЕРАТ

ТРАДИЦІЙНИЙ АНАЛІЗ, ЄДИНИЙ РЕЄСТР СУДОВИХ РІШЕНЬ, ВИРОК, НЕПОВНОЛІТНІ, ЗЛОЧИН, ПРАВОПОРУШЕННЯ, КРАДІЖКА, ГРАБІЖ, МАЙНОВА ШКОДА, ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВОПОРУШНИКА, МІРА ПОКАРАННЯ, ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ, ПРИМУСОВИЙ ЗАХІД ВИХОВНОГО ХАРАКТЕРУ

Запобігання кримінальним правопорушенням, вчинених дітьми, підрозділами Національної поліції вивчалися методом традиційного аналізу матеріалів Єдиного реєстру судових рішень (100 вироків).

Об'єкт дослідження: вирок з Єдиного реєстру судових рішень, в яких відображена інформація щодо кримінальних правопорушень вчинених дітьми.

Предмет дослідження: специфіка висвітлення проблем кримінальних правопорушень, вчинених дітьми.

Мета дослідження: вивчення особливостей вчинення кримінальних правопорушень дітьми. Під час дослідження було:

- проаналізовано об'єкт вироків (стать правопорушників, місце навчання, освіта);
- проаналізовано статті КК України, якими передбачена кримінальна відповідальність за вчинення правопорушень;
- проаналізовано мотив злочину;
- з'ясовано, які речі були викрадені правопорушниками;
- з'ясовано хто є потерпілими від злочинних дій дітей;
- виявлено, яка шкода була заподіяна потерпілим;
- з'ясовано місце здійснення правопорушення;
- проаналізовано характеристику правопорушника;
- виявлені обставини, що пом'якшують та обтяжують покарання;
- з'ясовано покарання, що винесено судом.

ПРОГРАМА ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічна частина програми

У вересні-жовтні 2023 року наукова лабораторія соціологічних та кримінально-правових досліджень провела *соціологічне дослідження*, спрямоване на вивчення кримінальних правопорушень, скоєних неповнолітніми.

Аналіз проблемної ситуації

Протиправна поведінка неповнолітніх тісно пов'язана з їх вихованням, оточенням, соціальними зв'язками, побутовими умовами, життєвими труднощами, з загальною атмосферою та довірою в сім'ї. Запобігання дитячій злочинності має бути одним з пріоритетних завдань підрозділів Національної поліції.

Методична частина програми

Метод дослідження: у даному дослідженні був використаний традиційний метод аналізу документів, що є оптимальним, адже використовуючи його отримуємо надійну, достовірну інформацію, що задокументована на офіційних джерелах.

Інструментарій дослідження (інструментарій): кодифікатор аналізу – методичний документом, в якому відображені категорії, одиниці та індикатори аналізу, що доступні для спостереження та вимірювання та відповідають дослідницьким завданням. За допомогою кодифікатора аналізу фіксуються результати збору документальної інформації.

Вибірка : відбір джерел інформації та комплектування вибіркової сукупності матеріалів аналізу є етапом аналізу документів. У цьому дослідженні використовувалася вибірка, що полягала в обмеженні контекстного пошуку за словами та словосполученнями «діти-правопорушники», «неповнолітні правопорушники».

Таблиця 1

*Результати соціологічного дослідження
Загальна кількість матеріалів 100 (2018-2023 рр.) – 100 %*

Рік публікації

<i>Рік</i>	<i>%</i>
2018	5
2019	21
2020	24
2021	25
2022	13
2023 (9 місяців)	12
Усього	100

Проаналізувавши вироки, що стосуються кримінальних правопорушень, вчинених дітьми, виявили, що найбільше їх за період 2019-2021 років: 21 %, 24 % та 25 % відповідно, найменше проаналізованих вироків за 2018 рік – 5%, майже порівну за останні два роки (за 2022 рік – 13 % та за 9 місяців 2023 року – 12 %. (див. табл.1)

Таблиця 2

Географічні характеристики контенту

	%
Вінницька	4
Волинська	4
Дніпропетровська	22
Донецька	6
Івано-Франківська	4
Закарпатська	2
Київська	2
Кіровоградська	13
Львівська	3
Миколаївська	4
Одеська	6
Полтавська	4
Рівненська	8
Сумська	2
Харківська	5
Хмельницька	3
Чернігівська	1
Чернівецька	7
<i>Усього</i>	<i>100</i>

Географія кримінальних правопорушень, що скоєні неповнолітніми охоплює майже всі області України. Найбільше виявлено у Дніпропетровській області – 22 %, Кіровоградській – 13 %, Рівненській – 8 %, Чернівецькій – 7 %, Донецькій та Одеській – по 6 %. (Див. Табл. 2).

Таблиця 3

Статті КК України, якими передбачена кримінальна відповідальність
за вчинення правопорушень

	%	Кількість
<i>ст. 185 КК України – 73 (64 %)</i>		
ч. 1 ст. 185 КК України	21,1	24
ч. 2 ст. 185 КК України	18,4	21
ч. 1 ст. 185, ч. 2 ст. 185 КК України	2,6	3
ч. 3 ст. 185 КК України	11,4	13
ч. 4 ст. 185 КК України	5,3	6
ч. 2 ст. 185, ч. 3 ст. 185, ч. 3 ст. 15 ч. 3 ст. 185 КК України	0,9	1
ч. 2 ст. 15 ч. 2 ст. 185, ч. 2 ст. 185 КК України	1,8	2
ч. 2 ст. 15 ч. 1 ст. 185 КК України	1,8	2
ч. 1 ст. 185, ч. 2 ст. 185 та ч. 3 ст. 185 КК України	0,9	1
<i>ч. 2 ст. 185, ч. 2 ст. 186 КК України – 1 (0,9 %)</i>		
ч. 2 ст. 185, ч. 2 ст. 186 КК України	0,9	1
<i>ст. 125 КК України – 3 (2,6 %)</i>		
ч. 1 ст. 125 КК України	0,9	1
ч. 2 ст. 125 КК України	1,8	2
<i>ст. 186 КК України – 13 (11,4 %)</i>		
ч. 1 ст. 186 КК України	7	8
ч. 2 ст. 186 КК України	3,5	4
ч. 4 ст. 186 КК України	0,9	1
<i>ч. 2 ст. 187 КК України – 1 (0,9 %)</i>		
ч. 2 ст. 187 КК України	0,9	1
<i>ст. 289 КК України – 6 (5,3%)</i>		
ч. 1 ст. 289 КК України	2,6	3
ч. 2 ст. 289 КК України	1,8	2
ч. 1 ст. 289, ч. 2 ст. 289 КК України	0,9	1
<i>ч. 1 ст. 345 КК України – 1 (0,9%)</i>		
ч. 1 ст. 345 КК України	0,9	1
<i>ст. 286 КК України – 2 (1,8 %)</i>		
ч. 1 ст. 286 КК України	1,8	2
<i>ч. 1 ст. 122 КК України – 4 (3,5 %)</i>		
ч. 1 ст. 122 КК України	3,5	4
<i>ст. 190 КК України – 1 (0,9 %)</i>		

Продовження таблиці 3.

ч. 1, ч. 2 ст. 190 КК України	0,9	1
<i>ч. 1 ст. 246 КК України – 1 (0,9 %)</i>		
ч. 1 ст. 246 КК України	0,9	1
<i>ч. 1 ст. 121 КК України – 1 (0,9 %)</i>		
ч. 1 ст. 121 КК України	0,9	1
<i>ст. 296 КК України – 3 (2,6 %)</i>		
ч. 1 ст. 296 КК України	2,6	3
<i>ч. 2 ст. 146, ч. 2 ст. 127 КК України – 1 (0,9 %)</i>		
ч. 2 ст. 146, ч. 2 ст. 127 КК України	1,8	2
<i>ч. 1 ст. 162, ч. 1 ст. 115, ч. 2 ст. 15, п.п. 1, 13 ч. 2 ст. 115 КК України – 1 (0,9 %)</i>		
ч. 1 ст. 115, ч. 2 ст. 15, п.п. 1, 13 ч. 2 ст. 115 КК України	0,9	1
<i>ч. 5 ст. 27 ч. 1 ст. 358, ч. 4 ст. 358 КК України – 1 (0,9 %)</i>		
ч. 5 ст. 27 ч. 1 ст. 358, ч. 4 ст. 358 КК України	0,9	1
<i>ч. 3 ст. 301 КК України та ч.ч. 4, 5 ст. 301 КК України (в редакції від 30 грудня 2020 року) – 1 (0,9 %)</i>		
ч. 3 ст. 301 КК України та ч.ч. 4, 5 ст. 301 КК України (в редакції від 30 грудня 2020 року)	0,9	1
<i>Усього</i>	<i>100</i>	<i>114</i>

Проаналізувавши вироки, маємо інформацію щодо обвинувачень неповнолітніх за такими статтями Кримінального кодексу України: найчастіше неповнолітніх було обвинувачено у скоєнні правопорушень, передбачених ст. 185 КК України – 73 % (крадіжка), особливо за ч. 1 ст. 185 КК України – 21,1 %, за ч. 2 ст. 185 КК України – 18,4% та за ч. 3 ст. 185 КК України – 11,4 %. Менше неповнолітніх було обвинувачено за ст. 186 КК України (грабіж) – 11,4 % – (найбільше за ч. 1 ст. 186 КК України – 7 %), за ст. 289 КК України (незаконне заволодіння транспортним засобом) – 5,3 %, за ч. 1 ст. 122 КК України (умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження) – 3,5 % та ст. 296 КК України (хуліганство) – 2,6 %. Тож, неповнолітні найчастіше скоюють такі злочини як крадіжки, грабіж, нанесення середньої тяжкості тілесних ушкоджень та хуліганство (див. табл. 3).

Слід зазначити, що статей КК України більше, чим проаналізованих вироків (більше 100), оскільки в деяких вироків обвинувачених неповнолітніх було більше одного (скоювали правопорушення у змові).

Таблиця 4.

Стать особи-правопорушника

<i>Стать</i>	<i>%</i>	<i>Кількість</i>
Чоловіча	78	89
Жіноча	22	25
<i>Усього</i>	<i>100</i>	<i>114</i>

Серед неповнолітніх правопорушників переважають особи чоловічої статі – 78 %, осіб жіночої статі – 22 %. (див. табл. 4).

Таблиця 5.

Місце навчання особи-правопорушника

	<i>%</i>
<i>Учні – 52 (45,6 %)</i>	
<i>Учні ліцею 21 (18,4 %)</i>	
учень 10-Б класу Чернівецької багатопрофільного ліцею № 4	1
учениця 8-го класу Первомайського ліцею	1
учень 9-го класу КЗ «Олексіївський ліцей»	1
учень 11 класу Олександрівського ліцею з дошкільним відділенням, початковою школою та гімназією Городненської сільської ради Болградського району Одеської області	1
учень 11 класу в умовах ДУ «Луцький слідчий ізолятор» «КЗЗСО «Луцький інституційний ліцей № 8» Луцької міської ради	1
учень 10 класу Кобаківського ліцею ім. Марка Черемшини	1
учень 10 класу Олександрівського ліцею з дошкільним відділенням, початковою школою та гімназією Городненської сільської ради Болградського району Одеської області	2
учень 9 класу КЗО «Навчально-виховний комплекс «Межівська ЗШ I-II ступенів аграрний ліцей-інтернат» МСР	1
учень 2 курсу Селидівського професійного ліцею	1
Центральноукраїнському професійному будівельному ліцеї	1
учениця 9 класу Богданівського ліцею Великодимерської селищної ради Броварського району Київської області	1
учениця 10 класу Миргородської ЗОШ I-III ступенів № 9	2
учениця 10 класу Заводської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 2 Лохвицької районної ради Полтавської області	1
учень 11 класу Северинівського ЗЗСО 1-3 ступенів	1
учениця 9-Б класу Чугуївської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 1 ім. І. Ю. Репіна	1

Продовження таблиці 5.

навчається на 3 курсі Бердянського агрономічного ліцею	1
учень Прилуцького професійного ліцею	1
закінчив Собіщицький ліцей	1
навчається на 1 курсі у Криворізькому професійному гірничо-металургійному ліцею	1
<i>Учні училища – 3 (2,6 %)</i>	
учень Вищого професійного училища № 25 смт. Демидівка	1
учень другого курсу ДНЗ «Сквирське вище професійне училище»	1
учень відокремленого структурного підрозділу ПТУ №16	1
<i>Учні вечірньої школи – 1 (0,9 %)</i>	
учень 10-Б класу вечірньої школи КЗ Нікопольська СЗШ № 4	1
<i>Учні спеціальної школи – 1 (0,9 %)</i>	
учениця 9 класу Бобринецької спеціальної школи Кіровоградської області, інваліда III групи з дитинства	1
<i>Учні загальноосвітньої школи – 20 (17,5%)</i>	
учень 9-Б класу Чернівецької загальноосвітньої школи	1
учениця 11 класу Добропільської ЗОШ I-III ступенів № 19	1
учень 9-го А класу Одеського навчального закладу середньої освіти I-III ступенів «Школа Мрії»	1
учень ДНЗ «Подільський центр ПТО»	1
учень 10 класу Покровської ЗОШ I-III ступенів № 2	1
учень 10-го класу Біляївської ЗОШ I-III ступенів № 3 Біляївської міської ради	1
учениця 10 класу Добропільського КЗЗСО I-III ступенів № 2	1
учень 11-А класу Опорного закладу «Мигівський ЗЗСО I-III ступенів ЗДО» Берегометської селищної ради об'єднаної територіальної громади	1
учениця 7 класу Синельниківської ЗОШ I-III ступенів № 1	1
учень 9 класу Глухівської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 6	1
учня 9-Б класу Васильківської СЗШ № 2	1
учень 8 класу Глухівської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 6	2
учень 8 класу Шевченківської ЗОШ № 33 м. Покровська	1
учень 11 класу Славського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів	1
учениця 10-го класу Залізничненської загальноосвітньої школи	1
учень 11 класу опорного закладу Балашівська загальноосвітня школа I-III ступенів Березнівської районної ради	1

Продовження таблиці 5.

учень 9 класу КЗ «Подільський ЗЗСО І-ІІІ ступенів»	1
учень КЗ «Приорільської ЗЗСО І-ІІІ ст.»	1
учень 8 класу НВО ЗОІІ І-ІІІ ступенів № 7 ім. О. С. Пушкіна	1
<i>Учні гімназії – 1 (0,9 %)</i>	
учень Березнівської гімназії Березнівської районної ради Рівненської області	1
<i>Учні школи-інтернату – 2 (1,8 %)</i>	
учень 9 класу Хотинської школи-інтернату № 2	1
учень 9 класу спеціалізованої школи-інтернат № 2	1
<i>Учні НВК – 3 (2,6 %)</i>	
учень 9 класу Перемозького НВК	1
учень 9 класу Вознесенського НВК «ЗОНЗ 1-3 ст. ДНЗ № 3»	1
учениця 9 класу Есхарівського НВК	1
<i>Студенти – 42 (36,8 %)</i>	
<i>Студенти університету 2 (1,8 %)</i>	
студент 3-го курсу Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка	1
студентка Державного вищого навчального закладу «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»	1
<i>Студенти академії – 1 (0,9 %)</i>	
студент 1 курсу Української академії друкарства	1
<i>Студенти професійно-технічного училища – 18 (15,8 %)</i>	
навчається на 1 курсу Чернівецького вищого професійного училища радіоелектроніки	1
студентка 2 курсу Центру професійно-технічної підготовки № 1 м. Івано-Франківськ	1
студент 2-го курсу Конотопського ПТУ № 20	1
студент 2 курсу ТФК ЛНТУ	1
студентка Володимир-Волинського ВПУ	1
студент другого курсу ВПУ №1 м. Рівне	1
студент 3 курсу ЦВПУ імені М. Федоровського м. Кропивницький	1
студент 2-го курсу професійно технічного училища № 8	1
студент професійно-технічного училища № 32 м. Заводське Лохвицького району Полтавської області	1
студент Андріївського професійно-технічного училища	1
студент 1 курсу ДНЗ «Барського професійного будівельного ліцею»	1
студент Андріївського професійно-технічного училища	1

Продовження таблиці 5.

студент Суворовського СПТУ	1
студент Професійно-технічного училища № 2 м. Дніпро	1
студент Ордена «Знак пошани» ВПУ №75	2
студент 2-го курсу ДНЗ «ВПУ №9 м. Кіровоград»	1
абітурієнт інституту готельно-ресторанного бізнесу	1
<i>Студенти центру професійно-технічної освіти – 4 (3,5 %)</i>	
студент Нікопольського центру професійної освіти	1
здобувач освіти 1 курсу « Ковельського центру ПТО № 7»	1
студент 1 курсу Мазурівського АЦПО	1
студент 2 курсу ДНЗ «Ужгородський Центр професійно-технічної освіти»	1
<i>Студенти коледжу – 5 (4,3 %)</i>	
студент ВСП «Дружківський житлово-комунальний фаховий коледж» Донбаської національної академії будівництва і архітектури»	1
студент Мирогощанського аграрного коледжу	1
студент Сарненського педагогічного коледжу РДГУ	1
студентка 2-го курсу Державного вищого навчального закладу «Чернівецький коледж дизайну та економіки»	1
студент 2 курсу відокремленого структурного підрозділу» Хорольський агропромисловий фаховий коледж Полтавського державного аграрного університету»	1
<i>Студенти центрів професійної освіти – 12 – (10,5 %)</i>	
студент 3-го курсу державного навчального закладу «Слобожанський регіональний центр професійної освіти»	1
студент Державного професійно-технічного навчального закладу «Нікопольський центр професійної освіти»	4
навчається на 2-му курсі Марганецького професійного ліцею	1
студент 3 курсу державного професійно-технічного навчального закладу «Марганецький професійний ліцей»	1
студент 1 курсу Регіонального центру професійної освіти ім. Єгорова	1
студент 2 курсу Южноукраїнського професійного ліцею	1
студент Нетішинського професійного ліцею	1
навчається в Регіональному центрі професійної освіти електротехнічних, машинобудівних та сервісних технологій Харківської області	1
студент Державного навчального закладу «Регіональний центр професійної освіти будівельних технологій Харківської області»	1
<i>Не вказано – 17 (15 %)</i>	

Продовження таблиці 5.

Не вказано	17
<i>Не навчається – 3 (2,6 %)</i>	
Не навчається	3
<i>Усього</i>	<i>114</i>

Неповнолітні правопорушники переважно є здобувачами шкіл, ліцеїв та гімназій – 45,6 %, переважають учні ліцеїв та загальноосвітніх шкіл: 18,4 % та 17,5 відповідно (з яких найбільше учнів 9 та 10 класів: 13 % та 8,8 % відповідно); здобувачами освіти в університеті, професійно-технічних училищах, центрах професійно-технічної освіти та коледжах – 36,8 %. Ніде не навчаються 2,6 % правопорушників, а про місце навчання 15 % неповнолітніх не було інформації у вироках. (див. табл. 5).

Серед дітей-правопорушників 6 (5,3 %) осіб виявилися вже раніше судимими. Також відомо про одну особу, яка працює оператором ЧПО «Євротенд» та ще одна має на утриманні малолітню дитину, отримуючи соціальні виплати на утримання дитини.

Таблиця 6.

Освіта неповнолітніх правопорушників

	<i>Кількість</i>
<i>початкова освіта – 2 (1,8 %)</i>	
початкова освіта	2
<i>базова середня освіта – 45 (39,5 %)</i>	
базова середня освіта	24
неповна середня освіта	13
освіта 9 класів	7
початкова середня освіта	1
<i>повна загальна середня освіта – 10 (8,8 %)</i>	
повна загальна середня освіта	10
<i>незакінчена повна загальна середня освіта – 2 (1,8 %)</i>	
незакінчена повна загальна середня освіта	2
<i>неповна середньо-спеціальна освіта – 1 (0,9 %)</i>	
неповна середньо-спеціальна освіта	1
<i>немає освіти – 1 (0,9 %)</i>	
немає освіти	1
<i>не вказано – 53 (46,4%)</i>	
не вказано	53
<i>Усього</i>	<i>114</i>

Лише про 47 % малолітніх правопорушників відома інформація щодо їх освіти: так 39,5 % мають базову середню освіту, 8,8 % – повну загальну середню освіту; незакінчену повну загальну середню освіту та початкову освіту – по 1,8 %, неповну спеціально-середню освіту мають та не має освіти по 0,9 %. (див. табл. 6).

Таблиця 7.

Мотив скоєння злочину неповнолітніх

	%
<i>викрадення чужого майна з мотиву особистого збагачення – 74 (65 %)</i>	
з корисливих мотивів і метою особистого збагачення, наживи	31
переслідуючи мету на таємне викрадення чужого майна, з корисливих мотивів	9
умисел, спрямований на таємне викрадення чужого майна, з корисливих мотивів, з метою особистого збагачення за рахунок чужого майна	20
з метою реалізації прямого злочинного умислу, направлено на таємне, викрадення чужого майна, поєднаного з проникненням в інше приміщення	14
<i>умисел на розповсюдження фото та відеопродукції порнографічного характеру – 1 (0,9 %)</i>	
умисел на розповсюдження фото та відеопродукції порнографічного характеру	1
<i>умисел направлений на незаконне заволодіння транспортним засобом – 8 (7%)</i>	
корисливий мотив, спрямований на тимчасове використання транспортного засобу з метою покататися	2
з метою незаконного заволодіння транспортним засобом	6
<i>з мотивів явної неповаги до суспільства, грубо порушуючи громадський порядок та ігноруючи встановлені у суспільстві загальноприйняті правила поведінки і норми моралі – 3 (2,6 %)</i>	
з мотивів явної неповаги до суспільства, грубо порушуючи громадський порядок та ігноруючи встановлені у суспільстві загальноприйняті правила поведінки і норми моралі, бажаючи возвеличитись за рахунок приниження іншої людини	1
з мотивів явної неповаги до суспільства, що супроводжувалось особливою зухвалістю та винятковим цинізмом, (хуліганство)	2
<i>на ґрунті раптово виниклих особистих неприязних відносин – 9 (7,9 %)</i>	
на ґрунті раптово виниклих особистих неприязних відносин	3
на ґрунті раптово виниклих неприязних стосунків, виник умисел направлений на спричинення тілесних ушкоджень	4

Продовження таблиці 7.

з мотиву раптово виниклих особистих неприязних стосунків заявився умисел на умисне вбивство	1
<i>злочинний умисел, направлений на відкрите заволодіння майном – 2 (1,8%)</i>	
злочинний умисел, направлений на відкрите заволодіння майном	2
<i>з мотивів викриття неповнолітнього у причетності до зазначеної крадіжки – 1 (0,9 %)</i>	
діючи з прямим умислом, з мотивів викриття неповнолітнього у причетності до зазначеної крадіжки	1
<i>умисел, спрямований на пособництво у виготовленні підробленого документа, шляхом його придбання – 1 (0,9 %)</i>	
злочинний умисел, спрямований на пособництво у виготовленні підробленого документа, шляхом його придбання	1
<i>заволодіння шляхом обману чужим майном, діючи з корисливих мотивів та особистого збагачення – 1 (0,9 %)</i>	
з метою заволодіння шляхом обману чужим майном, діючи з корисливих мотивів та особистого збагачення	1
<i>відкрите викрадення чужого майна з корисливих мотивів – 13 (11,4 %)</i>	
умисел на відкрите викрадення чужого майна, який у раптово виник, керуючись корисливим мотивом	13
<i>з метою з'ясування причин конфлікту – 1 (0,9 %)</i>	
неприязних відносинах з приводу образливої переписки в соціальних мережах, з метою з'ясування причин конфлікту	1
<i>Усього</i>	<i>114</i>

Основним мотивом скоєння злочинів неповнолітніми є насамперед: викрадення чужого майна з мотиву особистого збагачення – 65 % правопорушників, відкрите викрадення чужого майна з корисливих мотивів – 11,4 %, на ґрунті раптово виниклих особистих неприязних відносин – 7,9 %, переслідуючи умисел направлений на незаконне заволодіння транспортним засобом – 7 %, з мотивів явної неповаги до суспільства, грубо порушуючи громадський порядок та ігноруючи встановлені у суспільстві загальноприйняті правила поведінки і норми моралі – 2,6 %. Таким чином, неповнолітні правопорушники мали на меті переважно особисте збагачення за рахунок чужого майна. (див. табл. 7).

Таблиця 8.

Речі, які були викрадені правопорушниками

	кількість
<i>Інструменти</i>	27
<i>Електроінструменти</i>	15
бензопила (марок «СПЕЦ», «GoodInck» моделі «GL4500M», «ЗИД», FORTE БМК-2553)	4
електродриль (шуруповерт) (марки «Elan craft» моделі «B851 OE», BLACK&DECKER моделі KR50CRE, BOSCH моделі PSB 12 VE2, BOSCH без зазначення моделі)	4
електричну кутову шліфувальну машинку (марки «Stern Austria» моделі «AG 180 L», BOSCH моделі D-70745, DWT моделі WS08-125T, MAKITA моделі BO3700)	4
ланцюгова лебідка Forte HCB-3T	1
мотоблок марки «Zubr», модель JR-Q79 зеленого кольору	1
будівельний фен марки ТЕМП моделі ФП2000 синього кольору	1
<i>Інструменти</i>	12
металевий молот	1
металеві молотки	2
вимірювальна рулетка марки JOBI моделі TAPE 5M	1
плоскогубці	4
стяжний ремінь чорного кольору	1
пластмасовий кейс чорного кольору із набором ріжкових та накидних ключів	1
сокира	1
металеві тиски	1
<i>Телефони</i>	31
<i>марки «Xiaomi»</i>	6
телефону марки «Xiaomi» моделі «Redmi4x»	1
мобільний телефон марки «Xiaomi Redmi 5A»	2
мобільний телефон марки «Xiaomi» моделі 3S	1
телефон марки «Xiaomi» моделі Redmi Note 8 Pro Forest Green 6/64 GB	1
мобільний телефон марки «Xiaomi Mi 9 Lite»	1
<i>марки «Fly»</i>	1
мобільний телефон марки «Fly FF 180»	1
<i>Марка Huawei</i>	3
мобільний телефон Huawei P smart dual sim	1
мобільний телефон марки «Huawei», моделі «Honor 7Apro»	1

Продовження таблиці 8.

мобільного телефону марки «HUAWEI P Smart +», чорного кольору	1
марки «Samsung»	7
мобільний телефон останнього марки «Samsung Galaxy J6»	1
мобільним телефоном марки «Samsung Galaxy J1 (SM -J120H)»	1
мобільний телефон марки «Samsung Galaxy A12»	1
мобільний телефон марки «Samsung Galaxy A02» моделі «SMA022G/DS»	2
мобільний телефон «Samsung J2»	1
мобільний телефон «Самсунг GT-S 5660»	1
марки «Motorola»	2
мобільним телефоном марки «Motorola MOTO G XT 1031»	1
телефон марки «Motorola»	1
Марка «iPhone»	3
мобільний телефон марки «iPhone 5C, 32 ГБ»	1
мобільним телефоном «iPhone 4», 8 Гб	1
мобільний телефон марки «Apple» моделі A1549 (iPhone 6 (64)»	1
марка «Doogee»	1
мобільний телефон марки «Doogee S 58 PRO IP 68»	1
марки «Wiko»	1
мобільний телефон марки «Wiko» моделі «View Go W_P130»	1
марка «SONY»	2
мобільний телефон марки «SONY XPERIA C»	1
мобільний телефон марки «SONY» модель «Xperia XA1 Plus Dual SIM G3412»	1
марки «Honor»	1
мобільний телефон марки «Honor 8A», моделі «JAT LX1»	1
марки «ULEFONE»	2
мобільний телефон марки «ULEFONE-S1»	1
мобільний телефон «ULEFONE-S7»	1
марки «EXPLAY X-TRIMER»	1
мобільний телефон останньої марки «EXPLAY X-TRIMER»	1
марки «REDMINOTE8PRO»	1
мобільний телефон марки «REDMI NOTE 8 PRO»	1
Планшет	1
планшет «Айпад 1»	1

Продовження таблиці 8.

<i>Зарядні пристрої</i>	59
пристрій для зарядки акумуляторів марки «MICRO FURNACE»	1
Power Bank«Awei»10000/12000mAh	1
Акумуляторні батареї марки Westa, «Соні-міні», «WESTA50Ah»	5
Батарейки (пальчикові, міні)	52
Електронні пристрої	10
цифровий тюнер «DVB TERRESTRIAL AT-788»	1
бездротові навушники чорного кольору марки SONY моделі «WI- C 310»	1
автомобільний стартер марки «КАТЗК»	1
лічильник на воду	1
кришки каналізаційних люків	4
трансформатор СОБС-2А	1
колійна коробка типу ПЯ-1	1
<i>Електротовари – 1</i>	1
електрочайник	1
<i>Транспорт</i>	13
<i>Велосипед</i>	9
велосипед марки «Аіст», світло-зеленого кольору	1
велосипед марки «Україна»	4
велосипеда марки «FLARE» з дитячим пластмасовим кріслом	1
велосипед марки «ARDIS» моделі «Comfort ride Santana CITY Series»	1
велосипед марки «Huffy 26 Men’s Alpine Mountain Bike»	1
велосипед без маркувальних позначень	1
<i>Мопед</i>	2
мопед «Дельта Стингер» моделі G5M	1
мопед марки «YAMAHA» моделі «JOG»	1
<i>автомобілі</i>	2
автомобіль марки «Hyundai Tucson»	1
автомобіля «Део Сенс»	1
<i>Гаманець</i>	2
гаманець «Gozznee»	1
гаманець	1
<i>Грошові кошти</i>	16

Продовження таблиці 8.

<i>Гривні</i>	38528
грошові кошти в сумі 300 грн.	1
грошові кошти на загальну суму 700 грн.	1
грошові кошти в сумі 428 гривень	1
грошові кошти в сумі 4000,00грн.	1
грошових коштів в сумі 2000,00 грн.	1
грошові кошти в розмірі 5200,00 грн.	1
грошові кошти в сумі 1200 грн.	1
грошові кошти в сумі 500 грн.	1
грошові кошти у сумі 200 грн	1
гроші 20000 грн.	1
<i>Долари США</i>	501
один долар США, що становить еквівалент 26,00 грн.	1
грошові кошти в сумі 200 доларів США	1
грошові кошти в сумі 300 доларів США	1
<i>Євро</i>	50
50 Євро	1
<i>Грошові кошти, кількість яких не вказана</i>	
грошові кошти	2
<i>Прикраси</i>	6
золоті сережки 585 проби вагою 2,5 г	1
кварцевий наручний годинник «Givma»	1
золотий ланцюжок	1
золотий ланцюжок, загальною масою 3, 94 г, довжиною 58 см	1
із золотою підвіскою, загальною масою 1, 33 г	1
золотий ланцюжок 585 проби, вагою 7,17 грам	1
<i>Косметичні товари</i>	46
змінних касет в упаковці торгової марки «Gillette» серії «Mach3»	6
упаковки засобу для інтимної гігієни «Always»	4
прикраса для волосся «Коса»	1
пляшки шампуню «Head&Shoulders»,«Shamtu»	8
зубні щітки	6
флакони крему (для гоління та після гоління «Arko»)	9
упаковки фарби для волосся	3
гель-лак (об'ємом 10 мл, 12 мл)	9
<i>Парфуми</i>	10

Продовження таблиці 8.

флакони туалетної води (чоловічої, жіночої туалетної води)	10
<i>Декоративна косметика</i>	12
туш для вій «Loreal Paris Superstar X-Fiber», Патрісія ЛедоІнсан Вольюм, Ізабель Дюпонт Гіпнотік Волюм, Патрісія Ледо Фатал Вольюм	4
олівець для губ Мейбелін автоматичний Колор Сенсейшнл	1
консилер Лореаль Тру Мач	1
помаду-тінт Лореаль Рідка, матова, стійка	1
пристрій для вій Камілл Леді	1
палітру тіней для повік Мейбеліп Сіті	3
тестери косметики	1
<i>Одяг, взуття, інші речі</i>	53
норкова шуба	2
кросівки білого кольору бренду «Pull and Bear»	1
куртка синього кольору	1
пари робочих рукавичок	39
пари чоловічих шкарпеток	6
сумку із тканини чорного кольору фірми «Панч»	1
сумка	1
чоловіча сумка, сірого кольору, грушеподібної форми з написом «SPORT»	1
косметичка рожевого кольору із косметикою	1
ключі від квартири	4
<i>Переведення грошей</i>	2
майнову шкоду на суму 300,0 гривень	1
гроші з банківської карти	1
<i>Сироростущі дерева</i>	11
сироростучих дерев породи вільха чорна діаметрами на пні 0,18 м в кількості 2 шт., 0,20 м в кількості 2 шт., 0,21 м в кількості 1 шт., 0,22 в кількості 2 шт., 0,26 в кількості 1 шт., 0,27 в кількості 1 шт. та 0,36 м в кількості 1 шт.	10
живо ростущого дерева ялинки	1
<i>Деревина, брикети</i>	18
колоди деревини породи сосна звичайна загальною кубомасою 3,49 метрів кубічних	14
мішки наповнених брикетами для опалення	4
<i>Запчастини до техніки</i>	8
колінчастий вал двигуна Д-240 трактора МТЗ-82	1
карбюратора пускача двигуна Д-240 трактора МТЗ-82	2

Продовження таблиці 8.

поршні із шатунами двигуна Д-240 трактора МТЗ-82	2
20 кілограмів брухту чорного металу	1
б/в рульову вилку до мотоцикла «ІЖ»	1
б/в металевий бачок до мотоцикла «ІЖ»	1
<i>Металеві предмети</i>	24
12 м металевих рейок Р-65	1
кришка люка каналізаційна (25 т) з гравіюванням «РМЗ»	1
металеву на ковальня вагою 8,7 кг	1
металеві відливи	7
металеву хвіртку	1
газовий металевий баллон	2
алюмінієва тачка	1
алюмінієвих бідони	3
чавунну батарею на 10 ребер	1
електричну вафельницю без маркувальних позначень	1
металевий мангал кустарного виробництва	1
металеву бочку об'ємом 200 л, діаметром 58 см та висотою 88 см	1
металева корзина для морозильної камери	1
металева драбина кустарного виробництва	1
сітку-рабицю довжиною 5 м	1
<i>Рибальські снасті</i>	8
Вудки різних марок («Crocodile», «Guangwei VitrifactionROD 500», «RorudKO 30», «Golden Kingfisher 500», «Sprinter» з котушкою марки «КО 30», двосекційну, з котушкою марки «RE 401», «Lightning 500 Telerod»	7
рибальський підсак розкладний	1
<i>Дитячі іграшки</i>	2
набір з двох іграшкових рацій марки «Wt-Tech»	1
іграшковий автомобіль без маркувальних позначень	1
<i>Електричний кабель</i>	4
електричний кабель ШВВП 2×2,5, довжиною 11 м	1
електричний кабель ПВС 2×1, довжиною 27,6 м	1
5 м кабелю МКПАБ 7×4×1,05+5×2×0,9+1×0,7	1
мережевий кабель КПП-ВП (100) 2×2×0,50 (U/UTP-cat. 5) загальною довжиною 450 метрів	1
<i>Хозтовари – 110</i>	110
пляшки миючого засобу «Гала»	2

Продовження таблиці 8.

тюбики клею «505 секунда»	18
тюбик «Цианак»	21
махрові рушники	3
поліетиленовий пакет «BMW»	21
12 м металевих рейок Р-65	1
упаковок пакетів для сміття	7
мотки ізоленти	5
рамки для вуликів типу «Данан»	33
<i>Запчастини до автомобілів</i>	2
металевий бак від автомобіля «ЗІЛ»	1
металевий бак від автомобіля «КАМАЗ»	1
<i>Запальнички</i>	
запальнички («Flame», «Cricket» та інші)	138
<i>Продукти харчування – 189 кг, 3626 шт.</i>	
<i>Чай, кава, гарячий шоколад – 1849</i>	
упаковки гарячого шоколаду	49
<i>Кава</i>	1756
стіки кави («Якобз монарх», «Нескафе», «Арабіка», «Нескафе експрессо», «Якобс Моко Латте», «Чорна карта», «Якобз 3 в 1 ориджинал», «Маккава», «Якобс», «Якобз мілікано», «Якобс динамик», «Якобс черная карта»)	1707
пачки кавового напою «Тонус»	5
банки кави «Чорна карта»	2
упаковку кави («Чорна карта», «Нескафе крема», «Нескафе», «Нескафе голд»)	23
банки кави «Чорна карта», «Бразилія»	19
<i>Чай</i>	44
пачка чаю	44
<i>Солодоці</i>	
<i>цукерки – 18,9 кг, 181 шт.</i>	
цукерки («Фан Джаз», «Наталка Полтавка», «Ромашка», «Весення гостя», «Трюфель молочний», «Джек», «Бомонд»)	18,9 кг
жувальних цукерок «Жувиленд»	8
цукерки «Чупики»	173
<i>Шоколад – 2,6 кг, 122 шт.</i>	
шоколадних батончиків («Рошен», «Корона», «Мілка», «АЕРО», «Алєнка», «Милениум», «Ларотини»)	72

Продовження таблиці 8.

плитки шоколаду «Корона чорний», «Корона білий пористий», «Мілка», «Милениум», «Любимов», «Чарівний вечір», «Киндер сюрприз»	50
шоколадна глазур АВК	2,6 кг
<i>Драже – 19</i>	
упаковки шоколадного драже «Радуга»	15
пачки драже «Бум шок»	4
<i>жувальні гумки – 371</i>	
пачки жувальних гумок («Дирол», «Дельфін», «Холс»)	371
<i>згущене молоко</i>	
банки згущеного молока	12
<i>солодкі сирки</i>	
солодкі сирки	10
<i>морозиво – 5 упаковок, 3 відерця</i>	
упаковки морозива	5
відерця морозива	3
<i>торти, рулети – 6 шт, 2,7 кг</i>	
рулет («Желейно-кремовий», «Зі згущеним молоком»)	2,7 кг
рулет «Бісквітний»	4
торт	2
<i>печиво, вафлі</i>	18 кг
печиво «До чаю», «Марія»	11 кг
вафлі «Артек»	7,15 кг
<i>Мед</i>	
упаковки меду	13
<i>Алкогільні напої</i>	5
пляшка лікеру «Sheridans» 0,5 л	2
пляшка лікеру «Jagermeister» 0,5 л.	1
пляшка спиртного	1
алкогільний напій марки «Jack Daniels Tennessee Honey», 0, 5 л	1
<i>Безалкогільні напої</i>	54
пляшки напою «Кока-кола», «Пепсі Кола», «Спрайт», «Фанта Мандарин», «Фанта Апельсин», «Фанта Лимон»	32
пляшки соку «Садочок»	10
пляшки енергетичного напою «Black»	7
пляшки напою «Ситро», «Дюшес»	5

Продовження таблиці 8.

<i>Соняшникова олія</i>	
пляшки олії	108
Ковбаса («Баликова», «Молодежная», «Крымская», «Смачна з молоком», «Смачна с салом», «Фермерська», «До чаю», «Популярная», «Крымская», «Подольська», «Варена з молоком», «Харківська», «Варена з салом» <i>сосиски, сардельки – 7,7 кг</i>	25 кг
сардельки («Козацькі», «Аппетитные», «Нежные»)	7,7 кг
<i>Молочні продукти</i>	
упаковки сметани, кефіру	9
упаковки йогуртів «Фани»	18
<i>Масло, маргарин – 17 упаковок та 3 кг</i>	
упаковки маргарину «Щедро»	5
упаковки спреду «Рудь»	5
масло «Шполянське»	3,3 кг
упаковки масла фасувального в пергаменті	4
упаковки масла «вершкове»	3
<i>М'ясо, риба</i>	
курячі копчені крила, курині гомілки, курячі копчені спинки, окорок, копчене сало «баки свинячі», напівфабрикатного виробу «Бендерки», котлет «Свиногов'яжих», риба мойва морожена <i>Заморожені напівфабрикати – 5 кг, 11 упаковок</i>	23 кг
упаковки крабових паличок	11
равіолі, голубці морожені	5 кг
<i>Сир, плавлені сирки – 4,3 кг, 28 шт.</i>	
сирки плавлені	24
упаковки твердого сиру «Клуб сиру»	4
копченого сиру «Янтарь», сир «Російський»	4,3 кг
<i>Яйця курячі</i>	
курячі яйця	203
<i>Приправи, дріжджі</i>	
пачки крохмалю	2
пачки приправи «Мівіна»	2
упаковки дріжджів	15
<i>Майонез, кетчуп, консерви</i>	
упаковки майонезу («Європейський», «Щедро салатний», «Щедро Провансаль»)	13

Продовження таблиці 8.

пачки сухариків «Флінт»	10
пачки горішків «Козацька Розвага»	42
пачки насіння	65
<i>Крупа, макарони – 345 упаковок та 29 кг</i>	
крупа гречана, пшенична	29 кг
упаковки рису	8
упаковки крупи «Пшоно»	2
упаковки макаронних виробів «Макарони»	8
пачки макаронних виробів	9
упаковки вермішелі швидкого приготування «Ролтон», «Мивина»	318
<i>Овочі</i>	
огірків	7 кг
помідорів	8 кг
цибулі	20 кг
цибулі тиканки	15 кг
<i>Сигарети</i>	
блок сигарет марки «MarlboroTouch»	1
<i>Посуд</i>	
склянні чашки «Ліптон»	3
набір стаканів із шести штук	1
робочі ножі	2
<i>Канцтовари</i>	
кулькові ручки	65
маркери	3
мотки липкої стрічки	6
<i>Усього</i>	

Реалізувавши свої злочинні наміри, неповнолітніми було викрадено значну кількість побутових речей (телефони, інструменти, одяг, декоративна косметика, різноманітні металеві предмети, електронні пристрої), продуктів харчування (солодощі, м'ясні та ковбасні вироби, кава, чай, крупи, молочні продукти, бакалія та ін.) в загальному об'ємі 189 кг та 3626 одиниць товару, транспорту (13 одиниць) та грошових коштів на загальну суму 38528 гривень, 501 американський долар та 50 євро. (див. табл. 8).

Таблиця 9.

Шкода, заподіяна потерпілим

	%
Матеріальні збитки – 85 %, на загальну суму 352435 грн. 51 коп.	
<i>До 1000 грн. – 28 випадків на загальну суму 14252 грн. 67 коп.</i>	
матеріальна шкода на загальну суму 483,33 грн.	1
матеріальна шкода на загальну суму 452 грн. 79 коп.	1
матеріальна шкода на загальну суму 965,10 грн.	1
матеріальна шкода на загальну суму 600 грн.	1
матеріальна шкода 800,0 гривень	1
матеріальна шкода 873,89 грн.,	1
матеріальна шкода на суму 870 гривень	1
матеріальна шкода на суму 1000 грн.	1
матеріальна шкода на суму 320 грн.00 коп.	1
матеріальна шкода на загальну суму 339,08 гривень	1
матеріальна шкода на суму 315,00 грн.	1
матеріальна шкода становить 332,64 грн.	1
матеріальна шкода на загальну суму 224 грн. 00 коп.	1
матеріальна шкода становить 732,88 грн.	1
матеріальний збиток на суму 750 гривень 00 копійок	1
матеріальна шкода на загальну суму 291 грн. 85 коп.	1
матеріальна шкода на загальну суму 500 грн.	1
майнова шкода на загальну суму 364 грн. 08 коп.	1
матеріальні збитки на 800 грн.	1
матеріальна шкода на суму 333,33 гривні	1
матеріальний збиток на загальну суму 887 гривень 50 копійок	1
майнова шкода на загальну суму 262 грн. 43 коп.	1
матеріальна шкода на загальну суму 428 грн	1
матеріальна шкода 315,20 грн	1
матеріальна шкода 259 грн. 00 коп	1
матеріальна шкода становить 610,00 грн	1
гроші у розмірі 460,11 гривень	1
матеріальна шкода на суму 526 гривень 35 копійок	1
<i>Від 1001 грн. до 5000.грн. – 36 % випадків, на загальну суму 78842 грн. 87коп.</i>	
майнова шкода на загальну суму 4 402,35 грн.	1
матеріальна шкода 1933,33 грн.	1
матеріальна шкода на загальну суму 1487 грн.	1

Продовження таблиці 9.

матеріальний збиток на загальну суму 1858грн. 53 коп.	1
матеріальний збиток на суму 1 375,00 грн.	1
матеріальна шкода 1440,67 грн	1
матеріальний збиток на загальну суму 1200 грн.00 коп.	1
матеріальна шкода на загальну суму 1434,99 грн.	1
матеріальна шкода на загальну суму 3700 грн.	1
матеріальні збитки на суму 1900 грн.	1
матеріальні збитки на загальну суму 1063 грн.	1
матеріальна шкода на загальну суму 2630,00 грн.	1
матеріальна шкода на загальну суму 2247,5 гривень	1
матеріальної шкоди на загальну суму 4233,33 грн.	1
матеріальна шкода на загальну суму 3552,50 грн.	1
матеріальна шкода на загальну суму 1142,00 грн.	1
матеріальний збиток на загальну суму 1301 гривню 90 копійок.	1
матеріальні збитки на загальну суму 2574,00 грн.	1
майнова шкода на загальну суму 2 456,63 грн.	1
матеріальна шкода на загальну суму 2 816 грн 67 коп.	1
матеріальна шкода на загальну суму 1 143 грн. 00 коп..	1
матеріальна шкода на суму 2 000 грн.	1
матеріальний збиток у розмірі 1780 грн. 00 коп.	1
матеріальна шкода на загальну суму 1700,00 грн	1
матеріальна шкода на загальну суму 1375,00 грн.	1
матеріальна шкода на загальну суму 1631,00 грн.	1
матеріальний збиток у розмірі 3 294,17 грн.	1
матеріальний збиток у розмірі 1903,33 грн.	1
матеріальний збиток на загальну суму 2350,38 грн.	1
матеріальні збитки на загальну суму 1511,66 грн.	1
матеріальна шкода на суму 3 066,66 грн.	2
загальна вартість викраденого майна становить 3734,72 грн.	1
матеріальна шкода на загальну суму 3625 гривень 83 копійки.	1
матеріальна шкода 1 100 грн	1
матеріальні збитки 7944 гривень 38 копійок	1
<i>Від 5001 грн. до 10 тис. грн. – 12 випадків на загальну суму 77638 грн. 94коп.</i>	
матеріальний збиток на загальну суму 5 933 грн. 89 коп.	1
матеріальна шкода на загальну суму 8224 грн.	1
майнова шкода на суму 5909 гривень	1
майнова шкода на загальну суму 8 000 грн..	1

Продовження таблиці 9.

матеріальна шкода на загальну суму 6099 грн.	1
матеріальна шкода на загальну суму 5038,85 грн.	1
матеріальна шкода на суму 5 129 гривень 00 копійок	1
майнова шкода на загальну суму 7257,00	1
матеріальна шкода на загальну суму 6042 грн.	1
майнова шкода в загальному розмірі 7139 грн.40 коп..	1
матеріальна шкода на загальну суму 5066,80 грн.	1
матеріальну шкоду на загальну суму 7800 грн.	1
<i>Від 10001 до 20 тис. – 3 випадки на загальну суму 45512 грн.14 коп.</i>	
матеріальна шкода на загальну суму 16965,28 грн.	1
матеріальна шкода на загальну суму 13105,83 грн.	1
матеріальна шкода на загальну суму 15 тисяч 441 гривень	1
<i>Більше 20 тис. грн. – 5 випадків на загальну суму 136188 грн.92 коп.</i>	
матеріальна шкода на суму 28500 гривень.	1
майнової шкоди на суму 23967 грн. 97 коп.	1
матеріальна шкода на загальну суму 20837,52 грн.	1
матеріальна шкода на загальну суму 38420 грн 72 коп.	1
матеріальна шкода на загальну суму 24 462,71 гривень	1
Тілесні ушкодження – 14	
<i>Переломи та забої – 6</i>	
забій м'яких тканин носа підочних ділянок, перелом кісток носа	1
закритий скалковий перелом правого стегна в нижній третині зі зміщенням відломків, закритий перелом лівої п'яти	1
закритий косий перелом нижньої третини правої променевої кістки зі зміщенням, закритий перелом шилоподібного відростку правої ліктевої кістки, травматичний вивих основної фаланги 1 пальця правої стопи, які могли утворитися від дії твердих тупих предметів	1
закритий міжвертлюговий перелом лівої стегнової кістки зі зміщенням, та садна спинки носа	1
закритий перелом правої стегнової кістки у середній третині, забита рана правого стегна у верхній третині, множинні садна обличчя, верхніх та нижніх кінцівок	1
осколковий перелом латеральної стінки лівої гайморової пазухи з викривленням носової перетинки, крововилив в ділянці лівого ока, садна в ділянці лівої брови	1
<i>Забої, переломи – 1</i>	
забійна наскрізна рана на верхній губі, закритий травматичний перелом нижньої щелепи в ділянці кута зліва	1

Продовження таблиці 9.

<i>Садна, синці, крововиливи – 4</i>	
синець в ділянці правого колінного суглобу; садно, що розташоване в ділянці правого ліктвового суглобу	1
забійна рана на голові в задній частині лівої тім'яної ділянки, синця на спині в верхній частині правої лопаткової ділянки по лопатковій лінії, садна на лівій верхній кінцівці в ділянці зап'ястку по задній поверхні з розповсюдженням на зовнішню поверхню та садна на правій верхній кінцівці в ділянці зап'ястку по зовнішній поверхні	1
синці біля лівого кута рота та на спинці носа, крововиливів під слизову оболонку верхньої губи та лівої щічної ділянки, рани слизової оболонки лівої щічної ділянки	1
внутрішкіряні крововиливи волосяної частини голови, садна обличчя, синця та садна правого колінного суглобу, садна правого стегна	1
<i>Струс головного мозку, перелом – 1</i>	
струс головного мозку, вдавнений перелом зовнішньої пластини лобової пазухи	1
<i>Черепно-мозкова травма – 1</i>	
закрита черепно-мозкова травма зі струсом головного мозку, синець в ділянці правого ока, крововиливу під кон'юнктиву та сітківку правого очного яблука, забій з травматичним набряком м'яких тканин в лобно-тім'яній ділянці справа, закритий уламковий перелом правої виличної кістки з розходженням лобно-скулового шва, що викликав необхідність проведення операції – репозиції виличної кістки через гайморову пазуху справа	1
<i>колото-різане поранення – 1</i>	
проникаюче колото-різане поранення черева	1
<i>Вбивство та нанесення тілесних пошкоджень – 1</i>	
вбивство та нанесення тілесних пошкоджень	1
<i>Усього</i>	100

Оскільки основними мотивом скоєння злочинів був корисливий мотив, збагачення (нажива), то реалізувавши свої злочинні діяння, неповнолітні правопорушники завдали матеріальної шкоди 85 % постраждалим, тілесні ушкодження отримали 14 % постраждалих та в 1 % випадків настала смерть потерпілої. (див. табл. 9).

Таблиця 10.

Стан, в якому перебував правопорушник

	%
В стані алкогольного сп'яніння	7
В наркотичному сп'янінні	-
Не вказано	93
<i>Усього</i>	<i>100</i>

Щодо стану, в якому перебували неповнолітні правопорушники, коли здійснювали злочини, то в проаналізованих вироках, було вказано, що лише 7 % неповнолітніх були в стані алкогольного сп'яніння. Це говорить про те, що неповнолітні в момент скоєння злочинів тверезо оцінювали свої наміри, дії та подальші наслідки. (див. табл. 10).

Таблиця 11.

Потерпілі від правопорушення

	%
<i>ТОВ, ПАТ, ВП, ФОП – 24 %</i>	
ТОВ «Метро Кеш Енд Кері Україна»	1
ТОВ «Пул Енд Беа Україна»	1
АТ «Ощадбанк»	1
ТОВ «Центр науково-технічних інновацій Української нафтогазової академії»	1
ТОВ «ІСП Шторм»	1
ТОВ «РУШ»	6
Публічного акціонерного товариства «Українська залізниця»	2
ВП «Помічнлянська дистанція сигналізації за зв'язку»	1
<i>Магазини – 10 %</i>	
АТБ маркет	1
Магазин	6
Кіоск	2
Відділу з продажу мобільних телефонів та аксесуарів	1
<i>Держава, суспільство – 7 %</i>	
Сільська рада	4
Працівники поліції	1
Ігноруючи принципи моральності, духовного і культурного життя суспільства, та принципи статевої моралі в суспільстві	1
Використання підроблених документів	1
<i>Фізичні особи – 69 %</i>	
Пасажир авто	1

Продовження таблиці 11.

Клієнтка салону краси	1
Водій авто, з яким відбулося зіткнення	1
Покупець в соціальній мережі	1
Малолітня особа	11
Неповнолітня особа	4
Власники викрадених речей, домоволодінь	36
Перехожий, односельчанин, сусід, знайомий	14
<i>Усього</i>	<i>100</i>

Потерпілими від правопорушень неповнолітніх стали в переважній більшості фізичні особи – 69 % (серед яких 11 % малолітні особи та 4 % – неповнолітні особи); ТОВ, ПАТ, ВП, ФОП – 24 % та держава, суспільство – 7 %. (див. табл. 11)

Таблиця 12.

Місце здійснення правопорушення

	%
<i>Торговий центр, магазин – 24 %</i>	
у торговельному залі ТОВ «Метро Кеш Енд Кері Україна»	1
у приміщенні магазину «Pull and Bear», який розташований на першому поверсі ТЦ «Форум Львів»	1
у магазині	15
біля супермаркету, магазину, торгового центру	7
<i>Кафе, заклади громадського харчування – 2 %</i>	
кафе	1
поблизу закладу громадського харчування «Чікен Хат»	1
<i>Заклади освіти (школа, центр творчості, спортивна школа) – 7 %</i>	
дитяча юнацька спортивна школа	2
біля будинку культури	1
роздягальня Залізничненської загальноосвітньої школи	1
в приміщенні Вознесенського НВК «ЗОНЗ 1-3 ст. ДНЗ № 3»	1
на прилеглий території технічного коледжу ЛНТУ	1
біля Комунального закладу НВО «Загальноосвітній навчальний заклад I-III ступенів № 16-дитячий юнацький центр «Лідер»	1
<i>Домогосподарство, будинок, квартира – 43 %</i>	
на вулиці, поблизу господарства	1
у будинку	4
багатоповерховий будинок	1
у квартирі	2

Продовження таблиці 12.

приміщення гаражу	2
домоволодіння, домогосподарство	22
господарче приміщення (сарай)	2
біля домоволодіння	2
на території поблизу житлового господарства	2
оглядовий колодезь, розташований на відстані 80 м. від будинку	1
біля під'їзду	2
біля торця п'ятого під'їзду п'ятиповерхового будинку	1
в кімнаті готелю	1
<i>Салон краси – 1 %</i>	
салону краси «Тріумф»	1
<i>Мережа Інтернет – 3 %</i>	
Інстаграм	1
придбання підробних документів через інстаграм та їх використання	1
месенджер «Telegram»	1
<i>Залізничний переїзд – 2 %</i>	
під'їзна колія рейкового кола ділянки наближення до переїзду	1
на території залізничного переїзду	1
<i>Сільська рада – 2 %</i>	
сільська рада	2
<i>Вулиця, дорога – 14 %</i>	
дорога, лісова дорога, узбіччі дороги	5
на перехресті вулиць	1
на вулиці	5
на зупинці маршрутних автобусів	1
у парку	1
підземний перехід	1
<i>Околиці міста – 2 %</i>	
на прибережній зоні озера Ялпуг на північно-східній околиці міста	1
лісництва ДП «Соснівське лісове господарство»	1
<i>Всього</i>	<i>100</i>

Місцем скоєння злочинів неповнолітніми дітьми найчастіше були: домогосподарство, будинок, квартира – 43%, торговий центр, магазин – 24 %, вулиця, дорога – 14 %, заклади освіти (школа, центр творчості, спортивна школа – 7 %. (див. табл. 12).

Характеристика правопорушника

	%
<i>Негативна характеристика – 11 (9,6 %)</i>	
часто створює навколо себе конфліктні ситуації, домашні завдання не виконує, навчанням не цікавиться, з багатьох предметів відсутні зошити, зазнає серйозних труднощів у навчанні. Схильний до пропусків уроків без поважних причин, на перервах порушує дисципліну, поставлений на внутрішньошкільний облік, до старших ставиться нешанобливо, на зауваження та критику вчителів не реагує, з однокласниками відносини складні	1
виявляв раніше і виявляє в теперішній час соціалізований розлад поведінки	1
за місцем навчання характеризується негативно, за місцем проживання характеризується задовільно	2
за місцем проживання характеризуються негативно, на обліку у лікаря психіатра та лікаря-нарколога не перебуває	2
характеризується за місцем навчання негативно	2
відмічаються індивідуально-психологічні характеристики, пов'язані з основним діагнозом і які суттєвим образом впливають на його поведінку, може розуміти фактичний характер і суспільну небезпеку своїх дій, критично їх оцінювати і передбачати їх наслідки	1
негативні стосунки у суспільстві; негативне ставлення до навчання; низька успішність, часта відсутність на заняттях; недостатнє організоване дозвілля	1
незадовільні умови для проживання та навчання. Неповнолітня має девіантну поведінку. Батько недостатньо приділяє уваги вихованню та утриманню доньки	1
<i>Посередня характеристика – 16 (14,0 %)</i>	
за місцем проживання характеризується посередньо, порушень громадського порядку не допускає, алкогольними напоями та наркотичними речовинами не зловживає, на обліку у лікаря-психіатра та лікаря-нарколога не перебуває	3
за місцем проживання характеризується посередньо, на обліку у лікаря психіатра та у лікаря нарколога не перебуває, (один – інвалід III групи з дитинства)	2
характеризуються посередньо, має належні умови проживання	2

Продовження таблиці 13.

обвинувачена без поважних причин уроки не пропускає, але часто запізнюється, програмний матеріал засвоює на середньому рівні, на уроках пасивна, не переймається успіхами в навчанні, доручення класного керівника виконує відповідально, на зауваження реагує позитивно, стримана, ввічлива, легко піддається впливу	1
обвинувачені перебували на обліку в поліції як діти правопорушники, на теперішній час з такого обліку обвинувачених знято	2
зарекомендував себе як людина не вимоглива ні до себе, ні до інших. За місцем навчання характеризується посередньо, працелюбний, виконує доручення трудового характеру, комунікабельний, легко знаходить спільну мову з однолітками, але може піддаватися чужому впливу. Ввічливий, з повагою ставиться до старших; на обліку у лікаря нарколога та психіатра не перебуває; в побуті та в навчальному закладі поводить та характеризується посередньо; за місцем мешкання характеризується добре	1
піддається негативному впливу з боку оточуючих, не може вчасно ідентифікувати, коли починається проблемна ситуація, не розуміє, що кожна дія має наслідки	1
на обліку у лікаря нарколога та психіатра не перебуває, за місцем навчання та проживання характеризується посередньо	2
за місцем проживання зарекомендував себе пересічним громадянином, характер має спокійний, але може вчинити необдумані вчинки, його сім'я перебуває на обліку ЦСССДМ. Схильний до крадіжок, які здійснював у минулих роках в класі	1
характеризується посередньо, раніше судимий	1
<i>За місцем проживання характеризується посередньо, за місцем навчання в характеризувався добре – 2 (1,8 %)</i>	
за місцем проживання характеризується посередньо, особа, що залишилась без батьківського піклування, що схильна до сумнівних компаній, за характером спокійний, замкнутий. На обліку в нарколога та психіатра не перебуває, раніше не судимий, переданий на виховання родичам. За місцем навчання в школі характеризувався добре, спокійний врівноважений, з повагою ставиться до старших	1
за місцем проживання характеризується посередньо, за місцем навчання характеризується-позитивно, на обліку в нарколога та психіатра не перебуває	1
<i>За місцем проживання характеризується позитивно, за місцем навчання негативно/задовільно – 9 (7,9%)</i>	
за місцем проживання характеризується позитивно, за місцем навчання негативно, умови проживання задовільні, у лікаря-психіатра та нарколога на обліку не перебуває	1

Продовження таблиці 13.

за місцем проживання характеризується позитивно, за місцем навчання – посередньо, раніше судимий. На обліку у нарколога, психіатра не перебуває, поведінка неповнолітнього відповідає загальноприйнятим нормам суспільства, відповідальний, вміє робити належні висновки	1
за місцем навчання характеризується як особа яка має занижену самооцінку, недовірливий, лідерські якості відсутні, за місцем проживання характеризується посередньо	1
характеризується позитивно, за місцем навчання – посередньо, має задовільний стан здоров'я, постійне місце проживання	1
знаходиться на обліку у лікаря психіатра з 2015 року із діагнозом змішаний розлад поведінки та емоцій, за місцем проживання обвинувачений характеризується з посередньої сторони, трудолюбивий, не агресивний, однак схильний до бродяжництва та брехні. З місця навчання обвинувачений характеризується з негативної сторони, як такий що зарекомендував себе як нестаранний, пасивний, неуважний, недисциплінований	1
обвинувачена добра, весела, товариська, але легко піддається чужому впливу, тимчасові доручення виконувала, але ініціативи не проявляла, непрацелюбна, нестаранна учениця, вчиться не в повну міру, потребує постійного контролю, дуже часто запізнюється на перші уроки, до виконання громадських доручень ставиться несумлінно	1
за місцем проживання характеризується позитивно, за місцем навчання характеризується як здібна учениця, але не має зацікавленості до навчального процесу. Обвинувачена акуратна, стримана та чемна, але не користується авторитетом серед однокласників	1
за місцем навчання зарекомендував себе недисциплінованим учнем, систематично пропускає заняття без поважних причин, має низький рівень знань. Схильний до протиправної поведінки та нещирості. Має шкідливі звички, за характером спокійний, врівноважений, але бувають випадки конфліктності, за місцем проживання характеризується задовільно	1
за місцем проживання характеризується позитивно, за місцем навчання зарекомендував себе з негативної сторони, показав посередні знання, не завжди готується до уроків, має середньо-низький рівень навчальних досягнень, не дотримується загальних правил поведінки, за характером не врівноважений, не завжди спокійно реагує на зауваження та критику, є дитиною інвалідом до 18 років, на обліку у нарколога та психіатра не перебуває	1
<i>Задовільна характеристика – 5 (4,4 %)</i>	
характеризуються задовільно	2

Продовження таблиці 13.

не перебуває на обліку у лікарів нарколога і психіатра, задовільна характеристика по місцю навчання	1
задовільно характеризуються за місцем проживання та навчання, є не судимим, не знаходився на обліку в службі у справах дітей	1
вів бродячий образ життя, вдома жити не хотів, бо у сина був конфлікт з вітчимою із-за того, що вітчимою хотів, щоб він або навчався, або працював. Вітчимою намагався контролювати його навчання, перевіряв, чи ходив той на заняття. Сину це не подобалося й він пішов з дому	1
<i>Позитивна характеристика – 47 (41,2 %)</i>	
позитивні характеристики за місцем проживання та навчання	16
за місцем навчання характеризується добре	2
за місцем проживання характеризуються позитивно	7
позитивну характеристику обвинуваченого	3
за місцем навчання характеризується позитивно, в закладі навчання тактовна та ввічлива, в обвинуваченої відсутні шкідливі звички, за характером спокійна, має соціально-прийнятні зв'язки, висновок щодо впливу зайнятості життєзабезпечення позитивний, проживає у сім'ї з обома батьками, має підтримку рідних	1
на обліку в наркологічному та психоневрологічному диспансері не перебуває, раніше не судимий, має пільги, передбачені законодавством для багатодітних сімей, до кримінальної та адміністративної відповідальності не притягувався, за місцем мешкання характеризується позитивно, порушень громадського порядку не допускає, алкогольними напоями не зловживає	1
за місцем проживання характеризується задовільно на обліку у лікарів психіатра та нарколога не перебуває, раніше не судимий, за місцем навчання характеризується позитивно, відносини між членами родини доброзичливі, дружні	1
на уроках уважний, часто відволікається, виявляє зацікавленість до предметів професійного циклу, добросовісно відноситься до виконання доручених справ, відвідує спортивні гуртки, не має шкідливих звичок	1
позитивно характеризується за місцем навчання та проживання, злочин вчинила вперше, на утриманні має малолітнього сина	1
за місцем проживання характеризується задовільно, на обліку у лікарів психіатра та нарколога не перебуває	2
на обліку у лікаря нарколога та психіатра не перебуває, за місцем навчання та проживання характеризується позитивно, до адміністративної відповідальності не притягувався, раніше не судимий	1

Продовження таблиці 13.

за місцем проживання характеризуються позитивно, навчається в СПТУ, проживає в повній сім'ї, раніше до кримінальної чи адміністративної відповідальності не притягувався, на обліку у лікаря-психіатра та лікаря нарколога не перебуває	1
характеризується позитивно по місцю проживання та навчання, на обліку у психіатра нарколога, районному центрі соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді не перебуває	2
за період навчання зарекомендувала себе як дисциплінований учень з добрими здібностями. Навчальні заняття відвідує постійно, пропусків без поважних причин не має. Дуже охайна, добросовісна, з повагою відноситься до дорослих, відповідально виконує доручення з боку керівництва групи та адміністрації, конфліктів у колективі не провокує; тенденцій до протиправних дій та порушень дисципліни не має	1
не перебуває на обліку у лікарів, наркотичних та алкогольних напоїв не вживає, іноді палить. Стосунки в сім'ї доброзичливі, довірливі, та під час опитування для складання інтерв'ю поведив/-ся себе спокійно, на запитання відповідав чітко, був дещо замкнутий	1
позитивно характеризується за місцем проживання, раніше до кримінальної відповідальності не притягувався, на обліках в наркологічному диспансері та психіатричній лікарні не перебуває; має задовільний стан здоров'я	3
за місцем проживання характеризується позитивно, раніше судимий. На обліку у нарколога, психіатра не перебуває, однак, одноразово в 2006 році був оглянутий лікарем-психіатром із приводу розладу поведінки, відкрита комунікабельна дитина, у колективі однолітків користується повагою, має друзів та товаришів	1
характеризується позитивно, має задовільний стан здоров'я, постійне місце проживання, повноцінний склад сім'ї	1
раніше не судимий, за місцем проживання характеризується позитивно, на обліку в лікаря-нарколога та психіатра не перебуває	1
<i>Задовільна характеристика, але складні побутові умови – 3 (2,6 %)</i>	
за місцем навчання характеризується задовільно. Має постійне місце проживання. Йому створені частково задовільні умови для проживання, оскільки згідно акту обстеження житлово-побутових умов, сім'я мешкає у гуртожитку, що потребує ремонту, в кімнаті прибрано, дитячі речі, постільна білизна в наявності, є письмовий стіл, комп'ютер. Продукти харчування в обмеженій кількості. Недостатня кількість спальних місць	1
Із характеристики з навчального закладу встановлено, що в присутності подруги завжди поводить себе грубо та зухвало, перемовляється з вчителями, реагує на зауваження сміхом, дозволяє вживання ненормативної лексики. Умови проживання неповнолітньої незадовільні, немає елементарних побутових умов	1

Продовження таблиці 13.

по місцю проживання характеризується позитивно, на обліку у лікарів нарколога та психіатра не перебуває, виховується у багатодітній сім'ї, сім'я перебуває на обліку сімей у складних життєвих обставинах	1
<i>Незадовільна характеристика, складні побутові умови та життєві обставини – 5 (4,4 %)</i>	
Заняття в школі відвідувала не завжди, оскільки у неї були конфлікти з однокласниками, окрім того, вона часто тікала з дому та проживала у своїх знайомих У будинку брудно, повітря важке. Схильність неповнолітньої до бродяжництва. Неповнолітню знаходили у різних місцях у подруг, знайомих, а іноді вона навіть ночувала на вулиці	1
перебуває на обліку ОКТМО «Фтизіатрія» з діагнозом таб контакт з 2007 року, наркотичних та алкогольних речовин не вживає, на обліку не перебуває, стосунки з друзями хороші, неповнолітня має налагоджені контакти з однолітками. До кола її друзів та знайомих не належать особи з антисоціальною поведінкою. Згідно довідок з місця реєстрації характеризується позитивно. Має на утриманні дитину 2018 року народження, зі слів матері неповнолітня доглядає за дитиною, всі батьківські зобов'язання виконує.	1
На обліку у лікаря нарколога та психіатра не перебуває, за місцем проживання та навчання характеризується задовільно, на обліку у службі обвинувачений характеризується задовільно, веде нормальний спосіб життя, прокримінальної орієнтованості не виявлено. На час вчинення кримінального правопорушення проживав з бабусею, яка через похилий вік неналежно займалась вихованням онука. Його матір проживала окремо та участі у його вихованні не приймала.	1
Родина потрапила у складні життєві умови, але на сьогодні проведені певні, необхідні профілактичні та роз'яснювальні заходи, обвинувачена виховується у неповній сім'ї та проживає разом із батьком, оскільки матір померла.	1
Стосунки в родині неповнолітнього незадовільні, зловживання алкоголем стає причиною конфліктних ситуацій, батьки не приділяють достатньої уваги розвитку та вихованню дитини; до відвідування уроків ставиться зухвало та неодноразово допускав відсутність на уроках без поважних причин, схильний до протиправної поведінки під впливом оточуючих, жоден гурток в ліцеї не відвідує, поставлений на внутрішньошкільний контроль з 9 класу	1
<i>Не вказано – 16 (14%)</i>	
Не вказано	16
<i>Усього</i>	

У більшості вироків міститься інформація щодо характеристики правопорушників: так 86 % правопорушників мають характеристику. Переважно це позитивна характеристика – 41,2 % осіб (за місцем проживання та навчання правопорушник позитивно характеризується), посередня характеристика у 14,0 % осіб, 7,9 % неповнолітніх за місцем проживання характеризуються позитивно, а за місцем навчання – негативно або ж задовільно. Незадовільну характеристику, складні побутові умови та життєві обставини мають 4,4 % правопорушників. Задовільну характеристику мають 4,4 % неповнолітніх, а задовільну характеристику, але складні побутові умови наявна у 2,6 % дітей, що скоїли правопорушення. 7,9 % дітей за місцем проживання характеризується позитивно, за місцем навчання негативно або задовільно. Таким чином, діти-правопорушники переважно/здебільшого мають позитивну характеристику як за місце проживання, так і навчання, не перебувають на обліку у лікаря-нарколога та лікаря-психіатра. (див. табл. 13).

Таблиця 14

Обставини, що пом'якшують покарання

	%
щире каяття, активне сприяння розкриттю злочину	5,3
визнання вини, вчинення правопорушення в неповнолітньому віці	3,5
вчинення злочину неповнолітнім	5,3
щире каяття, вчинення злочину неповнолітньою та визнання цих обставин	2,6
щире каяття, активне сприяння розкриттю злочинів, добровільне повне відшкодування шкоди та вчинення злочинів в неповнолітньому віці	7
щире каяття, вчинення злочину неповнолітнім та усунення завданої шкоди	4,4
щире каяття, активне сприяння розкриттю злочину, вчинення злочину неповнолітнім	23,7
визнання своєї вини, щире каяття в скоєному, активне сприяння розкриттю злочину, вчинення злочину неповнолітнім	7
щире каяття та вчинення кримінального правопорушення неповнолітнім	15
щире каяття, активне сприяння розкриттю кримінального правопорушення, вчинення кримінального правопорушення неповнолітнім та добровільне відшкодування завданого збитку	14
щире каяття	2,6
щире каяття, відшкодування спричиненої матеріальної шкоди, відсутність претензій матеріального характеру від потерпілих	3,5

Продовження таблиці 14.

щире каяття та активне сприяння розкриттю злочину, вчинення злочину неповнолітнім, відсутність обставин, які обтяжують покарання	2,6
злочин середньої тяжкості, вчинений у неповнолітньому віці та вперше, щире каяття, усвідомлення протиправності поведінки, подальшу бездоганну поведінку, позитивні характеристики за місцем проживання та навчання	3,5
<i>Усього</i>	<i>100</i>

Обставинами, що пом'якшують покарання є перш за все щире каяття, активне сприяння розкриттю злочину, вчинення злочину неповнолітнім – 23,7 %, щире каяття та вчинення кримінального правопорушення неповнолітнім – 15 %, щире каяття, активне сприяння розкриттю кримінального правопорушення, вчинення кримінального правопорушення неповнолітнім та добровільне відшкодування завданого збитку – 14 %, щире каяття, активне сприяння розкриттю злочинів, добровільне повне відшкодування шкоди та вчинення злочинів в неповнолітньому віці та визнання своєї вини, щире каяття в скоєному, активне сприяння розкриттю злочину, вчинення злочину неповнолітнім по 7 %. Отже, щире каяття та вчинення злочину неповнолітнім є основними обставинами, що пом'якшують покарання. (див. табл. 14).

Таблиця 15.

Обставини, що обтяжують покарання

	%
судом не встановлено	88,6
вчинення злочину в стані алкогольного сп'яніння	7
вчинення злочину особою повторно та рецидив злочинів, вчинення злочину щодо особи похилого віку	0,9
вчинення злочину щодо особи похилого віку	1,8
вчинення злочину з використанням малолітнього	0,9
вчинення кримінального правопорушення щодо особи з інвалідністю	0,9
<i>Усього</i>	<i>100</i>

Серед обставин, що обтяжують покарання у 7 % це вчинення злочину в стані алкогольного сп'яніння, вчинення злочину щодо особи похилого віку – 1,8 % та по 1 % вчинення злочину особою повторно та рецидив злочинів, вчинення злочину щодо особи похилого віку, вчинення злочину з використанням малолітнього та вчинення кримінального правопорушення щодо особи з інвалідністю. Для 88,6 % обвинувачених судом не встановлено обставин, що обтяжують покарання. (див. табл. 15).

Покарання, яке винесено судом

	Кількість
<i>Застереження – 17 (15 %)</i>	
визнати винним у вчиненні кримінального правопорушення передбаченого ч. 1 ст. 185 КК України та на підставі ч. 1 ст. 105 КК України звільнити від покарання без визначення його виду і розміру. На підставі п. 1 ч. 2 ст. 105 КК України застосувати до правопорушника примусовий захід виховного характеру – застереження	3
визнати винуватим у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 185 КК України та на підставі ч. 1 ст. 105 КК України звільнити від покарання без визначення його виду і розміру. На підставі п. 1 ч. 2 ст. 105 КК України застосувати до примусові заходи виховного характеру у виді застереження	2
визнати винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 125 КК України. На підставі ч. 1 ст. 105 КК України звільнити від покарання із застосуванням примусового заходу виховного характеру у виді застереження.	1
визнати винним у скоєнні злочину, передбаченого ч.1 ст. 345 КК України та на підставі ч. 1 ст. 105 КК України звільнити від покарання без визначення його виду і розміру. На підставі п. 1 ч. 2 ст. 105 КК України застосувати до примусовий захід виховного характеру – застереження	1
визнати винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 185 КК України. На підставі ч. 1 ст. 105 КК України звільнити від покарання, без визначення його виду і розміру, із застосуванням примусового заходу виховного характеру у вигляді – застереження.	5
визнати неповнолітнього винним у вчиненні кримінального правопорушення передбаченого ч.1 ст. 186 КК України. На підставі ч. 1 ст. 105 КК України, звільнити неповнолітнього, від покарання, без визначення його виду та розміру, із застосування примусових заходів виховного характеру у виді застереження.	2
визнати винуватою у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 186 КК України. На підставі ст. 105 КК України, звільнити від покарання без визначення його виду і розміру та застосувати до неї примусові заходи виховного характеру, передбачені п. 1 ч. 2 ст. 105 КК України, у вигляді застереження.	1
<i>заборона перебувати поза місцем проживання з 22.00 годин до 06.00 години наступного дня – 2.</i>	

Продовження таблиці 16.

<i>визнати винним неповнолітнього у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 186 КК України і на підставі п. п. 2, 3 ч. 2 ст. 105 КК України звільнити від покарання без визначення його виду і розміру із застосуванням до примусових заходів виховного характеру у виді застереження та обмеженням дозвілля неповнолітнього, а саме заборони перебувати, поза за місцем проживання з 22.00 годин до 06.00 години наступного дня, строком на один рік.</i>	<i>1</i>
<i>визнати винуватою у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 185 КК України. На підставі ст. 105 КК України, звільнити від покарання без визначення його виду і розміру та застосувати до неї примусові заходи виховного характеру, передбачені п. 1 ч. 2 ст. 105 КК України, у вигляді застереження та обмеження дозвілля і встановлення особливих вимог до поведінки неповнолітньої, а саме: заборонити відвідувати у нічний час з 22 год.00 хв. до 06 год.00 хв. розважальні заклади строком на 1 рік</i>	<i>1</i>
<i>Застереження з передачею під нагляд матері, батька, опікуна – 2 (1,8 %)</i>	
<i>визнати винуватим у пред'явленому обвинуваченні у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ст. 296 частина 1 КК України. На підставі ст. 105 частина 1 КК України, звільнити неповнолітнього від покарання, без визначення його виду і розміру. На підставі статті 105 частина 2 п.п.1,3 КК України застосувати примусові заходи виховного характеру у виді застереження, а також передачі неповнолітнього під нагляд опікуна</i>	<i>1</i>
<i>визнати винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 185 КК України та на підставі ч. 1 ст. 105 КК України звільнити його від покарання без визначення його виду і розміру. На підставі п. 1 ч. 2 ст. 105 КК України застосувати до неповнолітнього примусові заходи виховного характеру у виді застереження та передачі під нагляд матері до досягнення ним повноліття</i>	<i>1</i>

<i>Позбавлення волі з випробуванням – 40 (35,1 %)</i>	
<i>визнати винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.3 ст. 185 КК України, із застосуванням ст. 69 КК України, призначити йому міру покарання у виді 1 року позбавлення волі. На підставі ч. 1, 3 ст.75, ст. 104 КК України неповнолітнього звільнити від відбування призначеного покарання, якщо він протягом 1 року іспитового строку не вчинить нового кримінального правопорушення і виконає покладені на нього обов'язки. Відповідно до ч. 1, 2 ст. 76 КК України покласти на неповнолітнього обов'язки: періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації і повідомляти уповноважений орган із питань пробації про зміну місця проживання та роботи чи навчання</i>	<i>1</i>
<i>визнати винуватим у пред'явленому йому обвинуваченню за ч. 3 ст. 185 КК України і призначити покарання у виді позбавлення волі на строк 3 роки. На підставі ч. 4 ст. 70 КК України за сукупністю злочинів, шляхом поглинення менш суворого покарання, призначеного за цим вироком більш суворим покаранням за вироком Марганецького міського суду Дніпропетровської області від 17.02.2021, остаточно призначити покарання у виді позбавлення на строк 4 (чотири) роки. На підставі ст. 104, 75 КК України звільнити ОСОБА_3 від відбування покарання з випробуванням, встановивши іспитовий строк 2 (два) роки. На підставі п. 1), 2) ч. 1, п. 4) ч. 3 ст. 76 КК України зобов'язати в період випробувального терміну періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації та повідомляти уповноважений орган із питань пробації про зміну місця проживання, роботи чи навчання, виконувати заходи, передбачені пробаційною програмою</i>	<i>1</i>
<i>визнати винуватою у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 121 КК України та призначити їй покарання у виді 5 років позбавлення волі. Відповідно до ст. ст. 75, 104 КК України звільнити від відбування призначеного за даним вироком покарання з випробуванням, встановивши іспитовий строк тривалістю 1 рік. У відповідності до ст.76 КК України зобов'язати в період іспитового строку періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації; повідомляти уповноважений орган із питань пробації про зміну місця проживання, роботи чи навчання; виконувати заходи, передбачені пробаційною програмою</i>	<i>1</i>

визнати винуватим у пред'явленому йому обвинуваченню за ч.1ст.185КК України і призначити покарання у виді позбавлення волі на строк 1 рік. На підставі ст. 104, 75 КК України звільнити від відбування покарання з випробуванням, встановивши іспитовий строк 1 рік. Відповідно до п. 1), 2) ч. 1, п. 4) ч. 3 ст. 76 КК України зобов'язати в період випробувального терміну періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації та повідомляти уповноважений орган із питань пробації про зміну місця проживання, роботи чи навчання, виконувати заходи, передбачені пробаційною програмою «Формування життєвих навичок»	1
визнати винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України і призначити покарання у вигляді позбавлення волі строком на 3 роки. Відповідно до ст.ст.75, 104 КК України звільнити від відбування призначеного покарання у виді позбавлення волі з випробуванням, якщо він протягом 2 (двох) років не вчинить нового кримінального правопорушення. На підставі п. 1 ч.1, п. п. 1, 2 ч. 3 ст. 76 КК України покласти на обов'язки: періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації; попросити публічно або в іншій формі пробачення у потерпілої; не виїжджати за межі України без погодження з уповноваженим органом із питань пробації	1
визнати винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України та призначити йому покарання у виді 3 (трьох) років позбавлення волі. Відповідно до ст.ст. 104, 75 КК України звільнити неповнолітнього від відбування покарання встановивши іспитовий строк 1 рік. На підставі п.п. 1, 2 ч. 1 ст. 76 КК України покласти на наступні обов'язки: періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації; повідомляти уповноважений орган із питань пробації про зміну місця проживання, роботи чи навчання	2

визнати винуватим у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 186 КК України та призначити йому покарання у виді 4 (чотирьох) років позбавлення волі. На підставі ст. 75, 104 КК України звільнити від відбуття покарання з випробуванням, встановивши іспитовий строк 2 (два) роки. На підставі п.п. 1, 2 ч. 1 та п. 2, 4 ч. 3 ст. 76 КК України покласти на обов'язки: 1) періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації; 2) повідомляти уповноважений орган із питань пробації про зміну місця проживання, роботи чи навчання 3) не виїжджати за межі України без погодження з уповноваженим органом із питань пробації; 4) виконувати заходи, передбачені пробаційною програмою	2
визнати винуватою у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 15, ч. 1 ст. 185 КК України, та призначити їй покарання за указаною частиною указаної статті 2 /два/ місяці арешту. На підставі ст.75, ст.104 КК України звільнити від відбування призначеного покарання, з випробуванням строком на 1 рік. Відповідно до ч. 1 ст. 76 КК України строком на 1 рік покласти наступні обов'язки: періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації; повідомляти уповноважений орган із питань пробації про зміну місця проживання, роботи чи навчання. На підставі ч.3 ст.76КК України строком на один рік покласти на обвинувачену наступні обов'язки: не виїжджати за межі України без погодження з уповноваженим органом із питань пробації; виконувати заходи, передбачені пробаційною програмою	1
визнати винуватим у вчиненні двох злочинів, передбачених ч.4 ст. 185 КК України, та призначити йому покарання у виді 5 років позбавлення волі. На підставі ст.ст. 75,104 КК України звільнити від відбування призначеного йому цим вироком покарання, якщо він протягом 1 (одного) року іспитового строку не вчинить нового злочину і виконає покладені на нього обов'язки. Відповідно до ст. 76 ч.1 п.п1,2, ч.3 п.2 КК України покласти на такі обов'язки: періодично з'являться для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації, повідомляти уповноважений орган із питань пробації про зміну місця проживання, роботи чи навчання, не виїжджати за межі України без погодження з уповноваженим органом з питань пробації	5

визнати винуватою у вчиненні кримінального правопорушення (злочину), передбаченого ч. 4 ст. 185 КК України і на підставі санкції цієї статті призначити їй покарання у вигляді 5 років позбавлення волі. На підставі ст.ст. 75, 104 КК України звільнити від відбування призначеного їй цим вироким покарання, якщо вона протягом 2 років іспитового строку не вчинить нового злочину і виконає покладені на неї обов'язки. Відповідно до ст. 76 ч. 1 п.п. 1, 2, ч. 3 п. 2 КК України покласти на такі обов'язки: періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації; повідомляти уповноважений орган із питань пробації про зміну місця проживання, роботи чи навчання; не виїжджати за межі України без погодження з уповноваженим органом із питань пробації	2
визнати винуватим та призначити покарання за: ч. 1 ст. 185 КК України 1 рік позбавлення волі, ч. 2 ст. 185 КК України 2 роки позбавлення волі, ч. 3 ст. 185 КК України 3 роки позбавлення волі. Згідно вимог ч. 1 ст. 70 КК України шляхом поглинання мени суворого покарання більш суворим, остаточно призначити покарання у виді 3 (трьох) років позбавлення волі. Відповідно до вимог ст.ст. 75, 104 КК України звільнити засудженого від відбування призначеного покарання з випробуванням, з іспитовим строком на 1 рік, якщо він протягом визначеного судом іспитового строку не вчинить нового злочину і виконає покладені на нього обов'язки. Згідно ст. 76 КК України засудженого зобов'язати періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації, повідомляти такий про зміну місця проживання, роботи чи навчання. Також на підставі п. 4 ч. 3 ст. 76 КК України зобов'язати засудженого виконувати заходи, передбачені пробаційною програмою «Зміна прокримінального мислення для неповнолітніх суб'єктів пробації»	1
визнати винним у пред'явленому обвинуваченні за ч. 1 ст. 185, ч. 2 ст. 185 КК України і призначити покарання: за ч. 1 ст. 185 КК України у виді 1 року позбавлення волі, за ч. 2 ст. 185 КК України у виді 2 років позбавлення волі. Відповідно до ч. 1 ст. 70 КК України, за сукупністю злочинів, шляхом поглинення мени суворого покарання більш суворим, остаточно призначити неповнолітньому покарання у виді 2 років позбавлення волі. На підставі ст.ст. 75, 104 КК України, неповнолітнього звільнити від відбування призначеного покарання з іспитовим строком на 2 роки	1

<i>визнати винним у пред'явленому обвинуваченні, передбаченому ч. 1 ст. 122 КК України, і призначити йому по даній нормі закону покарання з урахуванням положень статті 102 Кримінального кодексу України у виді позбавлення волі строком на 1 (один) рік. Відповідно до частини 1 статті 75 і статті 104 Кримінального кодексу України звільнити, від відбування покарання у виді позбавлення волі із встановленням іспитового строку на 1 рік та покладенням на нього обов'язків, передбачених частиною 1 та п. 2 ч. 3 ст. 76 КК України, а саме: періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації; повідомляти уповноважений орган із питань пробації про зміну місця проживання, роботи чи навчання; не виїжджати за межі України без погодження з уповноваженим органом з питань пробації</i>	1
<i>визнати винним у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 185 КК України і призначити покарання у виді 3 років позбавлення волі. На підставі ст.ст. 75, 104 КК України, звільнити від відбуття призначеного покарання з іспитовим строком на 2 роки. Відповідно до ст. 76 КК України, покласти на період іспитового строку, наступні обов'язки: періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації; повідомляти уповноважений орган з питань пробації про зміну місця проживання, роботи чи навчання</i>	1
<i>визнати винним за ч. 2 ст. 185 КК України та призначити йому покарання в виді 1 (одного) року позбавлення волі. На підставі ст. 75, 104 КК України звільнити неповнолітнього від подальшого відбування покарання з випробовуванням, встановивши йому іспитовий строк терміном 1 рік. На підставі ч. 1 ст.76 КК України, встановити йому наступні обмеження та зобов'язання: 1) періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації; 2) повідомляти уповноважений орган із питань пробації про зміну місця проживання, роботи чи навчання</i>	1

визнати винним у скоєнні злочинів, передбачених ч. 2 ст. 185 КК України і призначити йому покарання у виді 2 (двох) років позбавлення волі. Згідно зі ст. ст. 75, 104 КК України засудженого звільнити від відбування покарання з випробуванням на 1 (один) рік і 6 (шість) місяців. Відповідно до ч. 1, п. 4 ч. 3 ст. 76 КК України покласти на засудженого обов'язки: періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації та повідомляти уповноважений орган із питань пробації про зміну місця проживання, роботи чи навчання; виконувати заходи, передбачені пробаційною програмою «Зміна прокримінального мислення»	1
визнати винуватим у пред'явленому йому обвинуваченню за ч. 2 ст. 186 КК України і призначити покарання у виді позбавлення волі на строк 4 (чотири) роки. На підставі ст. 104, 75 КК України звільнити від відбування покарання з випробуванням, встановивши іспитовий строк 1 (один) рік. На підставі п. 1), 2) ч. 1, п. 4) ч. 3 ст. 76 КК України зобов'язати в період випробувального терміну періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації та повідомляти уповноважений орган з питань пробації щодо зміни місця проживання, роботи чи навчання, виконувати заходи, передбачені пробаційною програмою «Формування життєвих навичок»	2
визнати винуватим у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України та призначити покарання у вигляді 3 (три) років позбавлення волі. На підставі ст. ст. 75, 104 КК України звільнити від відбування покарання з випробуванням з іспитовим строком на 1 (один) рік. Відповідно до п.1, п.2 ч.1, п.2 ч.3 ст.76 КК України зобов'язати періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації; повідомляти уповноважений орган із питань пробації щодо зміни місця проживання, роботи чи навчання; не виїжджати за межі України без погодження з уповноваженим органом з питань пробації	1
неповнолітнього визнати винним у вчиненні кримінального правопорушення та призначити покарання за ч. 3 ст. 185 КК України – 3 (три) роки позбавлення волі. На підставі ст. ст. 75, 104 КК України звільнити від відбування покарання з випробуванням з іспитовим строком 1 (один) рік, якщо він протягом визначеного іспитового строку не вчинить нового кримінального правопорушення та виконає покладені на нього обов'язки. На підставі ч. 1 ст.76 КК України покласти виконання таких обов'язків: періодично з'являється для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації, повідомляти уповноважений орган із питань пробації про зміну місця проживання, роботи або навчання	4

визнати винуватою у пред'явленому їй обвинуваченню за ч. 3 ст. 185 КК України і призначити покарання у виді позбавлення волі на строк 3 (три) роки. На підставі ст. 104, 75 КК України звільнити від відбування покарання з випробуванням, встановивши іспитовий строк 2 (два) роки. На підставі п. 1), 2) ч. 1, п. 4) ч. 3 ст. 76 КК України зобов'язати в період випробувального терміну періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації та повідомляти уповноважений орган з питань пробації про зміну місця проживання, роботи чи навчання, виконувати заходи, передбачені пробаційною програмою «Зміна прокримінального мислення»	1
визнати винним неповнолітнього у вчиненні злочину передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України, і призначити йому покарання у виді 3 (трьох) років позбавлення волі. На підставі ст.ст.75,104КК України звільнити неповнолітнього від відбування покарання, якщо він протягом 1 року іспитового строку не вчинить нового злочину, поклавши на нього обов'язки, передбачені п.п. 1, 2 ч. 1, п.п. 2, 4 ч. 3 ст. 76 КК України. На підставі п. п. 1, 2 ч. 1, п.п. 2, 4 ч. 3 ст. 76 КК України зобов'язати особу: періодично з'являтися для реєстрації до органу з питань пробації; повідомляти уповноважений орган із питань пробації про зміну місця проживання, роботи, або навчання; не виїжджати за межі України без погодження з уповноваженим органом із питань пробації; виконувати заходи, передбачені пробаційною програмою «Зміна прокримінального мислення»	1
визнати винним по ч. 2 ст. 289 КК України і призначити йому покарання у виді 5 років позбавлення волі без конфіскації майна. Відповідно ст. 75, 104 КК України звільнити від відбування призначеного покарання з випробуванням із іспитовим строком на 1 рік. Згідно ч. 1 п. 1, 2 ст. 76 КК України покласти обов'язки на періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації; повідомляти уповноважений орган із питань пробації про зміну місця проживання, роботи або навчання. Відповідно до ч. 3 п. 4 ст. 76 КК України покласти додатковий обов'язок на виконувати заходи, передбачені пробаційною програмою	2

визнати винним за ч. 2 ст. 187 КК України і призначити покарання із застосуванням ст. 69 КК України у виді позбавлення волі строком на 5 років. Відповідно до ст.ст. 75, 104 КК України звільнити неповнолітнього від відбування призначеного покарання з випробуванням строком на 2 роки, поклавши на засудженого обов'язки відповідно до ч. 1 ст. 76 КК України: періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації; повідомляти уповноважений орган із питань пробації про зміну місця проживання, роботи або навчання	1
визнати винуватим у пред'явленому йому обвинуваченню за ч. 2 ст. 185, ч. 2 ст. 186 КК України і призначити покарання: за ч. 2 ст. 185 КК України у виді позбавлення волі на строк 2 (два) роки, за ч. 2 ст. 186 КК України у виді позбавлення волі на строк 4 (чотири) роки. Відповідно до ч. 1 ст. 70 КК України шляхом поглинення менш суворого покарання більш суворим остаточно призначити покарання у виді позбавлення волі на строк 4 (чотири) роки. На підставі ст. 75 КК України звільнити від відбування покарання з випробуванням, встановивши іспитовий строк один рік	1
визнати винним у пред'явленому обвинуваченні за ч. 2 ст. 185, ч. 3 ст. 185, ч. 3 ст. 15 ч. 3 ст. 185 КК України і призначити покарання за: ч. 2 ст. 185 КК України у виді 2 років позбавлення волі; ч. 3 ст. 185 КК України у виді 3 років 6 місяців позбавлення волі; ч. 3 ст. 15 ч. 3 ст. 185 КК України у виді 3 років позбавлення волі. Відповідно до ч. 1 ст. 70 КК України, за сукупністю злочинів, шляхом поглинення менш суворого покарання більш суворим, призначити неповнолітньому покарання у виді 3 років 6 місяців позбавлення волі. На підставі ст. ст. 75, 104 КК України, неповнолітнього звільнити від відбуття призначеного покарання з іспитовим строком на 2 (два) роки. Відповідно до ст.76 КК України, покласти на неповнолітнього, на період іспитового строку, наступні обов'язки: періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації; повідомляти уповноважений орган із питань пробації про зміну місця проживання, роботи чи навчання	1

визнати винним за ч. 2 ст. 15 ч. 2 ст. 185, ч. 2 ст. 185 КК України і призначити покарання: за ч. 2 ст. 15 ч. 2 ст. 185 КК України у виді позбавлення волі строком на 3 роки; за ч. 2 ст. 185 КК України у виді позбавлення волі строком на 4 (чотири) роки; На підставі ч. 1 ст. 70 КК України за сукупністю злочинів, шляхом поглинення менш суворого покарання більш суворим, остаточно призначити покарання у виді позбавлення волі строком на 4 (чотири) роки. На підставі ч. 4 ст. 70 КК України шляхом поглинання менш суворого покарання, призначеного за вироком Ленінського районного суду м. Кіровограда від 25.06.2018 року, більш суворим покаранням, призначеним даним вироком, остаточно призначити покарання у виді 4 років позбавлення волі, із застосуванням ст. 75, 104 КК України звільнити неповнолітнього від відбування призначеного покарання з випробуванням строком на 2 роки, поклавши на засудженого обов'язки відповідно до ч. 1 ст. 76 КК України: періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації; повідомляти уповноважений орган з питань пробації про зміну місця проживання, роботи або навчання. Контроль за поведінкою неповнолітнього покласти на уповноважений орган з питань пробації за місцем його проживання.	2
визнати винуватим у вчиненні злочинів, передбачених ч. 3 ст. 301 КК України, ч. 4 ст. 301 КК України (в редакції від 30 грудня 2020 року) та ч. 5 ст. 301 КК України (в редакції від 30 грудня 2020 року) і призначити йому покарання: за ч. 3 ст. 301 КК України у виді 3 років 6 місяців позбавлення волі; за ч. 4 ст. 301 КК України (в редакції від 30 грудня 2020 року) у виді 5 років позбавлення волі; за ч. 5 ст. 301 КК України (в редакції від 30 грудня 2020 року) із застосуванням ст. 69 КК України у виді 4 років 6 місяців позбавлення волі. На підставі ч. 1 ст. 70 КК України за сукупністю злочинів, шляхом поглинення менш суворого покарання більш суворим покаранням, остаточно призначити покарання у виді 5 років позбавлення волі. На підставі статей 104,75 КК України звільнити від відбування призначеного покарання з іспитовим строком терміном на 2 роки. Відповідно до ст. 76 КК України покласти наступні обов'язки: повідомляти уповноважений орган з питань пробації про зміну місця проживання, роботи або навчання; періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації; не виїжджати за межі України без погодження з уповноваженим органом з питань пробації	1

<i>примусовий захід виховного характеру у вигляді передачі неповнолітнього під нагляд матері, батька чи опікуна – 34 (29,8 %)</i>	
<i>визнати винним за пред'явленим йому обвинуваченням в скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 122 КК України і на підставі ст. 105 КК України неповнолітнього обвинуваченого від покарання звільнити та застосувати до нього примусовий захід виховного характеру у вигляді передачі неповнолітнього під нагляд матері строком на 1 рік</i>	<i>1</i>
<i>визнати винним у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 289 КК України. На підставі ч. 1 ст. 105 КК України звільнити від покарання із застосуванням примусового заходу виховного характеру у виді передачі під нагляд матері тривалістю до досягнення повноліття</i>	<i>1</i>
<i>Визнати винуватим у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ст. 289 ч. 1 КК України. На підставі ч. 1 ст. 105 КК України звільнити від покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру тривалістю до досягнення ним повноліття у виді: 1) передачі його під нагляд піклувальника за її згодою; 2) обмеження дозвілля і встановлення особливих вимог до поведінки неповнолітнього, а саме заборонити відвідувати у нічний час з 22 години 00 хвилин до 06 години 00 хвилин розважальні заклади</i>	<i>1</i>
<i>визнати винуватим у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 185 КК України та на підставі ч. 1 ст. 105 КК України звільнити від покарання без визначення його виду і розміру. На підставі п. 3 ч. 2 ст. 105 КК України застосувати примусові заходи виховного характеру у виді передачі неповнолітнього під нагляд матері, яка проживає разом із неповнолітнім обвинуваченим, строком на один рік</i>	<i>3</i>
<i>визнати винним у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 статті 185 КК України. Звільнити неповнолітнього на підставі ч. 1 ст. 105 КК України від покарання без визначення його виду і розміру із застосуванням примусових заходів виховного характеру у виді передачі його під нагляд матері, строком на 1 рік</i>	<i>5</i>
<i>визнати винним у вчиненні злочинів, передбачених ст.ст. 185 ч. 1 та 185 ч. 2 КК України та на підставі ч. 1 ст. 105 КК України звільнити від покарання без визначення його виду і розміру. На підставі п. 3 ч. 2 ст. 105 КК України застосувати до неповнолітнього примусові заходи виховного характеру, передавши його під нагляд матері, строком на 1 рік</i>	<i>2</i>

Продовження таблиці 16.

визнати винуватим у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 185 КК України та на підставі ч. 1 ст. 105 КК України звільнити від покарання без визначення його виду і розміру. На підставі п. 3 ч. 2 ст. 105 КК України застосувати до примусові заходи виховного характеру у виді передачі неповнолітнього під нагляд матері, яка проживає разом із неповнолітнім обвинуваченим, строком до досягнення повноліття	1
визнати винним у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 186 КК України. На підставі ч. 1 ст. 105 КК України звільнити від покарання із застосуванням примусового заходу виховного характеру у виді передачі під нагляд матері тривалістю 1 (один) рік, але не більше ніж до досягнення ним повноліття	1
визнати винуватим у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 125 КК України. На підставі п. 3 ч. 2 ст. 105 КК України звільнити неповнолітнього від кримінального покарання із застосуванням відносно нього примусових заходів виховного характеру у виді передачі під нагляд матері строком на 1 (один) рік	1
визнати винним у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 186 КК України. На підставі ч. 1 ст. 105 КК України звільнити від покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру у виді застереження та передачі під нагляд матері тривалістю 1 (один) рік	1
визнати винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 246 КК України. На підставі ч. 1 ст. 105 КК України звільнити від покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру у виді застереження та передачі під нагляд матері тривалістю до повноліття особи	1
неповнолітнього визнати винуватим у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 185 КК України, та на підставі ч. 1 ст. 105 КК України звільнити від покарання за ч. 1 ст. 185 КК України без визначення його виду та розміру, застосувавши до неповнолітнього примусовий захід виховного характеру, передбачений п. 3 ч. 2 ст. 105 КК України, у виді передачі його під нагляд батька/матері, до досягнення ним повноліття	3

визнати винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 185 КК України та на підставі ч. 1 ст. 105 КК України звільнити його від покарання без визначення його виду і розміру. На підставі п.п. 1, 3 ч. 2 ст. 105 КК України застосувати до неповнолітнього примусові заходи виховного характеру у виді застереження та передачі під нагляд батькові вихователю, до досягнення ним повноліття	2
визнати винуватим у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 185 КК України. На підставі п.3ч.2ст.105КК України звільнити неповнолітнього від кримінального покарання із застосуванням відносно нього примусових заходів виховного характеру у виді передачі під нагляд батьку строком на 1 (один) рік, але не довше, ніж до досягнення особою повноліття	2
визнати винуватою у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1ст. 185 КК України. На підставі ч. 1, п. 3 ч. 2 , ч. 3ст. 105 КК України звільнити неповнолітню від покарання і застосувати примусовий захід виховного характеру у виді передачі неповнолітньої під нагляд матері, строком на один рік за її згодою	2
визнати винуватою у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 185 КК України. На підставі ч. 1, п. 3 ч. 2, ч. 3ст. 105 КК України звільнити неповнолітню від покарання і застосувати примусовий захід виховного характеру у виді передачі неповнолітню під нагляд матері (батька), терміном 1 рік за її згодою	3
визнати винним у вчиненні кримінального правопорушення (кримінального проступку), передбаченого ч. 1 ст. 296 КК України. На підставі ч. 1 ст. 105 КК України, звільнити неповнолітнього від покарання, без визначення його виду і розміру, із застосування примусових заходів виховного характеру у виді передачі під нагляд його батьку до досягнення неповнолітнім обвинуваченим повноліття	2
визнати винуватим у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 5 ст. 27 ч. 1 ст. 358, ч. 4 ст. 358 КК України. На підставі ч. 1 ст. 105 КК України, звільнити неповнолітнього обвинуваченого від покарання, без визначення його виду і розміру, із застосуванням примусових заходів виховного характеру, передбачених п. 3 ч. 2 ст. 105 КК України, у виді передачі його під нагляд матері	1

Продовження таблиці 16.

<i>визнати винуватою у вчиненні кримінального проступку, передбаченого ч. 1 ст. 185 КК України. На підставі ч. 1 ст. 105 КК України звільнити неповнолітню, від покарання, застосувавши до неї примусовий захід виховного характеру, передбачений п. 5 ч. 2 ст. 105 КК України, у виді направлення до спеціальної навчально-виховної установи для дітей і підлітків, а саме, професійного училища соціальної реабілітації до її виправлення на строк 2 роки, але з урахуванням необхідності завершення учнем професійної підготовки в училищі</i>	1
<i>позбавлення волі з застосуванням примусових заходів виховного характеру у вигляді передачі під нагляд матері – 2 (1,8 %)</i>	
<i>визнати винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 289 КК України та призначити покарання у вигляді 3 років позбавлення волі. На підставі ст.105 КК України звільнити неповнолітнього від відбування призначеного покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру у вигляді передачі під нагляд матері строком на один рік</i>	2
<i>Громадські роботи – 7 (6,1 %)</i>	
<i>визнати винуватим у вчиненні злочинів, передбачених ч. 1 ст. 289 і ч. 2 ст. 289 КК України і призначити йому покарання: за ч. 1 ст. 289 КК України із застосуванням ст. 69 КК України у виді 30 годин громадських робіт; за ч. 2 ст. 289 КК України із застосуванням ст. 69 КК України у виді 120 годин громадських робіт. На підставі ч. 1 ст. 70 КК України за сукупністю злочинів, шляхом поглинення менш суворого покарання більш суворим покаранням, остаточно призначити покарання у виді 120 годин громадських робіт</i>	1
<i>визнати винним у скоєнні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 186 КК України, та призначити покарання у виді 120 годин громадських робіт</i>	2
<i>визнати винуватою у пред'явленому їй обвинуваченні за ч. 1 ст. 185 КК України і призначити покарання у виді громадських робіт на строк 80 (вісімдесят) годин</i>	2
<i>визнати винуватим у пред'явленому йому обвинуваченню за ч. 2 ст. 15 ч. 1 ст. 185 КК України і призначити покарання у виді громадських робіт на строк 80 (вісімдесят) годин</i>	1
<i>визнати винуватим у пред'явленому йому обвинуваченні за ч. 1 ст. 125 КК України і призначити покарання у виді громадських робіт на строк 20 (двадцять) годин.</i>	1

<i>Позбавлення волі – 3 (2,6 %)</i>	
<i>визнати винним неповнолітнього у вчиненні кримінальних правопорушень (злочинів), передбачених ч. 1 ст. 115, ч. 2 ст. 15, п.п. 1, 13 ч. 2 ст. 115 КК України і призначити йому покарання: за ч. 1 ст. 115 КК України у виді позбавлення волі на строк 14 (чотирнадцять) років; за ч. 2 ст. 15, п.п. 1, 13 ч. 2 ст. 115 КК України у виді позбавлення волі на строк 10 (десять) років. На підставі ч. 1 ст. 70 КК України, за сукупністю кримінальних правопорушень, шляхом поглинення менш суворого покарання більш суворим, остаточно неповнолітньому до відбуття визначити покарання у виді позбавлення волі на строк 14 років</i>	<i>1</i>
<i>визнати винуватим у вчиненні кримінальних правопорушень (злочинів), передбачених ч. 2 ст. 127, ч. 2 ст. 146 КК України і на підставі санкції цих статей призначити йому покарання у вигляді: – за ч. 2 ст. 146 КК України – 3 (три) роки позбавлення волі; – за ч. 2 ст. 127 КК України 5 (п'ять) років позбавлення волі; Відповідно до ст. 70 КК України призначити покарання за сукупністю злочинів шляхом поглинення менш суворого покарання більш суворим, остаточно призначивши йому покарання у вигляді 5 (п'яти) років позбавлення волі</i>	<i>1</i>
<i>визнати винним у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України, та призначити покарання: 3 (три) роки позбавлення волі. На підставі ст. 71 КК України за сукупністю вироків, шляхом часткового приєднання покарання за даним вироком суду до невідбутої частини покарання за вироком Апеляційного суду Чернівецької області від 07 грудня 2017 року, остаточно визначити покарання до відбування у вигляді: 3 (трьох) років 1 (одного) місяця позбавлення волі</i>	<i>1</i>
<i>позбавлення волі та звільнення на підставі Закону України «Про амністію у 2016 році» – 1 (0,9 %)</i>	
<i>визнати винуватим у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 122 КК України, та призначити покарання у виді одного року позбавлення волі. На підставі п. «а» ст. 1 Закону України «Про амністію у 2016 році» від 22.12.2016 року звільнити обвинуваченого від відбування призначеного судом покарання у виді одного року позбавлення волі</i>	<i>1</i>

<i>Штраф – 3 (2,6 %)</i>	
<i>визнати винним у пред'явленому обвинуваченні за ч. 1 ст. 296 КК України і призначити покарання у виді штрафу у розмірі 1000 (одна тисяча) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що становить 17000 сімнадцять тисяч) грн. 00 коп.</i>	<i>1</i>
<i>визнати винною у пред'явленому їй обвинуваченні, передбаченому частиною 1 статті 125 Кримінального кодексу України, і призначити їй за цією нормою закону покарання з урахуванням положень статті 99 Кримінального кодексу України у виді штрафу у розмірі 30 (тридцяти) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що становить 510 (п'ятсот десять) гривень 00 копійок</i>	<i>1</i>
<i>визнати винною у вчиненні кримінального правопорушення-злочину, передбаченого ч. 1, ч. 2 ст. 190 КК України та призначити покарання:</i> <i>– за частиною 1 статті 190 КК України із застосуванням ч. 1 ст. 69 КК України у вигляді штрафу в розмірі 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що становить 8500 (вісім тисяч п'ятсот) гривень;</i> <i>– за частиною 2 статті 190 КК України із застосуванням ч. 1 ст. 69 КК України у вигляді штрафу в розмірі 700 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що становить 11900 (одинадцять тисяч дев'ятсот) гривень. На підставі ч. 1 ст. 70 КК України за сукупністю злочинів шляхом поглинення менш суворого покарання більш суворим призначити остаточне покарання у вигляді штрафу в розмірі 700 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що становить 11900 (одинадцять тисяч дев'ятсот) гривень</i>	<i>1</i>
<i>Арешт з іспитовим строком – 5 (4,3 %)</i>	
<i>визнати винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 185 КК України та призначити йому покарання у виді 3 місяців арешту. Застосувати до вимоги ст.ст. 75, 104 КК України і звільнити його від відбування призначеного покарання з випробуванням, встановивши іспитовий строк один рік. Відповідно до п. 1, 2 ч. 1 ст. 76 КК України покласти на обов'язки: періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації; повідомляти уповноважений орган з питань пробації про зміну місця проживання, роботи або навчання</i>	<i>2</i>

визнати винуватим у пред'явленому йому обвинуваченню за ч. 1 ст. 286 КК України і призначити покарання у виді арешту на строк 30 (тридцять) діб без позбавлення права керувати транспортними засобами. На підставі ст. 75, 104 КК України звільнити від відбування покарання з випробуванням, встановивши іспитовий строк 1 рік. Відповідно до п. 1), 2) ч. 1, п. 4) ч. 3 ст. 76 КК України зобов'язати в період випробувального терміну періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації та повідомляти уповноважений орган з питань пробації про зміну місця проживання, роботи або навчання, виконувати заходи, передбачені пробаційною програмою «Зміна прокримінального мислення»	2
визнати винуватою у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 15, ч. 1 ст. 185 КК України, та призначити їй покарання за указаною частиною указаної статті два місяці арешту. На підставі ст. 75, ст. 104 КК України звільнити від відбування призначеного покарання, з випробуванням строком на один рік. Відповідно до ч.1 ст.76КК України строком на 1 /один/ рік покласти на наступні обов'язки: 1) періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації; 2) повідомляти уповноважений орган із питань пробації про зміну місця проживання, роботи або навчання. На підставі ч. 3 ст.76 КК України строком на 1 рік покласти на обвинувачену наступні обов'язки: 2) не виїжджати за межі України без погодження з уповноваженим органом з питань пробації; 4) виконувати заходи, передбачені пробаційною програмою	1
Усього	114

Судом ухвалено покарання за вчинені правопорушення неповнолітніми. Тож, відповідно до чинного законодавства найбільша кількість покарань у виді позбавлення волі з випробуванням (з іспитовим строком) – 35,1 %, примусовий захід виховного характеру у вигляді передачі неповнолітнього під нагляд матері, батька чи опікуна – 29,8 %, менше – застереження – 15 % та громадські роботи – 6,1 %. У 4,3 % вироків покарання у виді арешту з іспитовим строком, по 2,6 % покарання у виді штрафу та найсуворішим покаранням позбавлення волі. Покарання у виді позбавлення волі з застосуванням примусових заходів виховного характеру у вигляді передачі під нагляд матері та застереження з передачею під нагляд матері, батька, опікуна – по 1,8 %, позбавлення волі та звільнення на підставі Закону України «Про

амністію у 2016 році» – 0,9 % випадків. (див. табл. 16)

Також, слід зазначити, що покарання у виді позбавлення волі з випробуванням (з іспитовим строком) також передбачає, що на період іспитового строку на неповнолітнього накладаються наступні обов'язки: періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації; повідомляти уповноважений орган з питань пробації про зміну місця проживання, роботи або навчання, з них у 4,3 % покарань покладена на неповнолітніх необхідність виконувати заходи, передбачені пробаційною програмою «Зміна прокримінального мислення для неповнолітніх суб'єктів пробації» та 1,8 % виконувати заходи, передбачені пробаційною програмою «Формування життєвих навичок».

ВИСНОВКИ

Вивчаючи тему дитячих правопорушень, що підлягають кримінальній відповідальності, було проаналізовано вироків з Єдиного реєстру судових рішень за період 2018-2023 років. Найбільше проаналізовано за період 2019-2021 років: 21%, 24 % та 25 % відповідно, найменше проаналізованих вироків за 2018 рік – 5 %, майже порівну за останні два роки: за 2022 рік – 13 % та за 9 місяців 2023 року – 12 %.

Кримінальні правопорушення, скоєні неповнолітніми виявлені майже у всіх областях України. Найбільше виявлено у Дніпропетровській області – 22 %, Кіровоградській – 13 %, Рівненській – 8 %, Чернівецькій – 7 %, Донецькій та Одеській – по 6 %.

За скоєні кримінальні правопорушення, неповнолітні обвинувачуються за такими статтями Кримінального кодексу України: найчастіше неповнолітні були обвинувачені у скоєнні правопорушень, передбачених ст. 185 КК України – 73 % (крадіжка), особливо за ч. 1 ст. 185 КК України – 21,1 %, за ч. 2 ст. 185 КК України – 18,4 % та за ч. 3 ст. 185 КК України – 11,4 %. Менше неповнолітніх було обвинувачено за ст. 186 КК України – 11,4% (грабіж) – найбільше за ч. 1 ст. 186 КК України – 7 %, за ст. 289 КК України (незаконне заволодіння транспортним засобом) – 5,3 %, за ч. 1 ст.122 КК України (умисне середньої тяжкості ушкодження) – 3,5 % та ст. 296 КК України (хуліганство) – 2,6 %. Отже, відповідно до обвинувачень, неповнолітні найчастіше скоюють такі злочини як крадіжки, грабіж, нанесення середньої тяжкості тілесних ушкоджень та хуліганство.

Потрібно зазначити/наголошуємо/підкреслюємо, що статей КК України більше, чим проаналізованих вироків (більше 100), оскільки в деяких вироків обвинувачених неповнолітніх було більше одного (скоювали правопорушення у змові).

Переважає більшість неповнолітніх правопорушників – особи чоловічої статі – 78 %, осіб жіночої статі – 22 %.

Щодо інформації про місце навчання та освіти неповнолітніх правопорушників відомо, що переважна більшість їх навчається: є здобувачами шкіл, ліцеїв та гімназій – 45,6 %, переважають учні ліцеїв та загальноосвітніх шкіл: 18,4 % та 17,5 відповідно (з яких найбільше учнів 9 та 10 класів: 13 % та 8,8 % відповідно); здобувачами освіти в університеті, професійно-технічних училищах, центрах професійно-технічної освіти та коледжах – 36,8 %. Ніде не навчаються 2,6 % правопорушників, а про місце навчання 15 % неповнолітніх у вироків інформації не було/була відсутньою.

Лише стосовно 47 % неповнолітніх правопорушників відома інформація щодо їх освіти: так 39,5 % мають базову середню освіту, 8,8 % – повну загальну середню освіту; незакінчену повну загальну середню освіту та початкову освіту – по 1,8%, неповну спеціально-середню освіту мають та не має освіти по 0,9%.

Також відомо, що 5,3 % дітей-правопорушників осіб виявились вже раніше судимими. Одна особа вже працює (працює оператором ЧПО «Євротренд») та ще одна має на утриманні малолітню дитину, отримуючи соціальні виплати на утримання дитини.

Особисте збагачення за рахунок чужого майна виявилось основним мотивом скоєння більшості злочинів неповнолітніми: викрадення чужого майна з мотиву особистого збагачення – 65 % правопорушників, відкрите викрадення чужого майна з корисливих мотивів – 11 %, на ґрунті раптово виниклих особистих неприязних відносин – 7,9 %, переслідуючи умисел направлений на незаконне заволодіння транспортним засобом – 7 %, з мотивів явної неповаги до суспільства, грубо порушуючи громадський порядок та ігноруючи встановлені у суспільстві загальноприйняті правила поведінки і норми моралі – 2,6 %.

Наслідками скоєння кримінальних правопорушень неповнолітніми є викрадення значної кількості побутових речей (телефони, інструменти, одяг, декоративна косметика, різноманітні металеві предмети, електронні пристрої), продуктів харчування (солодощі, м'ясні та ковбасні вироби, кава, чай, крупи, молочні продукти, бакалія та ін.) у загальному об'ємі 189 кг та 3626 одиниць товару, транспорту (13 одиниць) та грошових коштів на загальну суму 38528 гривень, 501 американський долар та 50 євро. Також серед наслідків протиправних дій неповнолітніми було нанесено тілесні ушкодження потерпілим. Таким чином, неповнолітні правопорушники завдали матеріальної шкоди 85 % потерпілим, тілесні ушкодження отримали 14 % потерпілих та в 1 % випадків настала смерть потерпілої.

Лише 7 % неповнолітніх були у стані алкогольного сп'яніння, коли здійснювали злочини. Це свідчить/є ознакою того, що неповнолітні в момент скоєння злочинів тверезо оцінювали свої наміри, дії та подальші наслідки. Переважна більшість фізичних осіб – 69 % (серед яких 11 % малолітні особи та 4 % – неповнолітні особи) є потерпілими від правопорушень неповнолітніх; також 24 % – ТОВ, ПАТ, ВП, ФОП та 7 % – держава, суспільство.

Домогосподарство, будинок, квартира були основним місцем скоєння злочинів неповнолітніми дітьми – 42 %, менше торговий центр, магазин – 24 %, вулиця, дорога – 15 %, заклади освіти (школа, центр

творчості, спортивна школа – 7 %. У вироках міститься характеристика міститься про 86 % правопорушників. Переважно це позитивна характеристика – 41,2 % осіб (за місцем проживання та навчання правопорушник позитивно характеризується), посередня характеристика у 14,0 % осіб, 7,9 % неповнолітніх за місцем проживання характеризуються позитивно, а за місцем навчання – негативно або ж задовільно. Незадовільну характеристику, складні побутові умови та життєві обставини мають 4,4 % правопорушників. Задовільну характеристику мають 4,4 % неповнолітніх, а задовільну характеристику, але складні побутові умови наявна у 2,6 % дітей, що скоїли правопорушення. 7,9 % дітей за місцем проживання характеризується позитивно, за місцем навчання негативно або задовільно. Таким чином, діти-правопорушники переважно мають позитивну характеристику як за місцем проживання так і навчання, не перебувають на обліку у лікаря-нарколога та лікаря-психіатра.

Щире каяття, активне сприяння розкриттю злочину, вчинення злочину неповнолітнім є найчастішими обставинами, що пом'якшують покарання, також щире каяття та вчинення кримінального правопорушення неповнолітнім; щире каяття, активне сприяння розкриттю кримінального правопорушення, вчинення кримінального правопорушення неповнолітнім та добровільне відшкодування завданого збитку; щире каяття, активне сприяння розкриттю злочинів, добровільне повне відшкодування шкоди та вчинення злочинів в неповнолітньому віці та визнання своєї вини, щире каяття в скоєному, активне сприяння розкриттю злочину, вчинення злочину неповнолітнім.

Обставини, що обтяжують покарання – це вчинення злочину в стані алкогольного сп'яніння 7 %, вчинення злочину щодо особи похилого віку – 1,8 % та по 1 % вчинення злочину особою повторно та рецидив злочинів, вчинення злочину щодо особи похилого віку, вчинення злочину з використанням малолітнього та вчинення кримінального правопорушення щодо особи з інвалідністю. У переважній більшості випадків судом не встановлено обставин, що обтяжують покарання.

Відповідно до чинного законодавства, судом ухвалено покарання за вчинені правопорушення неповнолітніми: найбільше покарань у виді позбавлення волі з випробуванням (з іспитовим строком) – 35,1 %, примусовий захід виховного характеру у вигляді передачі неповнолітнього під нагляд матері, батька чи опікуна – 29,8 %, менше – застереження та громадські роботи.

Покарання у вигляді позбавлення волі з випробуванням (з іспитовим строком) також передбачає, що на період іспитового

строку на неповнолітнього накладаються наступні обов'язки: періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації; повідомляти уповноважений орган з питань пробації про зміну місця проживання, роботи або навчання, з них у 4,3 % покарань покладена на неповнолітніх необхідність виконувати заходи, передбачені пробаційною програмою «Зміна прокримінального мислення для неповнолітніх суб'єктів пробації» та 1,8 % виконувати заходи, передбачені пробаційною програмою «Формування життєвих навичок».

Таким чином, проаналізувавши вироки з Єдиного реєстру судових рішень щодо кримінальних правопорушень, вчинених дітьми, прийшли до висновку, що більшість неповнолітніх скоїли такі правопорушення, як крадіжка, грабіж, незаконне заволодіння транспортним засобом, умисне середньої тяжкості ушкодження та хуліганство. Зокрема/до того ж, більшість дітей скоїли правопорушення вперше, навчаються в закладах освіти, мають позитивну характеристику.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

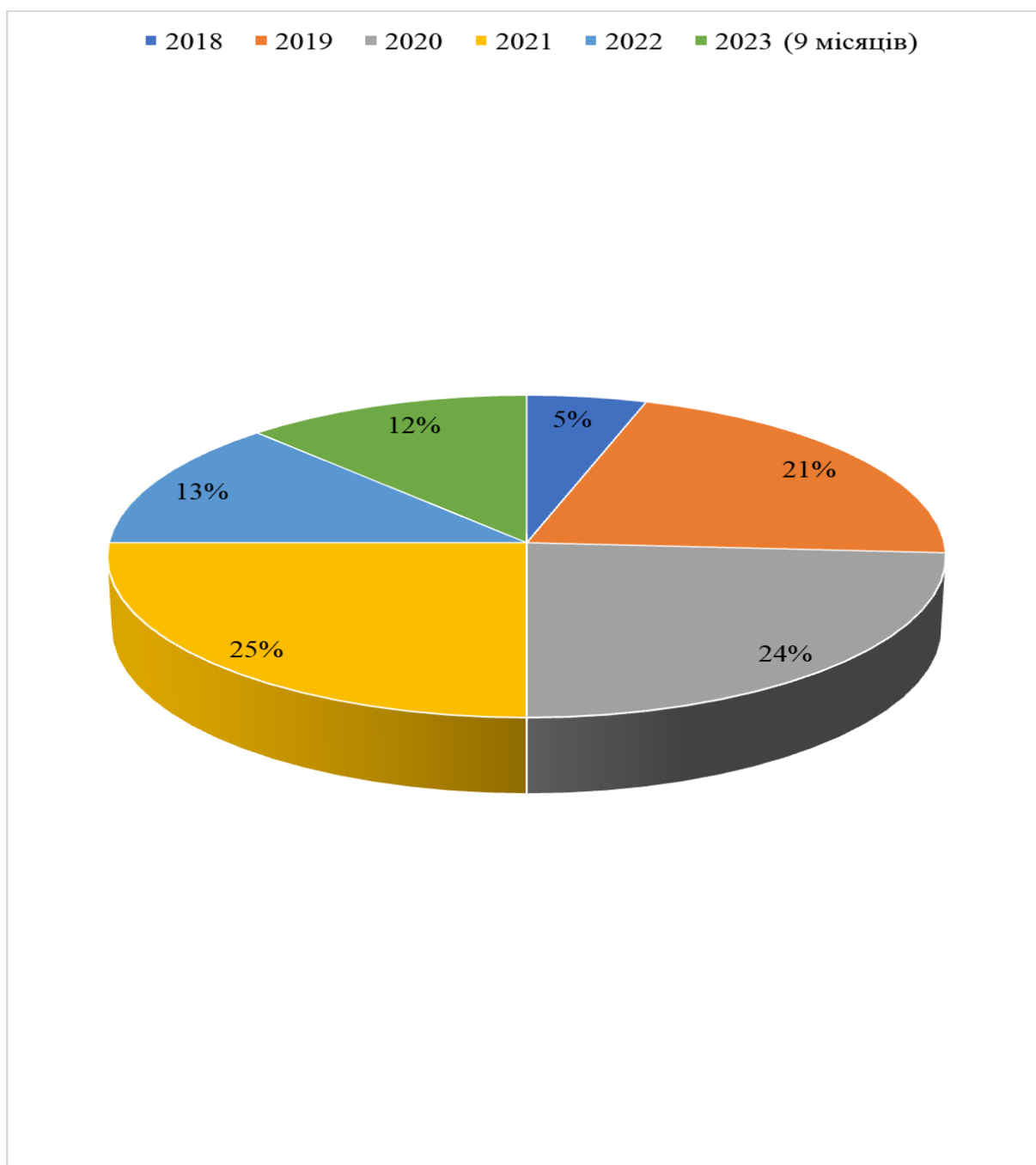

Рис. 1. Розподіл виробів за роками, %.

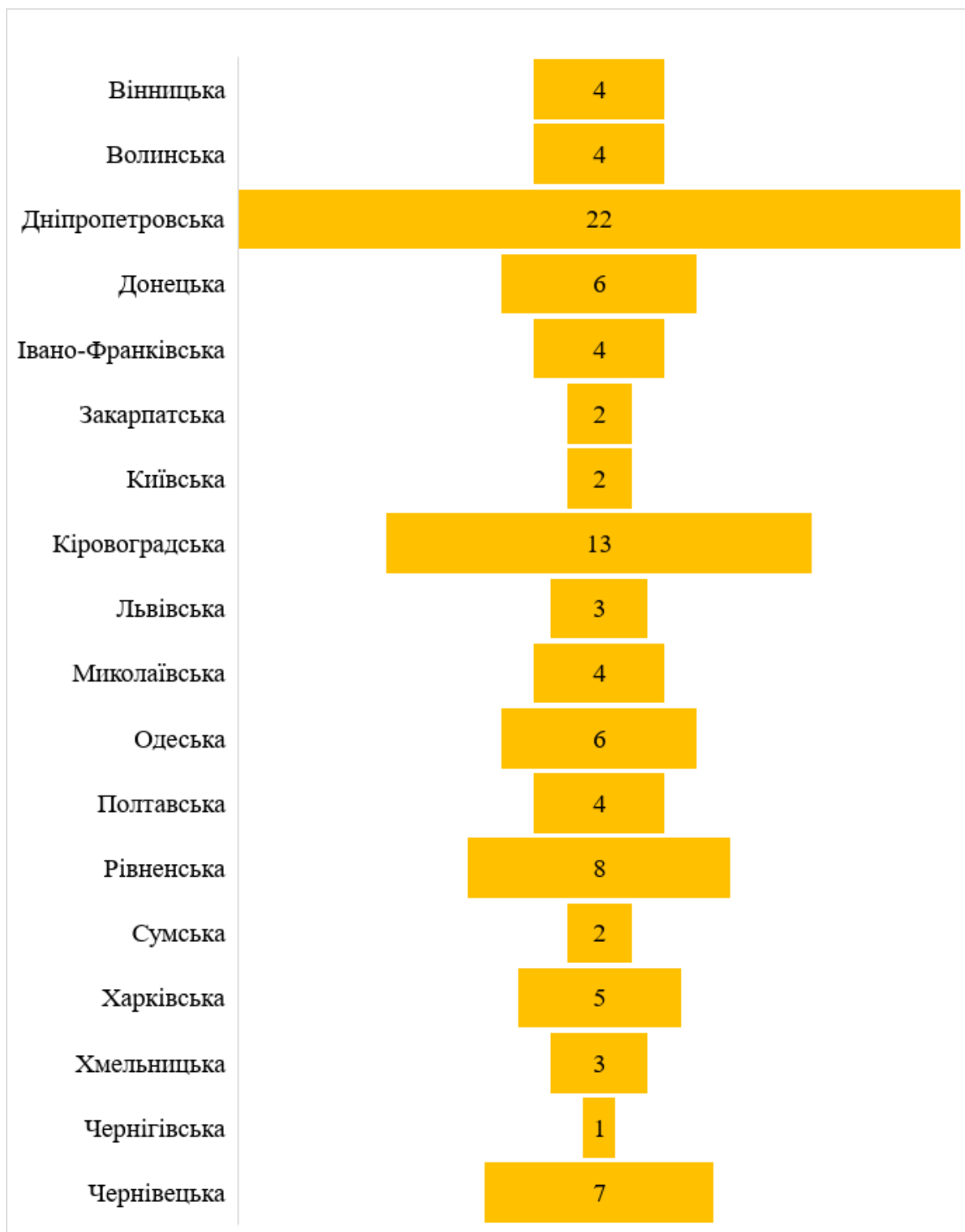

Рис.2. Географічна характеристика контенту, %.

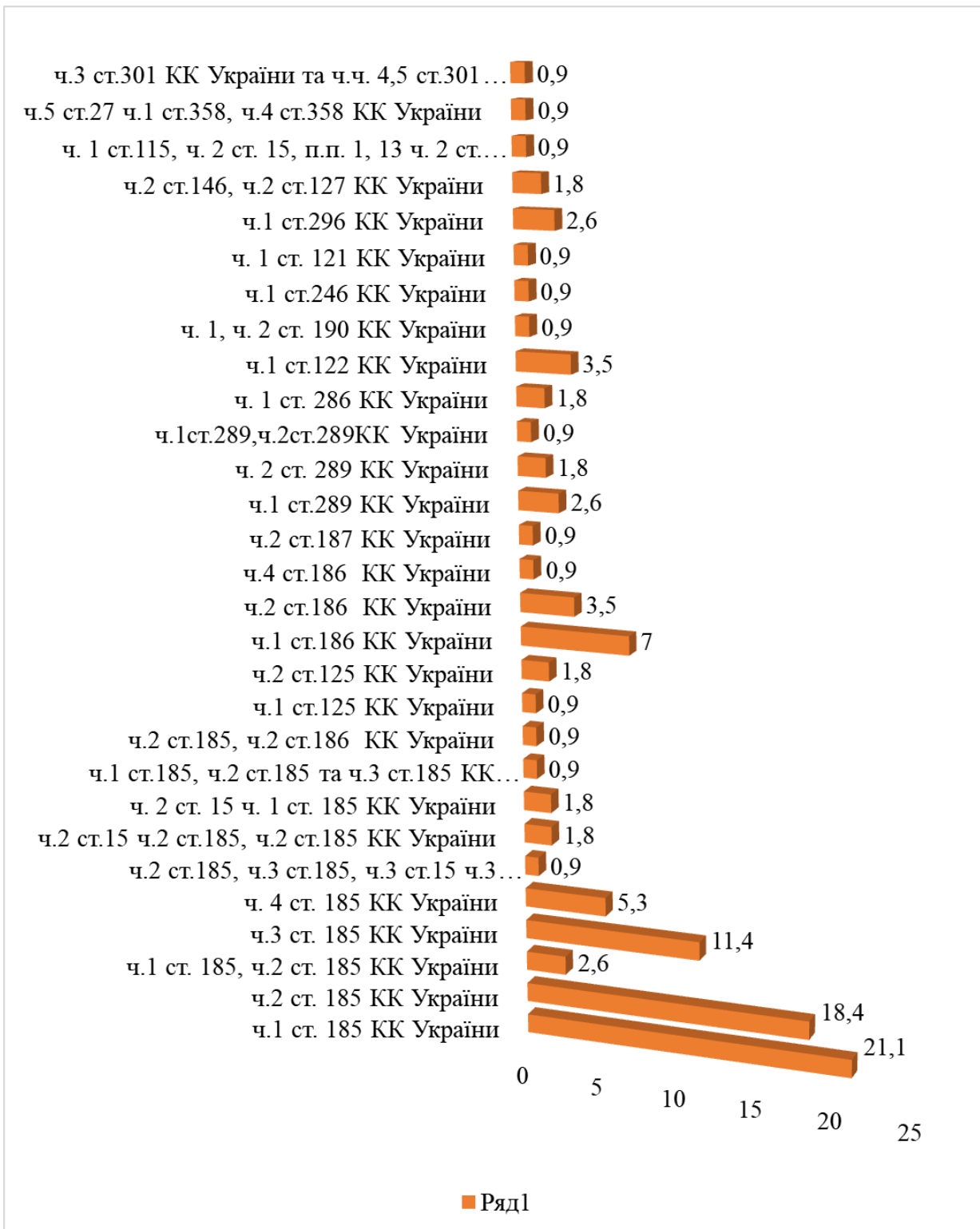

Рис. 3. Статті КК України, якими передбачено кримінальну відповідальність за вчинені правопорушення, %.

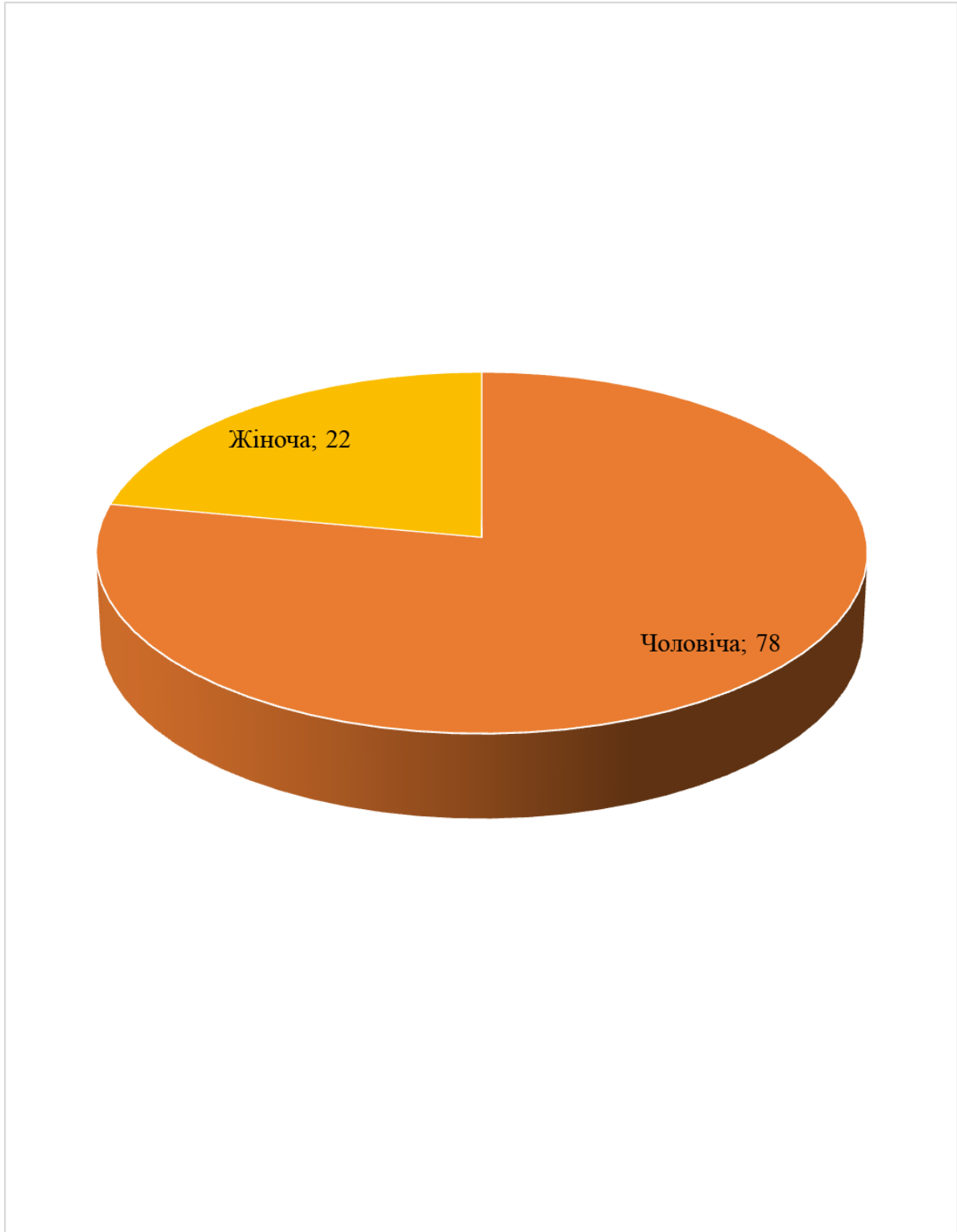

Рис. 4. Стать дітей, які скоїли правопорушення, %.

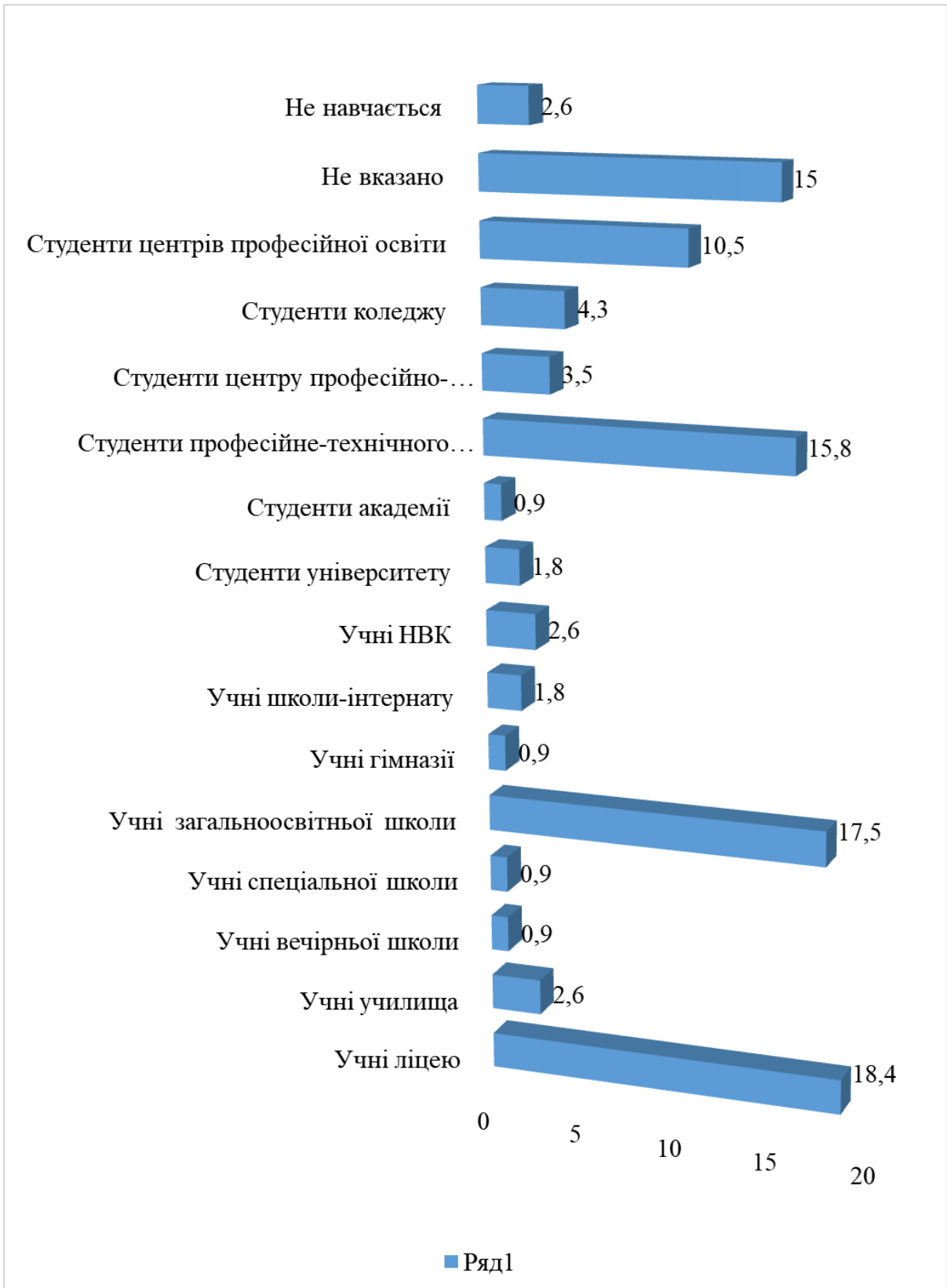

Рис. 5. Розподіл правопорушників залежно від місця навчання, %.

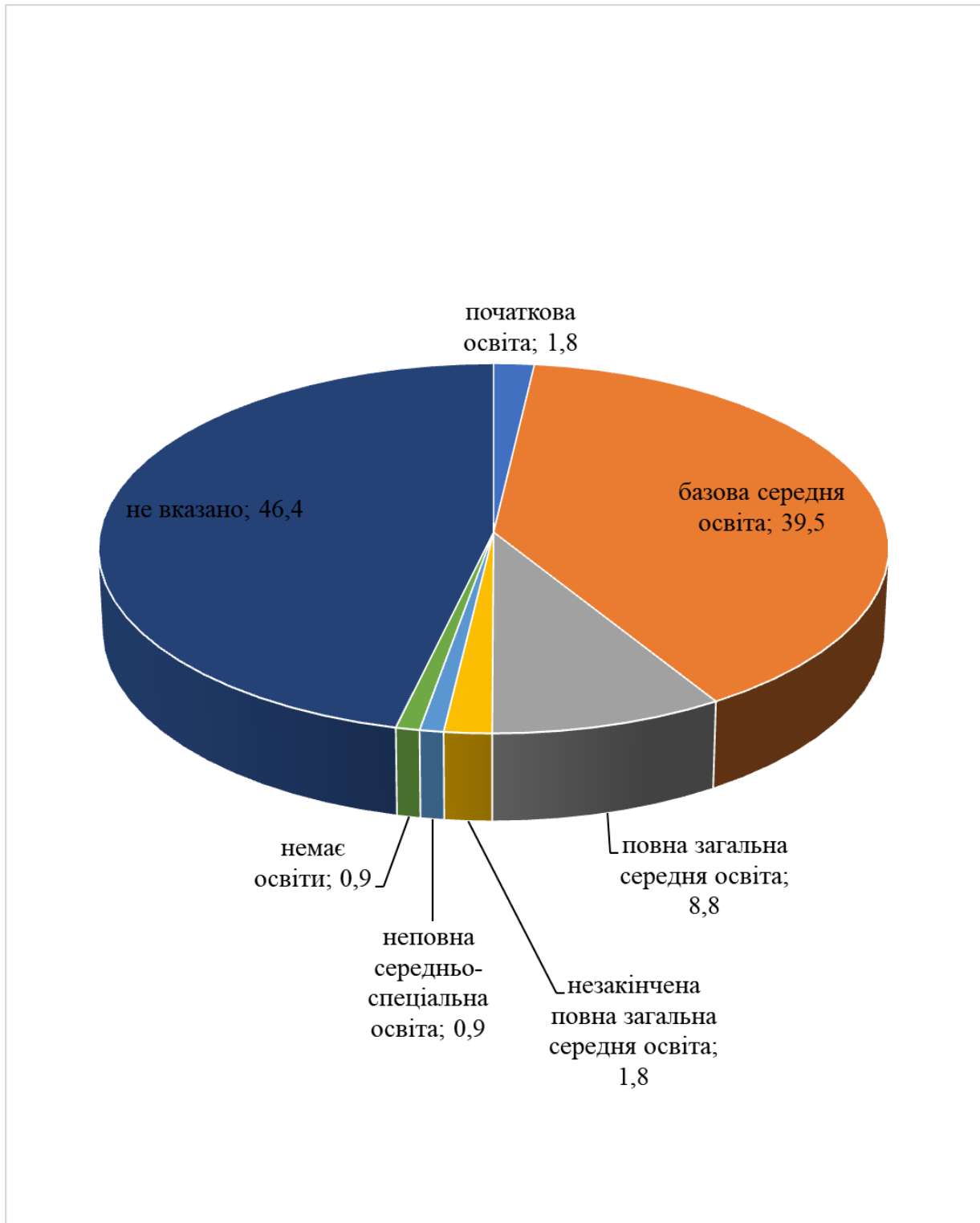

Рис.6. Розподіл правопорушників залежно від уже наявної освіти, %.

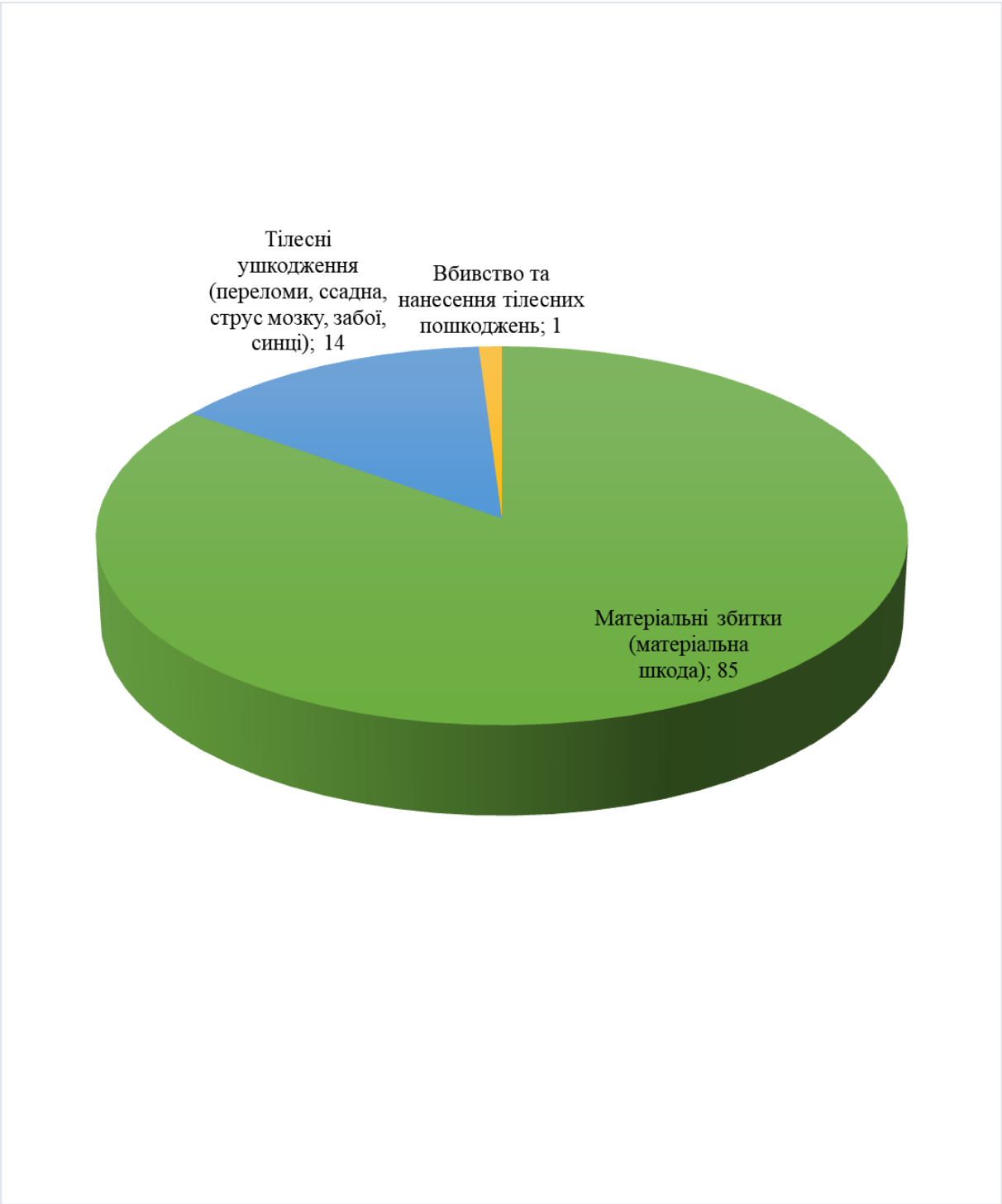

Рис. 7. Шкода, заподіяна потерпілим, %.

Потерпілі

■ ТОВ, ПАТ, ВП, ФОП ■ Держава, суспільство ■ Фізичні особи

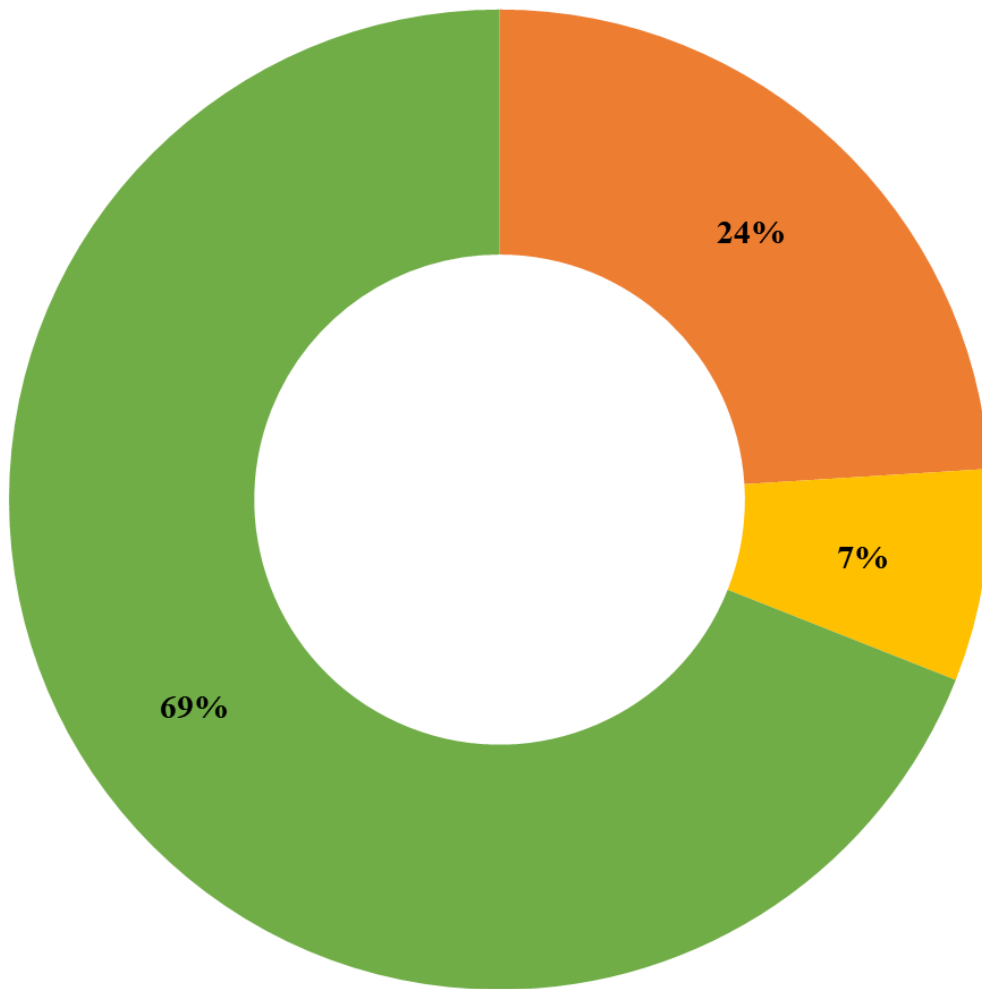

Рис.8. Потерпілі, %.

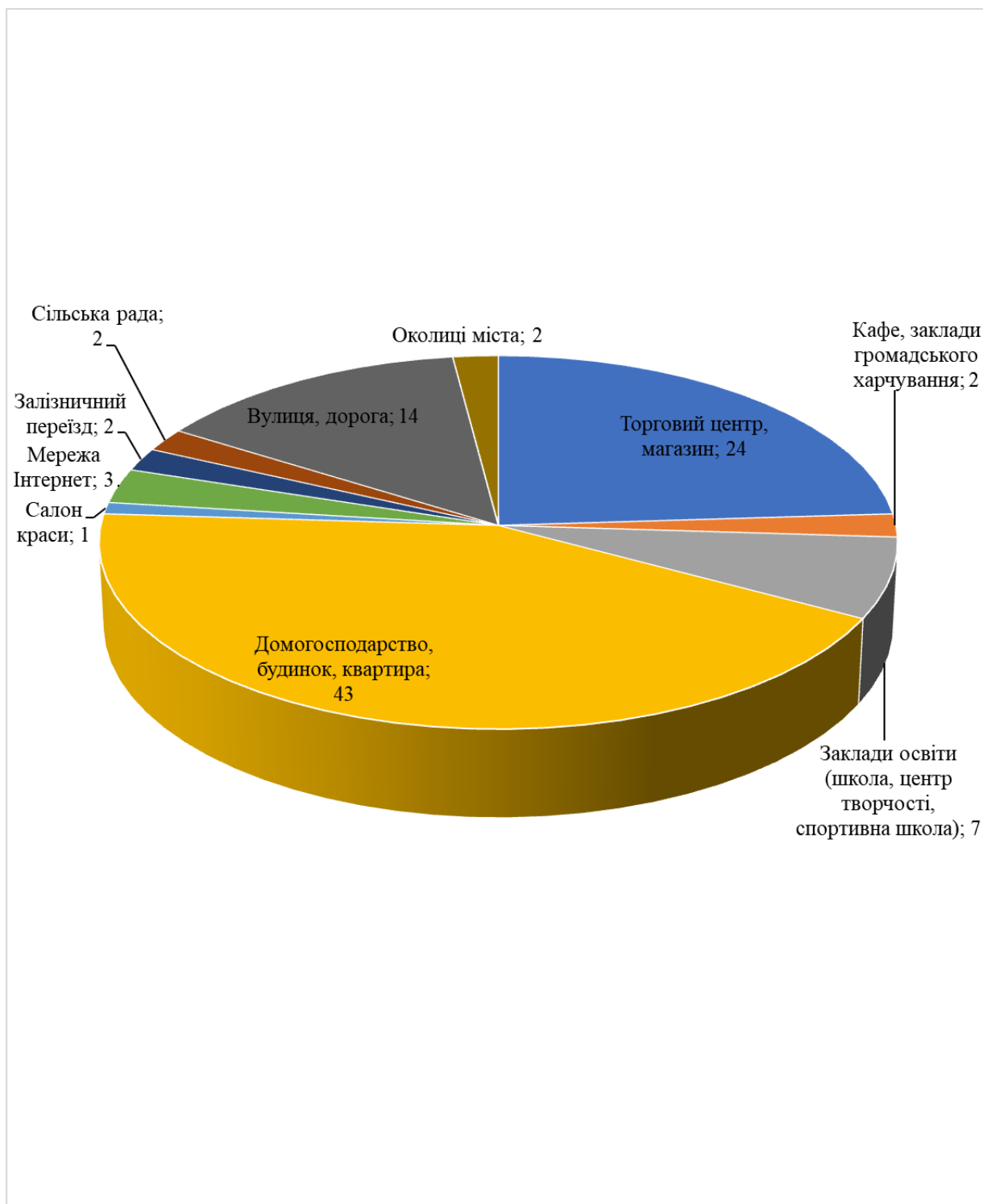

Рис. 9. Місце скоєння правопорушення, %.

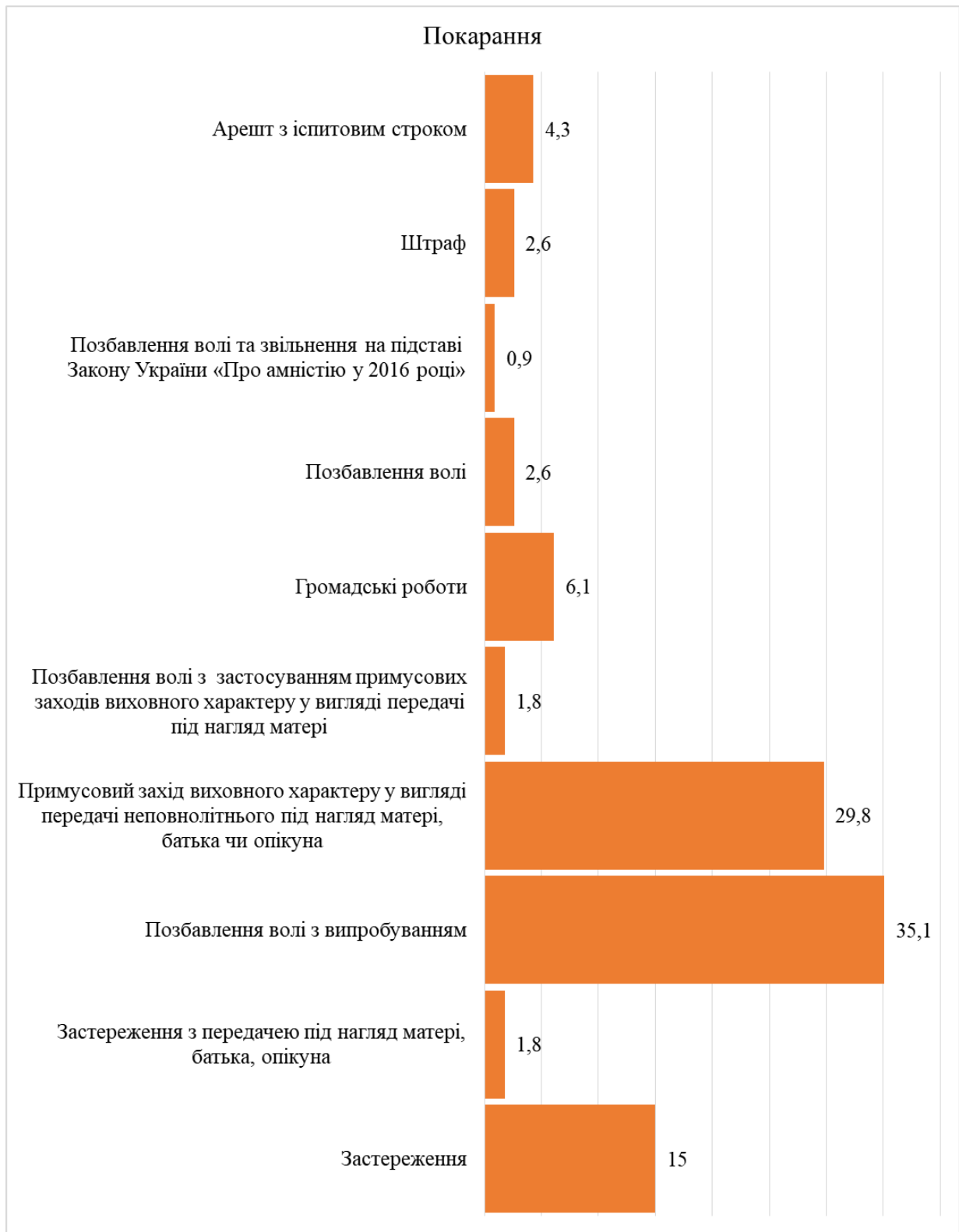

Рис. 10. Характеристика правопорушників, %.

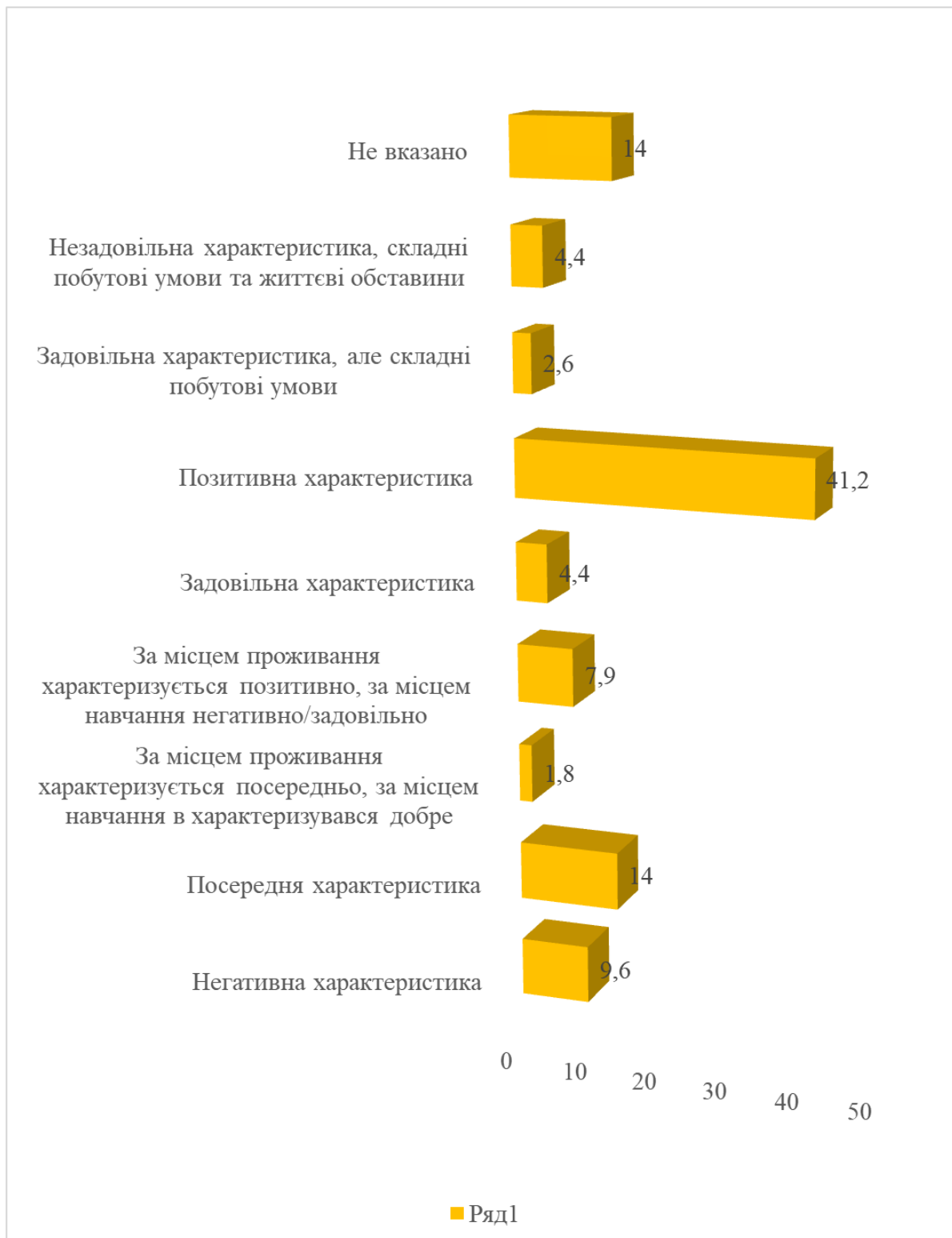

Рис. 11. Покарання, винесені судом, %.

КОДИФІКАТОР_

Загальна кількість матеріалів	100

ХАРАКТЕРИСТИКА ВИРОКУ:T-1. Рік публікації:

	%

T-2. Географічні характеристики контенту (локальність):

	%

T-3. Статті КК України,якими передбачена кримінальна відповідальність за вчинення правопорушень

:

	%

T-4. Стать особи-правопорушника:

	%

T-5. Місце навчання особи-правопорушника

	%

T-6. Освіта неповнолітніх правопорушників :

	%

T-7. Мотив скоєння злочину неповнолітніх:

	%

T-8. Речі, які були викрадені правопорушниками:

	%

T-9. Шкода, заподіяна потерпілим:

	%

T-10. Стан, в якому перебував правопорушник :

	%

T-11. Потерпілі від правопорушення:

	%

T-12. Місце здійснення правопорушення :

	%

T-13. Характеристика правопорушника :

	%

T-14. Обставини, що пом'якшують покарання :

	%

T-15. Обставини, що обтяжують покарання :

	%

T-16. Покарання, яке винесено судом:

	%

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вирок Арбузинського районного суду Миколаївської області від 01.08.2018 року в справі № 467/680/18 (1-кп/467/113/18) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/75621939>.
2. Вирок Арбузинського районного суду Миколаївської області від 06.12.2018 року у справі № 467/1081/18 (1-кп/467/161/18) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/78359727>.
3. Вирок Арбузинського районного суду Миколаївської області від 29.03.2019 року в справі № 467/182/19 (1-кп/467/72/19) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/80825830>.
4. Вирок Березнівського районного суду Рівненської області від 23 січня 2020 року в справі № 555/1846/19 (Номер провадження 1-кп/555/56/20) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87098674>.
5. Вирок Березнівського районного суду Рівненської області від 22 листопада 2019 року в справі № 555/1408/19 (Номер провадження 1-кп/555/160/19) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85811052>.
6. Вирок Березнівського районного суду Рівненської області від 27 липня 2020 року у справі № 555/720/20 (Номер провадження 1-кп/555/158/20) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/90609396>.
7. Вирок Березнівського районного суду Рівненської області від 29 січня 2021 року у справі № 555/1682/20 (Номер провадження 1-кп/555/62/21) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94488875>.
8. Вирок Біляївського районного суду Одеської області від 30 вересня 2022 року у справі № 496/6350/21 (Провадження № 1-кп/496/60/22) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106791897>.
9. Вирок Бобринецького районного суду Кіровоградської області від 16 червня 2023 року у справі № 383/348/23 (Номер провадження 1-кп/383/144/23) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/111571017>.
10. Вирок Болградського районного суду Одеської області від 12.12.2022 року у справі № 497/1797/22 (Провадження № 1-кп/497/97/22) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/107818923>.
11. Вирок Болградського районного суду Одеської області від 06 травня 2022 року у справі № 497/438/22 (Провадження № 1-кп/497/47/22) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104199517>.
12. Вирок Болградського районного суду Одеської області від

28.02.2020 року у справі № 497/1797/19 (Провадження № 1-кп/497/17/20) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87936235>.

13. Вирок Болградського районного суду Одеської області від 29 травня 2023 року у справі № 497/580/23 (Провадження № 1-кп/497/70/23) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/111208206>.

14. Вирок Броварського міськрайонного суду Київської області від 26 січня 2023 року у справі № справа № 361/7262/22 (провадження № 1-кп/361/723/23) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/108630194>.

15. Вирок Вижницького районного суду Чернівецької області від 30 липня 2021 року у справі № 713/980/21 (Провадження № 1-кп/713/118/21) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/98667204>.

16. Вирок Вознесенського міськрайонного суду Миколаївської області від 28 грудня 2021 року у справі № 473/3536/21 (Номер провадження 1-кп/473/330/2021) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/102235043>.

17. Вирок Володимирецького районного суду Рівненської області від 01 вересня 2022 року у справі № 556/1508/22 (Номер провадження 1-кп/556/142/2022) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106031445>.

18. Вирок Галицького районного суду Івано-Франківської області від 07 березня 2023 року у справі № 341/1884/22 (Номер провадження 1-кп/341/85/23) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109459021>.

19. Вирок Галицького районного суду Івано-Франківської області від 10 серпня 2023 року у справі № 341/1102/23 (Номер провадження 1-кп/341/145/23) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/112766749>.

20. Вирок Галицького районного суду міста Львова від 20.05.2020 року у справі № 461/2728/20 // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89331813>.

21. Вирок Глухівського міськрайонного суду Сумської області від 02 червня 2021 року в справі № 576/1037/21 (1-кп/576/170/21) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97370980>.

22. Вирок Глухівського міськрайонного суду Сумської області від 26 квітня 2021 року у справі № 576/712/21 (Провадження № 1-кп/576/140/21) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96561999>.

23. Вирок Держинського районного суду міста Харкова від 03 грудня 2021 року у справі № 638/16909/19 (Провадження № 1-кп/638/565/21) // Єдиний реєстр судових рішень. URL :

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/101583289>.

24. Вирок Добропільського міськрайонного суду Донецької області від 25 лютого 2019 року у справі № 227/4309/18 (1-кп/227/146/2019) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/80070200>.

25. Вирок Добропільського міськрайонного суду Донецької області від 16.03.2020 року у справі № 227/396/20 (1-кп/227/245/2020) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/88216189>.

26. Вирок Дружківського міського суду Донецької області від 15 березня 2023 року у справі №229/2219/22 (1кп/229/143/2023) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109694804>.

27. Вирок Дубенського міськрайонного суду Рівненської області від 03 грудня 2019 року у справі № 559/1205/19 // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86047240>.

28. Вирок Жмеринського міськрайонного суду Вінницької області від 14.02.2022 року у справі № 1-кп/130/112/2022 (130/2540/21) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103249670>.

29. Вирок Жовтневого районного суду м. Кривого Рогу Дніпропетровської області від 11 січня 2018 року у справі №212/4628/17 (1-кп/212/115/18) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/71541951>.

30. Вирок Залізничного районного суду м. Львова від 23 вересня 2020 року у справі № 462/3690/20) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/91739199>.

31. Вирок Знам'янський міськрайонний суд Кіровоградської області від 01 березня 2021 року у справі № 389/265/17 (провадження № 1-кп/389/29/17) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95231721>.

32. Вирок Знам'янського міськрайонного суду Кіровоградської області від 09.03.2021 року у справі єдиний унікальний номер 397/7161/19 (провадження №1кп/389/141/19) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95370729>.

33. Вирок Знам'янського міськрайонного суду Кіровоградської області від 14 лютого 2019 року у справі № 389/441/18 (провадження №1-кп/389/43/18) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79820810>.

34. Вирок Знам'янського міськрайонного суду Кіровоградської області від 24 січня 2019 року у справі № 389/2761/18 (провадження №1-кп/389/240/18) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79385306>.

35. Вирок Знам'янського міськрайонного суду Кіровоградської області від 13 січня 2021 року у справі № 397/983/19 (провадження № 1-кп/389/211/19) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94119296>.

36. Вирок Іваничівського районного суду Волинської області від 10 січня 2020 року в справі № 156/759/19 (Номер провадження: 1-кп/156/19/20) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86818043>.

37. Вирок Івано-Франківського міського суду Івано-Франківської області від 28 жовтня 2019 року у справі № 344/15381/16-к (Провадження № 1-кп/344/176/19) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85229296>.

38. Вирок Калинівського районного суду Вінницької області від 27 червня 2023 року у справі № 132/1284/23 (Провадження № 1-кп/132/271/23) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/111856343>.

39. Вирок Компаніївського районного суду Кіровоградської області від 10 червня 2021 року у справі № 391/147/21 (Провадження № 1-кп/391/47/21) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97577175>.

40. Вирок Косівський районного суду Івано-Франківської області від 24 липня 2020 у справі № 347/11/20 (Провадження № 1-кп/347/96/20) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/90569887>.

41. Вирок Красноармійського міськрайонного суду Донецької області від 30 січня 2019 року у справі № 235/6678/18 (Провадження №1-кп/235/252/19) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79500263>.

42. Вирок Ленінського районного суду м. Кіровограда від 27 травня 2019 року у справі № 405/3392/18 (1-кп/405/133/18) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82152436>.

43. Вирок Ленінського районного суду м. Кіровограда від 15 квітня 2019 року у справі № 405/948/18 (1-кп/405/36/18) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/81248967>.

44. Вирок Лохвицького районного суду Полтавської області від 04 травня 2020 року справі № 538/344/20 (1-кп/538/28/20) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89144846>.

45. Вирок Лохвицького районного суду Полтавської області від 25 листопада 2019 року у справі №538/1061/19 (1-кп/538/71/19) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86046716>.

46. Вирок Луцького міськрайонного суду Волинської області від 09 березня 2021 року у справі № 161/17403/20 (Провадження № 1-кп/161/274/21) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95396624>.

47. Вирок Луцького міськрайонного суду Волинської області від 27 квітня 2022 року у справі № 159/1506/20 (Провадження № 1-кп/161/266/22) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104099342>.

48. Вирок Магдалинівського районного суду Дніпропетровської області від 17 червня 2021 року у справі № 179/262/21 (1-кп/179/59/21) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reustr.court.gov.ua/Review/97863590>.

49. Вирок Межівського районного суду Дніпропетровської області від 25 червня 2020 року у справі № 181/441/20 9 (Провадження №1-кп/181/80/20)// Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reustr.court.gov.ua/Review/90058864>.

50. Вирок Миргородського міськрайонного суду Полтавської області від 07 лютого 2022 року у справі № 541/2249/21 (Провадження № 1-кп/541/40/2022) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reustr.court.gov.ua/Review/103045022>.

51. Вирок Миргородського міськрайонного суду Полтавської області від 23 січня 2020 року у справі № 541/2248/19 (Провадження № 1-кп/541/50/2020) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reustr.court.gov.ua/Review/87227511>.

52. Вирок Млинівський районний суд Рівненської області від 10 травня 2022 року у справі № 566/1527/21 // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reustr.court.gov.ua/Review/104249044>.

53. Вирок Немирівського районного суду Вінницької області від 20.07.2021 року у справа № 930/803/21(Провадження № 1-кп/930/306/21) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reustr.court.gov.ua/Review/98694307>.

54. Вирок Нетішинського міського суду Хмельницької області від 17 січня 2020 року у справі № 679/1665/19 (Провадження № 1-кп/679/26/2020) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reustr.court.gov.ua/Review/87039458>.

55. Вирок Нікопольського міськрайонного суду Дніпропетровської області від 19 квітня 2023 року у справі № 182/1694/23 (Провадження № 1-кп/0182/868/2023) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reustr.court.gov.ua/Review/110329698>.

56. Вирок Нікопольського міськрайонного суду Дніпропетровської області від 11 жовтня 2022 року у справі № 182/3799/22 (Провадження № 1-кп/0182/962/2022) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reustr.court.gov.ua/Review/106694723>.

57. Вирок Нікопольського міськрайонного суду Дніпропетровської області від 10 березня 2021 року у справі № 182/6653/20 (Провадження № 1-кп/0182/198/2021) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reustr.court.gov.ua/Review/95410898>.

58. Вирок Нікопольського міськрайонного суду Дніпропетровської області від 06 лютого 2020 року у справі № 182/8410/19 (Провадження № 1-кп/0182/442/2020) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reustr.court.gov.ua/Review/87438426>.

59. Вирок Нікопольського міськрайонного суду Дніпропетровської

області від 16.06.2020 року у справі № 182/1511/20 (Провадження № 1-кп/0182/821/2020) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reustr.court.gov.ua/Review/89834269>.

60. Вирок Нікопольського міськрайонного суду Дніпропетровської області від 23 квітня 2019 року у справі № 182/412/19 (Провадження № 1-кп/0182/584/2019) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reustr.court.gov.ua/Review/81373252>.

61. Вирок Нікопольського міськрайонного суду Дніпропетровської області від 25 січня 2022 року у справі № 180/193/21 (Провадження № 1-кп/0182/148/2022) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reustr.court.gov.ua/Review/102749523>.

62. Вирок Нікопольського міськрайонного суду Дніпропетровської області від 10 березня 2021 року у справі № 182/7119/19 (Провадження № 1-кп/0182/127/2021) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reustr.court.gov.ua/Review/95410896>.

63. Вирок Нікопольського міськрайонного суду Дніпропетровської області від 21 листопада 2018 року у справі № 182/1939/18 (Провадження № 1-кп/0182/528/2018) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reustr.court.gov.ua/Review/78052828>.

64. Вирок Нікопольського міськрайонного суду Дніпропетровської області від 06 вересня 2019 року у справі № 182/3742/19 (Провадження № 1-кп/0182/795/2019) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reustr.court.gov.ua/Review/84068834>.

65. Вирок Нікопольського міськрайонного суду Дніпропетровської області від 16 квітня 2021 року у справі № 182/6995/20 (Провадження № 1-кп/0182/205/2021) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reustr.court.gov.ua/Review/96314703>.

66. Вирок Нововодолазького районного суду Харківської області від 12 липня 2023 року у справі № 631/1077/22 (провадження № 1-кп/631/50/23) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reustr.court.gov.ua/Review/112139447>.

67. Вирок Нововодолазького районного суду Харківської області від 27 червня 2023 року у справі № 631/939/21 (провадження № 1-кп/631/30/23) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reustr.court.gov.ua/Review/111788417>.

68. Вирок Новоселицького районного суду Чернівецької області від 07 квітня 2020 року в справі № 720/2750/19 (Провадження № 1-кп/720/45/20) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reustr.court.gov.ua/Review/88640323>.

69. Вирок Новоукраїнського районного суду Кіровоградської області від 13 жовтня 2022 року у справі № 396/990/21 (Провадження № 1-кп/396/79/22) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reustr.court.gov.ua/Review/106749468>.

70. Вирок Першотравневого районного суду м. Чернівці від

26 лютого 2019 року у справі №725/6455/18 (Номер провадження 1-кп/725/298/18) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/80586385>.

71. Вирок Покровський районний суд Дніпропетровської області від 14 лютого 2020 року у справі № 189/3/20 (1-кп/189/33/20) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87589916>.

72. Вирок Покровського районного суду Дніпропетровської області від 01 грудня 2021 року у справі № 189/1250/21(1-кп/189/126/21) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/101553539>.

73. Вирок Покровського районного суду Дніпропетровської області від 29 квітня 2020 року у справі № 189/414/20 (1-кп/189/85/20) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89023859>.

74. Вирок Прилуцького міськрайонного суду Чернігівської області від 16 вересня 2020 року у справі № 742/1195/20 (Провадження № 1-кп/742/196/20) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/91648227>.

75. Вирок Приморського районного суду м. Одеси від 29 грудня 2020 року у справі №522/22146/20 (Провадження №1-кп/522/2449/20) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/93918240>.

76. Вирок Ратнівського районного суду Волинської області від 04 листопада 2019 року у справі № 168/625/19 (провадження № 1-кп/166/142/19 категорія: 90) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85365688>.

77. Вирок Рокитнівського районного суду Рівненської області від 11 січня 2021 року в справі № 571/914/20 (Провадження №1-кп/571/66/2021) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94075064>.

78. Вирок Садгирського районного суду м. Чернівці від 02.08.2019 року в справі №№ 726/1254/19 (Провадження № 1-кп/726/120/19 Категорія 90) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/83479183>.

79. Вирок Садгирського районного суду Чернівецької області від 09 жовтня 2019 року в справі № 726/1906/19 (Провадження № 1-кп/726/161/19 Категорія 90) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85064269>.

80. Вирок Селидівський міський суд Донецької області від 10 серпня 2021 року у справі № 242/3395/21(1-кп/242/714/21) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/98925792>.

81. Вирок Синельниківського міськрайонного суду Дніпропетровської області від 26 березня 2020 року у справі № 172/378/19 (Провадження № 1-кп/191/167/19) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/88439286>.

82. Вирок Синельниківського міськрайонного суду

Дніпропетровської області від 17 травня 2023 року у справі № 191/1650/21 (Провадження № 1-кп/191/105/21) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reestr.court.gov.ua/Review/110991967>.

83. Вирок Синельниківського міськрайонного суду Дніпропетровської області від 16 липня 2021 року у справі № 191/1593/21 (Провадження № 1-кп/191/100/21) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reestr.court.gov.ua/Review/98369190>.

84. Вирок Синельниківського міськрайонного суду Дніпропетровської області від 24 березня 2023 року у справі № 191/2406/22 (Провадження № 1-кп/191/173/22) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reestr.court.gov.ua/Review/109796614>.

85. Вирок Сквирського районного суду Київської області від 11 лютого 2021 року у справі № 376/151/20 (Провадження № 1-кп/376/40/2021) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reestr.court.gov.ua/Review/94907730>.

86. Вирок Сколівського районного суду Львівської області від 02 липня 2020 року у справі № 453/535/20 (№ провадження 1-кп/453/101/20) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reestr.court.gov.ua/Review/90161823>.

87. Вирок Слов'янського міськрайонного суду Донецької області від 16 січня 2023 року у справі №243/3434/22 (Номер провадження 1-кп/243/358/2023) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reestr.court.gov.ua/Review/108403952>.

88. Вирок Томаківського районного суду Дніпропетровської області від 25 жовтня 2019 року у справі №195/815/19 (1-кп/195/91/19) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reestr.court.gov.ua/Review/85229086>.

89. Вирок Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області від 05 квітня 2019 року у справі № 308/279/18 // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reestr.court.gov.ua/Review/80957500>.

90. Вирок Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області від 21 січня 2021 року у справі № 308/11117/20 // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reestr.court.gov.ua/Review/94304966>.

91. Вирок Ульянівського районного суду Кіровоградської області від 03 квітня 2020 року в справі № Справа № 385/1536/19 // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reestr.court.gov.ua/Review/88604555>.

92. Вирок Ульянівського районного суду Кіровоградської області від 04 березня 2021 року у справі № 402/904/20 // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reestr.court.gov.ua/Review/95413095>.

93. Вирок Устинівського районного суду Кіровоградської області від 01 вересня 2020 року у справі №403/161/20 (провадження №1-кп/403/44/20) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reestr.court.gov.ua/Review/91246210>.

94. Вирок Хотинського районного суду Чернівецької області від 07 лютого 2018 року у справі № 724/1645/17 (Провадження

№ 1-кп/724/11/18) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/72070764>.

95. Вирок Чернівецький районний суд Вінницької області від 16 грудня 2019 року у справі № 150/528/19 (Провадження по справі № 1-кп/150/54/19) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86339180>.

96. Вирок Чугуївського міського суду Харківської області від 13 грудня 2021 року у справі № 636/4161/18 (Провадження № 1-кп/636/60/21) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/101826630>.

97. Вирок Чугуївського міського суду Харківської області від 21 грудня 2019 року у справі № 636/1459/17 (Провадження № 1-кп/636/582/19) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86517313>.

98. Вирок Шевченківського районного суду м. Чернівці від 26 січня 2022 року у справі № 727/8042/21 (Провадження № 1-кп/727/96/22) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103078506>.

99. Вирок Шепетівського міськрайонного суду Хмельницької області від 16 липня 2021 року у справі № 688/1946/21 (№ 1-кп/688/125/21) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/98439388>.

100. Вирок Шепетівського міськрайонного суду Хмельницької області від 01 червня 2022 року у справі № 679/1582/21 (№ 1-кп/688/82/22) // Єдиний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104597115>.

101. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за 2019–2021 роки. URL : <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalnpravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2>.

102. Єдиний реєстр досудових рішень. Офіційний сайт Генеральної прокуратури України. URL : <https://erdr.gp.gov.ua/erdr/erdr.web.system.LoginPage.cls>.

103. Кримінологія : підручник [Текст] / О. М. Джужа, В. В. Василевич, В. В. Черней, С. С. Чернявський та ін. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В. В. Чернея ; за наук. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Джужі. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. 612 с.

104. Курс кримінології : Особлива частина : [підруч.] : у 2 кн. [Текст] / [Корнієнко М. В., Романюк Б. В., Мельник І. М. та ін.] ; за ред. О. М. Джужі. Київ : Юрінком-Інтер, 2001. 182 с.

105. Ми починаємо комплексну реформу правоохоронних органів – Костін А. URL : <https://sud.ua/uk/news/publication/254562-my-nachinaem-kompleksnuyu-reformu-pravookhranitelnykh-organov-andrey-kostin>.

106. Перун В. За кордоном перебуває понад 2,3 млн. українських дітей-біженців. URL : https://lb.ua/society/2022/07/04/522113_kordonom_

perebuvaie_ponad_23 mln.html.

107. Посилення гарантій прав дітей в Україні.
URL : <https://chemonics.com/impact-story/strengthening-childrens-rights-guarantees-in-ukraine>.

108. Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства: наказ Міністерства соціальної політики України, Міністерства внутрішніх справ України №369/180 від 13 березня 2019 року.
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0333-19#Text>.

109. Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III. Дата оновлення: 27.03.2018. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>.

110. Про реалізацію пілотного проекту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення»: наказ Міністерства юстиції України, Генеральної прокуратури України від 21.01.2019 № 172/5/10 // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0087-19#Text>.

111. Про схвалення Національної стратегії реформування системи юстиції щодо дітей на період до 2023 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1027-р. Урядовий кур'єр офіційне видання від 22.12.2018. № 243.

112. Проект Закону про юстицію, дружню до дитини // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72137.

113. Що таке ПВК «Редан» та як воно пов'язане з аніме та росією/
URL : <https://chas.news/current/scho-take-pvk-redan-ta-yak-vono-povzane-z-anime-ta-rosieyu>.

114. Ювенальні прокурори: 459 дітей загинуло внаслідок збройної агресії РФ в Україні. URL : https://t.me/pgo_gov_ua/8932.

115. Evropský politický a právní diskurz. URL : https://eppd13.cz/?page_id=1918.

116. What the DEJURE Foundation is doing to establish a child-friendly justice system? URL : <http://en.dejure.foundation/news/what-dejure-foundation-do-to-establish-child-friendly-justice-system>.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст.141.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. *Відомості Верховної Ради*. 1984, додаток до № 51. Ст. 1122 (з наступними змінами та доповненнями).
3. Сімейний кодекс України: Закон України від 10 січня 2002 року № 2947-III. *Відомості Верховної Ради*. 2002. № 21-22. Ст.135.
4. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. *Відомості Верховної Ради*. 2001. № 25. Ст.131.
5. Закон України «Про охорону дитинства» від 26 квітня 2001 року № 2402-III. *Відомості Верховної Ради*. 2001. № 30. Ст.142.
6. Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» від 7 грудня 2017 року № 2229-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2018. № 5. Ст. 35.
7. Закон України 18 грудня 2018 року № 2657-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)». *Відомості Верховної Ради*. 2019. № 5. Ст. 33.
8. Закон України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей» від 24 січня 1995 року № 20/95-ВР. *Відомості Верховної Ради*. 1995. № 6. Ст. 35.
9. Конвенція ООН про права дитини 20 листопада 1989 року, ратифікована Постановою Верховної Ради України 27.02.1991 р. Зібрання чинних міжнародних договорів України від 1990 – 1990 р. № 1. Стор. 205.
10. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права від 16 грудня 1966 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043.
11. Загальна декларація прав людини. Прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року. URL : https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
12. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : Міжнародний документ. Рада Європи. 04.11.1950. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
13. Конвенція проти тортур та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поведінки і покарання: Прийнято резолюцією 39/46 Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1984 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085 (дата звернення 30.09.2023).
14. Про схвалення Національної стратегії реформування системи юстиції щодо дітей на період до 2023 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1027-р. *Урядовий кур'єр офіційне видання* від 22.12.2018. № 243.
15. Постанова Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 658 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у

сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/658-2018-%D0%BF#Text>.

16. Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 19.12.2017 № 1044. *Офіційний вісник України*. 2018. № 45. Стор. 116. Ст. 1589.

17. Лист МОН України «Методичні рекомендації щодо запобігання та протидії насильству» від ку №1/11 – 5480. URL : <https://drive.google.com/file/d/1GU-yUiXyeQr3z6XOMWd7mf2AFVaeGFF5/view>.

18. Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства: наказ Міністерства соціальної політики України, Міністерства внутрішніх справ України №369/180 від 13 березня 2019 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0333-19#Text>. (дата звернення 30.09.2023).

19. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за 2019–2021 роки. URL : <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalnopravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2>.

20. Кримінологія: підручник / за заг. ред.. І. Г. Богатирьова, В. В. Топчія. Київ : ВД. Дакор. 2018. 352 с.

21. Кримінологічні проблеми попередження злочинності неповнолітніх у великому місті: досвід конкретного соціологічного дослідження : монографія / за заг ред.. професорів В. В. Голіна та В. П. Ємельянов. Харків, 2006. 292 с.

22. Дубчак Л. В. Злочинність неповнолітніх як віддзеркалення недоліків шкільного та вузівського виховання. *Підприємство, господарство і право*. 2006. № 7. С. 46-49.

23. Дідківська Г. В. Сімейне неблагополуччя в системі детермінантів злочинності неповнолітніх в Україні : монографія. Вінниця : Нілан ЛтД, 2017. 220 с.

24. Мозгова В. А. Поняття та особливості злочинності неповнолітніх. *Юридичний вісник*. 2014. № 2 (31). С. 142–147.

25. Юзікова Н. С. Проблема кримінально-правового захисту інтересів неповнолітніх : монографія. Дніпропетровськ : Вид-во Дніпропетровського ун-ту, 1999. 172 с.

26. Стеблинська О. С. Запобігання злочинам, які вчиняються неповнолітніми в стані сп'яніння : монографія. Івано-Франківськ, Надвірна : ЗАТ «Надвірянська друкарня», 2011. 280 с.

27. Литвак О. М., Однолько І. В. Запобігання наркозлочинності неповнолітніх в Україні кримінально-правовими засобами : монографія. Дніпропетровськ : ДДУВС, 2012. 268 с.

28. Профілактика злочинів : підруч. / О.М. Джужа, В. В. Василевич, О. Ф. Гіда та ін.; заг. ред. О.М. Джужи. Київ : Атіка, 2011. 720 с.

29. Андріїв І. К. Причини злочинності неповнолітніх у світлі кримінологічних теорій. *Вісник Львівського університету*. Серія : Юридична. 2002. Вип. 37. С. 467–475.
30. Подільник О.М. Особливості злочинності неповнолітніх жінок. Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. праць. Харків, 2004. Вип. 8. С. 124.
31. Варивода К. С. Інформаційна безпека підлітків в інтернет-мережі. 2016. № 3. С. 365–368.
32. Бурдін В.М. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх в Україні. Київ : Атіка, 2004. 240 с.
33. Дідківська Г. В. Криміногенність сім'ї як фактор злочинності неповнолітніх : монографія [Текст] / Г. В. Дідківська. Київ : Центр учбов. л-ри, 2016. 204 с.
34. Кримінологічна характеристика злочинів проти життя та здоров'я особи, що вчиняються неповнолітніми : монографія [Текст] / [Ємелян В. П., Лукашевич С. Ю., Самойлова О. М. та ін.] ; за заг. ред. В. В. Голіни. Харків : Кроссруд, 2007. 156 с.
35. Кримінологія : підручник [Текст] / О. М. Джужа, В. В. Василевич, В. В. Черней, С. С. Чернявський та ін. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В. В. Чернея ; за наук. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Джужі. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. 612 с.
36. Кримінологічні проблеми попередження злочинності неповнолітніх у великому місті : досвід конкретно-соціологічного дослідження : монографія [Текст] / [Голіна В. В., Ємельянов, В. П., Воднік В. Д. та ін.] ; за заг. ред. В. В. Голіни, В. П. Ємельянова. Харків : Право, 2006. – 292 с.
37. Рудик М. М. Запобігання утворенню неповнолітніми злочинних угруповань, що вчиняють корисливо-насильницькі злочини. *Юрид. часоп. Нац. акад. внутр. справ*. 2015. № 1. С. 64-72.
38. Туз Н. Д. Причини і умови, що сприяють втягненню неповнолітніх у злочинну діяльність. *Митна справа*. 2012. № 6 (84). С. 125-132.
39. Ювенальна превенція: курс лекцій. В. Березняк, В. Ю. Хашев. Київ : Алерта, 2021. 134 с.
40. Аналіз системи правосуддя щодо неповнолітніх, які перебувають у конфлікті з законом, в Україні: звіт за результатами дослідження. Т. Бугаець, Д. Кобзін, Б. Неткова, Н. Пашко, А. Черноусов, С. Щербань за заг. ред. О. Калашник. Київ : 2023.

Навчальне видання

**Савенко Вікторія Петрівна
Корогод Світлана Володимирівна
Чорна Аліна Геннадіївна
Толошна Наталія Василівна
Гаркач Вікторія Анатоліївна**

**ЗАПОБІГАННЯ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ,
УЧИНЕНИМ ДІТЬМИ**

Методичні рекомендації

Редактори, оригінал-макет –
*С. В. Коваленко-Марченкова,
А. В. Самотуга, С. В. Лобань*

Редактор *Н. В. Леонова*

Підп. до друку 06.03.2024. Формат 60x84/16. Друк – цифровий. Гарнітура – Times.
Ум.-друк. арк. 7,9. Обл.-вид. арк. 8,5. Тираж – 35 прим. Зам. № 02/24-мр

Надруковано у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ
49005, м. Дніпро, просп. Гагаріна, 26, rvv_vonr@dduvs.in.ua
Свідоцтво про внесення до державного реєстру ДК № 6054 від 28.02.2018